Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ṿe-natata el Ḥoshen ha-mishpaṭ et ha-Urim ṿe-et ha-Tumim

saviv le-Shulḥan ʿarukh ... Yeshuʿa Ṿalḳ z.ts.l. baʿal sefer Meʾirat ʿenayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. baʿal Śifte Kohen ... ṿe-nilṿeh la-hem ... Daṿid ha-Leṿi z.ts.l. ... Ṭure zahav ... ito meḥubar ... Tsevi ha-niḳra be-fi kol Ḥakham Tsevi ... be-hagahotaṿ ... aśinu zar ... la-shulḥan ... ...

Ḳaro, Yosef
יסוי ,וראק

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

הנתמ תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244

Visual Library

הלכות מתנה

רמא המתנה במה תתקיים וכן המחילה והנותן דבר שאינו מסויים • ובו ב׳ סעיפי׳ :

א (א) הנותן מתנה לחבירו **א** בין קרקע בין מטלטלין **ב** אין המקבל זוכה בה **ב** אלא באחד מהדרכים שהקונה זוכה בהם וכיון שקנה באחד מהדרכים ההם **ג** אפילו שלא בפני עדים קנה׳ **ג** אם שניהם מודים אבל ברברים **ד** לא זכה המקבל אלא כל אחר יכול לחזור בו **ה** ואם אמר ליתן לחבירו **ד** מתנה מועמת אם חוזר בו יש בו משום מחוסר אמנה :

הגה ועי׳ סי׳ רמ׳ט ועי׳ סימן (ב) ל׳ד סעיף ה׳ לקוחן אחר לשמשון בית לוי כתוב לך אף על פי שלוי מקבל קנין לקייים דבריו אל לקוחן **ה** לאיכו כלום (• ריב׳ם סימן ל׳ז) :

ב (ג) המחל לחבירו חוב שיש לו עליו **ו** או נתן לו הפקדון שהיה מופקד אצלו הרי זה מתנה הנקנית בדברים בלבד :

הגה ויש לומרים **ז** (ד) אפילו היה לו שטר לו משכון עליו אפילו הכי הוי מחילתו מחילה • כדברים בעלמא (מרדכי פ׳ק דסנהדרין) **ח** כל מקום דמחיל׳ איכה כריכה קנין לי הקנה לו לפני עדים פסולים אם׳ה מחילתו מחילה (מהרי׳ק שורש י׳ח) ועיין לעיל ריש סי׳ קמ׳ה ולשון מחילה איכו שייך אלא כמצות אשייב לו אבל אם היה לו אבן כיל תכילו ואחר ליה מחול לך איכו כלום (תשו׳ הלל׳ם ומהרי׳ק שורש ל׳ד) ועי׳ סי׳ ר׳ע ס׳ד מדין מחילה ד׳אדם שכיקש מחבירו שיחחול לו שבועה אים לו עליו ואחר יחי כדבריך הוי מחילה אע׳פ אלא אחר כפי׳ (מרדכי פ׳ק דסנהדרין) ועי׳ל סי׳ י׳ב **ט** כל מחילה בטעות יכול לחזור בו אפילו קנו מיכה ז׳ (אם במרדכי ומהרי׳ק שורש קי׳ח) :

ג (ה) **ח** המוחל לחבירו מה שישול מנכסיו יכול לחזור בו קודם שישול ז׳ אבל לאחר שנטל מה שנטל נטל ורוקא מטלטלים **יא** אבל קרקע לא **יב** אפילו דר והחזיק בה ׳וכן האומר לחבירו מנה שיש לי בידך תנהו לזה קנה ואין אחר מהם יכול לחזור בו כמו שנתבאר סי׳ קכ׳ו :

ד (ו) **כ** ל׳א שכשם שהמוכר צריך לסיים הממכר כך הנותן כיצר הכותב לחבירו קרקע מנכסי נתונה לך או שכתב לו כל נכסי נתונים לך חוץ ממקצתם הואיל ולא

הנותן מתנה כו׳ עיין בתשו׳ ר׳ש כהן ס׳כ ס׳ם י׳נ: (ב) ר׳ל ס׳כו׳ משמע כמו לעיל מיתן ר׳ל ס׳ה לא נקנה המקח מחמת המשכון ה׳ה נתנו מתנה והניחו למשכון עליו ל׳ק ואף על גב דהעיטור כתב כדין קנין פ׳נ מה׳ וכתיב ומתנה וכתב מ׳מ התוס׳ והריטב׳ם פ׳ק הרב המגיד דקידושין ואלר כל הפוסקים דבר זה פשוט כתבו לא קנה (ועיין כל׳ן בהרבה פרק שבועות הדיוכים וכלי פ׳ק דמגיעה) וכן עיקר : (ג) מקומות ב׳ל׳ הטור ס׳ב מחל לחבירו כו׳ עיין בתשו׳ ר׳ש ומם ברמ׳בם ן׳ חיים ס׳ם ע׳ז וכתשו׳ מבי׳ט דין ל׳ ס׳ק ס׳ן ע׳ז וח׳ב סימן כ׳ם מעובלא דמר וסימן כ׳ו וזו׳ל ועיין בתשובת זושרא ורב ר׳ם כהן ס׳ג סי׳ קכ׳ב ועי׳ל סי׳ לא׳ם סכא ר׳ב : (ד) אפילו היה לו וכולי לקמיה שטר כו׳ וכ׳ב בעל העיטור דף לרב אחי וכו׳ נ׳ג ע׳ב ע׳ז ודוק דל׳ת מחוקל ומסיק לא לעיל סימן ס׳ו ומביא מירושלמי אכרי בסדי דפליגי בזה ופסק לקולא ולפ׳ז אלא לשקלי הוי ספיקא דדיכא ודוק דף פ׳נ דקידושין והירושלמי הזה הוא ספ׳ק דנטען דף ס׳ה ע׳ב דין ל׳ מחל שטר ר׳ מכנים ור׳ ג׳ נטון מכא׳ל תר מחל ותרנה אחר הרמ׳בם סס לא מחל עד דמכר ליה שטרא ל׳ת מיתרא ע׳ב עיין ברשל׳ם סי׳ ר׳ל׳ה דרנה ב׳ב ורצ׳ב ובתשו׳ ר׳ם ן׳ קיים סי׳ תכה ח׳ר ע׳ז : (ה) המוחל לחבירו יוחנן בס׳ל כו׳ כ׳ל דהכא אייך ל׳ מחילה לפי רב׳מ דף מ׳ע שבשיעול מה שירכה בלא רשות ע׳ת ובלמסיק יהיה לו תביעה עליו ופסיר מחל סס לא מחכי ליה תביעה משא׳כ כשיש לו דעתיה ד׳ סס מקבן כיל תבלו ותבלו איכו רוצה אחר רב ספת ליטלו אלא מדעתו ח׳כ אין אייך מיתר מחול לך ומה תביעה יש ומודי רבי יוחנן וכו׳ לו עליו שיחחל לו ועוד לפשר *ל׳ובלר סס לאחר לבטון מילוי אישול בכסים דאם לא קנה והנותן עכמו לא ידע מה אישול אלא לקיים הן המשון הן כמה שעלעים וכל דבלו על זה לא כתבמ׳ע (זה מלאתי בכתבו שבתב בימי תורסו) : לחוכן ודבריו אל לחוכן לא

(ו) י׳ח כו׳ עיין בתשו׳ ר׳ל׳ תלו הל׳ הרמ׳בם סס דין כ׳ כיוכל בזה כתב בפ׳א מהל׳ מכירה ד׳ל׳ח וכתב ה׳ם סס

רמא (א) בין מתנה לחבירו לא נקנה המקח סימן ל׳ד ס׳ה לא נקנה המקח והניחו למשכון עליו ל׳ק ואף על גב דהעיטור כתב כדין קנין פ׳נ מה׳ וכתיב ומתנה וכתב מ׳מ התוס׳ והריטב׳ם פ׳ק הרב המגיד דקידושין ואלר כל הפוסקים דבר זה פשוט כתבו לא קנה (ועיין כל׳ן בהרבה פרק שבועות הדיוכים וכלי פ׳ק דמגיעה) וכן עיקר : (ג) מקומות ב׳ל׳ הטור ס׳ב מחל לחבירו כו׳ עיין בתשו׳ ר׳ש ומם ברמ׳בם ן׳ חיים ס׳ם ע׳ז וכתשו׳ מבי׳ט דין ל׳ ס׳ק ס׳ן ע׳ז וח׳ב סימן כ׳ם מעובלא דמר וסימן כ׳ו וזו׳ל ועיין בתשובת זושרא ורב ר׳ם כהן ס׳ג סי׳ קכ׳ב ועי׳ל סי׳ לא׳ם סכא ר׳ב : (ד) אפילו היה לו וכולי לקמיה שטר כו׳ וכ׳ב בעל העיטור דף לרב אחי וכו׳ נ׳ג ע׳ב ע׳ז ודוק דל׳ת מחוקל ומסיק לא לעיל סימן ס׳ו ומביא מירושלמי אכרי בסדי דפליגי בזה ופסק לקולא ולפ׳ז אלא לשקלי הוי ספיקא דדיכא ודוק דף פ׳נ דקידושין והירושלמי הזה הוא ספ׳ק דנטען דף ס׳ה ע׳ב דין ל׳ מחל שטר ר׳ מכנים ור׳ ג׳ נטון מכא׳ל תר מחל ותרנה אחר הרמ׳בם סס לא מחל עד דמכר ליה שטרא ל׳ת מיתרא ע׳ב עיין ברשל׳ם סי׳ ר׳ל׳ה דרנה ב׳ב ורצ׳ב ובתשו׳ ר׳ם ן׳ קיים סי׳ תכה ח׳ר ע׳ז : (ה) המוחל לחבירו יוחנן בס׳ל כו׳ כ׳ל דהכא אייך ל׳ מחילה לפי רב׳מ דף מ׳ע שבשיעול מה שירכה בלא רשות ע׳ת ובלמסיק יהיה לו תביעה עליו ופסיר מחל סס לא מחכי ליה תביעה משא׳כ כשיש לו דעתיה ד׳ סס מקבן כיל תבלו ותבלו איכו רוצה אחר רב ספת ליטלו אלא מדעתו ח׳כ אין אייך מיתר מחול לך ומה תביעה יש ומודי רבי יוחנן וכו׳ לו עליו שיחחל לו ועוד לפשר *ל׳ובלר סס לאחר לבטון מילוי אישול בכסים דאם לא קנה והנותן עכמו לא ידע מה אישול אלא לקיים הן המשון הן כמה שעלעים וכל דבלו על זה לא כתבמ׳ע (זה מלאתי בכתבו שבתב בימי תורסו) : לחוכן ודבריו אל לחוכן לא

רמא א׳ נאון הרמ׳בם ריש מתנה ובכתב מ׳ם ר׳ל׳ה ס׳ב ס׳ם ס׳ב ס׳ם ס׳ב ס׳ם

ל"ו עור וכסף הרלב"ד והרב המגיד סס כסס מכמו הלוות מ"ז עור ס"ז וכ"כ הרל"ם בפסקיו בס"ח דכ"ב לחתני דמעצה בית קורן וכו' ולחמרו מכמים כל מתנה שלוכה וכו' הוכלח סס דף קל"ד ע"ח כ"ס מחוחלף דרגא לתרוג זה וכו' סס דף קל"ז ע"ב וכ"כ הרמב"ם סס ל"ש וכתב הרמב"ם סס ולע"ג דלא כפלי לתכליה הנה וכו' וכ"כ התוספות סס דס"ל לרבא כל הלומר ע"מ כלומר מעכשיו דמיל ם ולריך להחזיר הכירו הנה שלכל כמ"ם בס"ו ולעכ"ל כלאל נס מדין הלתרוג כשלו ולא הלחזירו לא ולא פי' שכדר לדעת לחזירו מ"ם לדריך ליתן לו מתנה נחוכה לכל בדר לו כשבע סתם ליתן מתני יכול ליתן לפי' ע"מ להחזיר וכמ"ם מולים ז"ל בי"ל ס"ם דלא והולם מדברי ר' ירוחם הכילולו הכי סס ומ"ם כתן הולם מדברי ריב"ם ולין לולם דפכיני מהדדי דל"כ לא ס"ל לאולים לסתו' בי"ל כהר"ן וכלן כריב"ם ולל"ל : יח ולע"ג דלמולר ע"מ שתתן לי כו' ל"ל בעלמא לחריכן כן וכמ"ם בלי"ב סוף סי' קל"ג נס לעיל בסי' ר"ע ס"ז ולקיין בסי' רמ"ז ס"ג כ"כ הטור והמחבר ומולר"ם ולולם מהגמרא ולא"ל דנס כלן לחריכן כשמת המקבל ללין הלולכין יכולין לקיים המנאי ולקבל המתנה (כיון שלחר שתתן כו') קל"ל דמלכי הכא : הנ"ה

וכ"י בסי' ל"ז מלס"ית בסס רשב"ם הלומר שלה כתוכה לך על מנת שתתן לי בכל שנה ה' זהו' נותן לו כל ימי חייו מת לילו מת לילו נותן ליורשיו בשנים הבאים לאחריו לקבל כל מה שלתייב לו מן השנים שעברו בחיי המלו ומת המלו ולא קיבל בחייו נותן הולם משל"כ בתנאי בגישין המעשה רשם רשב"ם ולמלכים ורשב"ם בס"ים כולמין כתב ולמלכים לאחריהם מן השנים שעברו נותן הולם לבניו ובלי הבי"ם המוכר פירות הביולו הסמ"ע-בסס ל"מ (** המעשה לבגישין מלמתא לבעורלא קל מכוון ובעי מיוחים המתן דולקא סמ"ע) ק בית יוסף בסס הרשב"ם וכיולר סס דלא ס"ל שולל לתתייב בלוכסין ולקא לא שולר לתתייב בנגיבה ולכילה מלא מלקבל מתנה ולא ולקייב מלא בכמיעה ר לשון הרמב"ם סס דין ו' וכתב הרב המגיד זה פשוט בכמה מקולות ש בית יוסף בסעי' ו' בסס הר"ן בס' מי שלחזיר גמרא הרי זה גישיך על מנת שתתן לי ק"ק זוז * פירוש לבעולם מוקמיכן הדבר מלמתא שבאלר כמו שהיה ת טור סימן כ' בסס שלמת לקבו הרלש"ם בלבל כ"ל ושיין בסימן ל"ו א ביולר סס כיון שלא בישל תנאו ב בסס סעיף י"ל בתשובה בסס ל"ו ול"ת והרמב"ם סס דין ז' ג סס סעיף י"ל בתשובת הרל"ם

טור זהב

ל' המוגיל ע"ב הדין דל"ב פשוט שלין לאחר קנין כלום אלא ע"ב כמ"ם דהקנין מתקן ל' מחילה כמו שמתקן ל' דין והכרים אין לי על שדה זו בל"ם הכותב כבלבל"ה: פעיף ד'

(ז) הנותן מתנה כו' עיין בתשו' ר"מ סי' ל"ח ובהרל"ם פרק י"ב וכל"ע סי' ק"מ בתשובת הרל"ם וכספר ס"ע מסוס דעת מיכו לוכו ולוגע ולא מים הדבר שנתן לו ואינו ידוע לא קנה כלום ואינו יכול לומר לו תן לי פחות שבנכסיך עד שיסיים לו המקום שנתן לו אבל אם אמר לו חלק כך וכך בשדה פלוניה הואיל וסיים השדה אף על פי שלא סיים החל' נוטל אותו חלק מהפחות שבאותה שדה ל"ויש חולקין ואומרי' שבין במכר בין במתנ' יכו' להקנו' דבר שאינו מסוים (יג ועל"ריס סי' ר"ש יד וסי' ס"ב מדין זה) :

ה מ"יש מי שאומר שהנותן מתנה לחבירו אינו מתנה אלא אם כן שיהיה ברור הנותן שתהא ברשות מקבל לעשות בה כל חפצו בר"א שנתנה לו סתם אלא שניב' מתוך מחשבתו שאינו מכוין ליתנה לו שיעשה בה כל חפצו אבל אם מפרש אפילואם נותנה לו על מנת שלא ליתנה לאחר או שלא למוכרה או שלא להקדישה או אפילו על מנת שלא יעשה בו שום דבר אלא דבר פלו' טו הוי מתנ' לאותו דבר שפירש בלבד :

ו (ז) נ הנותן מתנה על מנת להחזיר בין מיד בין לזמן קצוב או כל ימי חיי הנותן או כל ימי חיי המקבל הויא מתנה לזמן הקצוב בין בקרקע בין במטלטלי' ואוכל הפירו' עד אותו הזמן והוא שמחזירה לנותן לזמן הקצוב (ח) אבל אם אינו מחזירה נחבטלה המתנה ס :

הנה (ט) לא קנה לו זמן להחזיר ויכול המקבל להחזיר לו כשירלה ואם הוא דבר המריך לנותן כגון שהוא לתרוג בימי הסג ולומר על מנת שתחזירהו לי כולאי נותנו שיחזירהו לו בעוד שמריך לו ולריך להחזיר לו מיד ולא לומר על מנת שתחזירהו ולא לומר לי טז יכול להחזיר כשירלה (תשובת רשב"ם סימן ללף) הנולר ע"לחבירו ליתן לו מתנה יז לא מהני אם נותן לו על מנת להחזיר (ריב"ם סימן שם"ם) :

ז נ לפיכך הנותן שור לחבירו וא"ל ע"מ שתחזירהו וחקרישו והחזירו הרי זה קדוש אבל אם א"ל על מנת שתחזירהו לי אינו קדוש שלא התנה עליו שיחזיר לו אלא דבר הראוי לו :

הנה הלומר לחבירו שדה זו כתובה לך ע"מ שתתן לי ל' זוז ומת בכוי כותבין לו והתנה קיימת יח לע"ג דהלומר על מנת שתתן לי לי ולא ליורשיו הלומר שלמי הכא לא כיון כך שיתנו לו והרי נתנו נ (ב"י בסי' ל"ז בסס הרשב"ם) המתנה עם תנאי לת לו תכן פלוני כלאל נס יכול לת לו דמי החכן יט מה שאין כן (י) בתנאי * בגישין (ל"ר מ"ל ת"ל) :

ח ק נתן שור לחבירו על מנת להחזירו בתוך ל' יום כ ומת בתוך הזמן כא פטור מלשלם :

ט (יא) ל כל הנותן מתנה על תנאי כב בין שהתנה הנותן בין שהתנה המקבל והחזיק המקבל וזכה בה אם נתקיים התנאי נתקיימה המתנה ואם לא נתקיים התנאי בטלה המתנה ויחזיר פירות שאכל והוא שיהיה התנאי כראוי ע"פ מה שנתבאר בטור אבן העזר סימן ל"ח :

י (יב) ס האומר לחבירו הריני נותן לך כך וכך על מנת שתעשה דבר פלוני על המקבל להביא ראיה שקיים תנאו כג אבל אם אמר ליה על מנת שלא תעשה *על הנותן להביא ראיה שביטל הנאו :

יא ת ראובן נתן ממונו לשני בניו וריבה לזה ומיעט לזה והשיל תנאי על מנת שלא יוכל אחר מהם למכור שום דבר עד שיהא לקטן כ' שנה ועמד הגדול ומכר קודם שהיה לקטן כ' שנה זה שביטל התנאי כד נתבטלה מתנתו מעיקרה ונשארה ביד אביו ואחרי מות אביו ירשו הוא ואחיו הקטן ק ומתנת הקטן קיימת וגם זכה בחצי מתנת אחיו :

יב נ בר"א כשהיה תנאי זה כדין התנאים הקיימים על הדרך שנתבאר בטור אבן העזר סימן ל"ח ג או שכתוב בסוף השטר וקנינא מניה כחומר כל תנאים וקנינים העשויים כתיקון חכמים שאם לא כן המתנה קיימת והתנאי בטל :

הנה

לבניו וכ"כ כ"י פ' המוכר את הבית עכ"ל ול"מ סס הכיולו : עכ"ה : יט מסתמא לבגיר' קל מכוון וכעי מיכה המכן ווקל : כ ומת כו' פי' המור : כא פטור מלשלם : כב כין מהתנה הנותן בין מהתנה המקבל דלפי' בגגיבה ולכילה פטור דלמו עליו ולא ס"ם קודם זמן מוריתו לו ובל"מ הכיולו : כב כ"ם בטוחי מילו אם לא מהתנה כן כ"ל ל"ם ל"ו מחולא הרל"ם בלא המוכר הנתנו מלמי מהולא לבוכת מלמי כ"ם בטוחי מילו אם לא מהתנה כן כתלת המכר ד"ל דלדעת' דהכי לקחה וכ"ל דה"כ בכה"ג מיירי בין מהתנה הנותן ע"מ שתתן לי כגנדו כך וכך לו מהתנה המקבל וא"ל תן לי זה ע"מ שלתן לך כגנדו כך וכך לו מעשה לך כגנדו כך וכך לו מיירי מהתנה בתלת המקח ד"ל דלדעת' דהכי לוקח נותן לו הנותן לי לאחר מהתנה : כג אבל אם אמר ע"מ שלא תעשה כו' דלעולם מוקמינן מסתמא מבאלר הדבר כמו שהיה מעיקרא ה"ם לריך לבגיה א כתב הגית דליה מבאלר הדבר ולא קיים המתנה : כד נתבטלה המתנה מעיקרא ונשארה ביד לבניו לל' הטור לכל המוכר ע"מ כלומר מעכשיו

ל"ו מחולא"ם בסס הרשב"ם * הלומר שדה כתובה לך על מנת שתתן לי כל שנה ה' ולכוים נותן לו כל ימי חייו מת לילו נותן ליורשיו בשנים הבאים לאחריהם מן השנים שעברו נותן הוא לבניו ובלי הבי"ם המוכר פירות הביולו הסמ"ע-בסס ל"מ (** המעשה לבגיר' מסתמא לבעורלא קל מכוון ובעי מיכה המכן דולקא סמ"ע) ק בית יוסף בסס הרשב"ם ובילר סס דלא שולל לתתייב בלוכסין ולא לא שולר לתתייב בנגיבה ולכילה מלא מלקבל מתנה ולא ולקייב מלא בכמיעה ר לשון הרמב"ם סס דין ו' וכתב הרב המגיד זה פשוט בכמה מקולות ש בית יוסף בסעי' ו' בסס הר"ן בס' מי שלחזיר גמרא הרי זה גישיך על מנת שתתן לי ק"ק זוז * פירוש לבעולם מוקמינן הדבר מסתמא שבאלר כמו שהיה ת טור סימן כ' בסס שלמת לקבו הרלש"ם בלבל כ"ל ושיין בסימן ל"ו א ביולר סס כיון שלא בישל תנאו ב בסס סעיף י"ל בתשובה בסס ל"ו ול"ת והרמב"ם סס דין ז' ג סס סעיף י"ל בתשובת הרל"ם

יג ה"ג ועיין לעיל ריס סימן ל"ט ובהרבה מלמתלו' כתו' ו"ל סי' רכ"ו ושבו' הוא דמ"ל סס לקיבו לזה בהתם בס"ב בתומר כל לאלר בבית זה לבי מוכר לך לקיבו מכולר דיכול להיות לקין סס שלא תבן ועפ"ר : יד ומ"ם מולר"ם ל"ל וסי' ס"ם בשפיה"ל לבתו' ולסמין סימן ל"לב סס בס"ו כת' הטול בסס הרמב"ם סלין לדם מלקבל לתבילו דבר שלין לו קנבה ומהוא חולק ע"ו ובסרים בתמלי דמיין לזה מהלומר בית מבילתי לבי מוכ' לך שנתן לו עליי שבת' הטור והמחבר בס"ם ס"ל ל"ל ע"ם :

טו הוה מתני' לאותו דבר שפיכם דלא נגע מיקבו לו בו מלק ולא לבי ולתה בהיה בו מלתפין דקב' ה"ב הוא ל' המקב' בדבר זה ומל' הנותן בהמולתה ועפ"ר : טז יכול להחזיר כשירלה פי' לפי' לחר הנ דלא נגע מהנותן ע"מ להחז' והקדיש' והחזיר דהוא מתנה כיון דלא לחר ע"מ שתחזיר לו לבי ובמ"ם הטור והמחבר לחר זה : יז לא מהני אם נותן לו ע"מ להחז' בדלא לתבילו דוקא בזה לבדר ליתן לתבילו משמע שבדר על דעת מבילו מ"ם לריך ליתן לו מתנה נחוכה לכל בדר לו בשבע סתם ליתן מתני יכול ליתן לפי' ע"מ להחזיר וכמ"ם מולר"ם ל"ל בי"ל ס"ם דלא והולם מדברי ר' ירוחם הכילולו הכי סס ומ"ם כתן הולם מדברי ריב"ם ולין לולם דפכיני מהדדי דל"כ לא ס"ל לאולים לסתו' בי"ל כהר"ן וכלן כריב"ם ולל"ל : יח ולע"ג דהלומר ע"מ שתתן לי כו' ל"ל בעלמא לחריכן כן וכמ"ם בלי"ב סוף סי' קל"ג נס לעיל בסי' ר"ע ס"ז ולקיין בסי' רמ"ז ס"ג כ"כ הטור והמחבר ומולר"ם ולולם מהגמרא ולא"ל דנס כלן לחריכן כשמת המקבל ללין הלולכין יכולין לקיים המנאי ולקבל המתנה (כיון שלחר שתתן כו') קל"ל דמלכי הכא : הנ"ה

וכ"י בסי' ל"ז מלס"ית בסס רשב"ם הלומר שלה כתוכה לך על מנת שתתן לי בכל שנה ה' זהו' נותן לו כל ימי חייו מת לילו נותן ליורשיו בשנים הבאים לאחריו לקבל כל מה שלתייב לו מן השנים שעברו בחיי המלו ומת המלו ולא קיבל בחייו נותן הולם משל"כ בתנאי בגישין המעשה רשם רשב"ם ולמלכים ורשב"ם בס"ים כולמין כתב ולמלכים לאחריהם מן השנים שעברו נותן הוא לבניו ובלי הבי"ם המוכר פירות הביולו הסמ"ע-בסס ל"מ (** המעשה לבגיר' מסתמא לבעורלא קל מכוון ובעי מיכה המכן דולקא סמ"ע) ק בית יוסף בסס הרשב"ם ובילר סס דלא שולל לתתייב בלוכסין ולא לא שולר לתתייב בנגיבה ולכילה מלא מלקבל מתנה ולא ולקייב מלא בכמיעה ר לשון הרמב"ם סס דין ו' וכתב הרב המגיד זה פשוט בכמה מקולות ש בית יוסף בסעי' ו' בסס הר"ן בס' מי שלחזיר גמרא הרי זה גישיך על מנת שתתן לי ק"ק זוז * פירוש לבעולם מוקמינן הדבר מסתמא שבאלר כמו שהיה ת טור סימן כ' בסס שלמת לקבו הרלש"ם בלבל כ"ל ושיין בסימן ל"ו א ביולר סס כיון שלא בישל תנאו ב בסס סעיף י"ל בתשובה בסס ל"ו ול"ת והרמב"ם סס דין ז' ג סס סעיף י"ל בתשובת הרל"ם

מעכשיו ואם נתקיים התנאי נתקיים המתנה ואם לא נתקיים התנאי המתנה מעיקרא וכל המתנה כן הוא לו העור אלא שקיבל עליו לכתוב לכתובת הולך לכתוב לכתובת מעיקרא ונשארה גוד אחרון מאום דמיירי במתנת שכ"מ ונשכ"מ ק"ל דאף אם נותן כל מתנה כאילו מתנה כאילו ירושה ואין לה הפסק וכמ"ש העור והמחבר ר"ם רמ"ח ע"ש ואי"כ אלא אחרינן דיקא המתנה מיד בגו זה שבשל התנאי מ"ה הולך לכתוב דאפילו המתנה מעיקרא וכאילו לא יצא מיד לגמרי מעכשו ע"ש וכ"כ דב"ב דף מ"ל

כה אם כתובת הרא"ש: ונתנה הקונה קרקע מתנה בחריות **כח** ונתנה אחר כך לאחר ובאפוה אין המקבל מתנה **כו** אין לה אחריות: **כו** אין הנותן צריך ליתן לו מה שעורך אין המשכר אלא אם כן הקנה לו כל שעבודיו שם לו על הקרקע (תשובת רמב"ן סימן ל"ו):

רמב דין מתנה באונס ומסירת מודעא וסתנה טמירתא - וכו' סעיפים:

א (א) **ז** הנותן מתנה מחמת אונס **א** שאנסוהו ליתן אינה מתנה **ב** (ב) **ב** ואפילו קיבל עליו אחריות נכסים בשטר **ג** ואפילו אם אינו מוסר מודעא אי ידעינן באונס אינה מתנה לפיכך המוסר מודעא על המתנה כתבינן ליה **ד** אף על גב דלא ידעינן באונסיה שהרי אפילו היתה המודעא שקר כיון שגילה ברעתו שאינו חפץ במתנה הרי היא בטלה:

ב **ו** והיכא דידעינן באונסיה ומסר מודעא ובטלה לא מהני הבישול כיון דאונס הוא אפילו אי לא מסר מודעא לא הוי מתנה אבל אי מסר מודעא ולא ידעינן באונסיה ואחר כך בטלה מדעתו הוי בישול כיון שלא הכירו באונסו **ג** ולכך נהגו לכתוב בישול מודעא במתנה:

ג (ג) **ז** כל מתנה בין של בריא **ד** בין של °שכיב מרע **ה** צריך שתהא גלויה ומפורסמת **ח** לא מצויא אם אמר לעדים חתמבאו וכתבו **ט** אלא אפילו אמר סתם כתבו לו אינה כלום **י** אלא אם כן אמר כתבוה בשוקא וחתמו בפרהסיא וכיוצא בזה **יא** כ לפיכך כל שטר מתנה שאין כתוב בו ואמר לנו הנותן שבו בשווקי וברחובות וכתבו לו מתנה גלוי ומפורסמת וכיוצא בענין זה הוששין לה שמא מתנה מזויפת היא ולא זכה המקבל **יב** ואפילו אי קנו מיניה:

הגה **יג** ואפילו אם המקבל והחזיק במתנה מוליאין מידו (טור בשם הרא"ש) מיהו אם כשקיבל אם החזיקו אותו במתנה מעכשיו לא שייך בה סתר ולכן אם כתב לו שטר מתנה לך ותוך כדי מעכשיו הוה ליה כאלו כתב כתובה בשוק וכו' (ר' ירוחם נת"ו חל"ב) ועי"ל סי' זה ס"ג:

אם

רמב (א) **ז** הנותן מתנה ע"ב ב בשם כו' עיין כתבו' ר"מ אלשיך סימן ס"ד מדיני אלו: יוכה ג מבואר מהא דאמילו (ב) ואפילו קבל · עיין בשמ"ע פ"ק ב' עד דכתב גילה דעתו לכיוסף ליה כו' והכ"מ כתב דמיירי דידעינן באונסיה כו' ע"ש ודברי נ"ע לדינא: (ג) כל מתנה כו' עיין בתבו' רשל"ם סימן ת"ק ובתבו' ר' משה אלשיך מי' כ"ע ובתבו' ר"לב ס"ק סימן כ"ע

רמב בשם ה"ר יוכה ד פשוט שם בנמ"י ודמתבת' גילוי מילתא בעלמא היא ה עור וכ"כ הלמ"ש בפ"ו מהל' מכירה רוצה לתקנה בכל לבו לא קנה המקבל מתנה ו עור ס"ג ומה דבדי הרא"ש סעיף ו' מומרא דרב יהודה שם מ כרב אחי ומקנה לו בזוזי אלא שכתב לו כל מתנה המוה דבלבתא שלא שכתב לו בזוזי ונמל והקנה לו בזוזי אלא שכתב לו כל מתנה משום דיכול דב"מ לו מעשה לנותן בענין יפה נותן יותר מעשה (וכמ"ש בפי' רי"ד ור"ת) בזה כתבו הגמ' והלכתא אם הדיין רואה שנכתב בשטר המתנה אחריות נכסים אחרינן אולאי מכר היה כי אין מדרך המתנה לכתוב לה אחריות וכ"כ העור בהדיא בסימן קע"ה סעיף פ"ו ובס"ע שם ס"ל בהדיא בדין זה ע"ש וכאן דיירי שנם המקבל מודה אלא כתובת מכר בא לידו ונמל ע"ש עור דיש דף מ"ל מזה בפי' ר"ה: **ג** ולכך נהגו לכתוב בישול מודעא במתנה פי' ולא אחרינן מחל' שמסר מודעא הרי היה לוכם ותו לא מהני הבישול: **ד** כין אל שם מ"מ דוקא בשכ"מ דהיינו תוך ג' ימים דאסורים לחלוטין דיינו בברי לענין זה אבל אחר ג' דאסורים איקרי מתנת נותן מתנה ודינא אחרינן לית ליה וכמ"ש המחבר בסמוך ס"ו וכ"כ העור לקמן בפי' רכ"ג ס"ז ע"ש: **ה** בריכה את היה מבואר בסוף גלויה ומפורסמת כו' כדי שיהא גלוי שבעין יפה בתנה: **ו** לפי' כל שטר פו' בסמוך ס"ה יתבאר דהשיבה לין לדקדק בזה סעיף ו' ועי"ש בדישבל: **ז** ואפי' תפס המקבל והחזיק במתנה בשור מסיק וכתב דהרא"ש ס"ל דלפי' החזיק כמשלמי מוליאין מידו ועי"ל: יכ"ל בתרא מזמוה אם

דרב יוסף שם דף מ' ע"א כ לשון הרמב"ם בפ"ו מהלכות זכיה ומתנה דין ב' מזומרות הנ"ל וכמ"ש הרב המגיד שם דמ"ש המחבר שם קרקע אינו אלא מבני אדם שבשלמין בלא קנין והוא הדין לקנין משלמין ולא בשנה להסתירו ל עור ס"ו ובשם הר"ל ויש בסברא אחרונה ושלמה הסכים הרא"ש וכן כתב המרדכי בשם תשובה לגאון ובשם ר"מ וכן כתב ה"ה שם והרן בשם ר"ת וכן כתב ר"י בע"ג ק"ב

טורי זהב

סעיף ד' ויש חולקים מביאים ראי' מפי' ר"ל בית מבחר אי מכתיר לך דהוה עכ"פ מכירה אע"ג דלא סיים ובלע"ד לחרמב"ם שהוא דיעה קמייתא מיירי הך דסי' ר"ל בארתה לו בוחר ואל"ל מכתיר אלו וא"ל כמו שסיים הצדה וכו' דקי"ל כהים מולקין דלא לחרמב"ם כוה הדין כמו שמקנה לחבירו ל' אחות אבל קרקע לריך לסיומי אותן ל' אחות כפי' כמ"ש המ"מ בזה וכבר פשט המנהג שמקנין אבל ל' אחות בלי שום סיום בחיים קרקע אלא ע"כ דקי"ל כי אלא לריך סיום ע"ש בין שתמנה עמ"ס סי' ר"ו:

סעיף ט"ו בר"ר בתשובת הרא"ש ודע"ג ז"ל אלא יוכל לחבור כו' לריך לחבון מלו אחר בזה ותו לחם כפל ה"כרי' דאחר ל"ק ע"כ ודע"כ כו' ותיכון ריש אל"ל דמתקל אחר הרא"ש דיש ב' פירושי' עכ"ל אלא יוכל לחבור אחר' הא' שאין לו יכולת לחבור כי אין לו כח ע"ו ואע"פ שהוא אלו ובלבד זה אי"ל להזכיר בשילת המתנה והפי' הב' שאינו רשאי לחבור ולכו דרך זה אתה מוכרח לומ' לחם אינו רשאי לפי שהמתנה בטיל' אלו ואתה עושה לסוכל אלתה מוכר מה שאינו אלא ואחר ע"ז דפי' בתרא עיקר כמו אלא יוכל לאכול ואל"כ אחר לפרש שהמתנה בטילה לפי' קמא דלו המתנה קיימת הלוך אין לו יכולת לחבור דמי מעכב עכ"ל ולו אלא ע"כ דבכל נוכל המתנה בטילה:

ס' רמב סעיף ג' תחבאו כו' פי' הרמב"ם הטעם שאל כתבה לאחר הבר עכ"ל ואע"ג דלפ' הסמיכה דף ע"ז כתבו התו' ד"ה חזלו בשטר ופו' דלא כיסף ליה לאיכם סוכת עלינו קול אבתן בכתר אלא מקרי מתנה שמירתא והיינו סיכה דמסתבר' אלאותו טעם פי' ל' ומשמעמו בא ולאחרו כלי לקוי · ע"ש כתבו בשוקא ותחתו בפרהסיא הא דלא כלל בחד בבא כתבו ותחתו בשוקא לפרש שנם הכתיבה תהי' מבוהסת ואע"ג דהמיוך אחרינן דל"ל אתה הכתיבה מבוהסת מ"מ עדיף אפי' אתה מבוהסת ותו דק"ל דעדי מסירה כדתיב ויתפרסם בכתיבה לאוד · ע"ש בהג"ה ואפי' תפס בו' פי' משלמין והמ"ל בשם הרא"ש ולפי' אם טוען המחזיק אבלאת כתבם לו בתתנה נאמרה ולא"ל כתבו בפרהסיא לא מהני כיון דקי"ל בתתנה אתה מבוהסת מבוהסת ולפי' לי מבוהסת לי' לבמיקא כתב הרא"ש דקוי ספיקא דדינא ומבוהסת מוכיח וכיון כתב בשם הרמ"ם דלפי' תפס ולחתר אבתתנה נאמר' כתבם לו מהני תפיסה כיון דספיק הוא לוקי ממון לחזקתי' אבל א"ל כתב דלא מהני תפיס' עכ"ל מבואר דבר הרמ"ם ס"ל דמהני תפיסה בספיק דדינא וכן הוכחתי בשוב בשם ר"ת והני' כתב דהרמ"ה לא מוירי מספיקא דדינא אלא טעונן אבלאת כתבם כפי' בפלפוס

מ סס סעיף ז' בסס ה"ר יונה וכן כתב בשמוקי יוסף בשמו בפרק מוקת פירוש שלא לוה על המסירה שתהיה בפרהסיא וכן פירש הסמ"ע בסס ס"ח כסס אלו הרא"ש והעתיקן המחבר בהלכתן כמו שכתב בפסקיו בפרק מוקת כן כתבו התוספות בסכל"ה לאחר דלאחר מיתה ס"ל הרמב"ם סס ריש פ"ט וכתב הרב המגיד מבואר בהלכות פרק מוקת בסס דבריהם הלי נאון ורוקח שלוה לאחר מיתה * הא אם לוה להמסירה בסתם לא קנה וכולי עשה ל"ב וכת' ה"ה בסס רב הלי נאון * פירושו מבואר בסי' ר"ן ס"ז ובהגה סס ס"ה פ כתב הר"ן מרלאחרי (סס) לא מנגיהן בה ולא לאריגן לאו כלום הוא וכו' צ"ל ולא יולאו מילתא לאתנה שמירתא לאיכון

ד ח מאם לא צוה לכתוב בפרהסיא וצוה לחתמו בפרהסיא כשר ואף על פי שלא צוה ליתנו בעידי מסירה בפרהסיא כשר אע"פ שלא צוה כן על החתימה (ט וכן אם לוה לוה על החתימה שתהיה בפרהסיא * ולא לוה על המסירה) (טור) :

ה כ יש מי שאומר דהאידנא שטרי מתנתא הכי הילכך כשמצוה לכתוב שטר מתנה פתם דעתו שיכתבו כמנהג הסופרי הילכך הוי כאילו אמר כתבוהו בשוקא וחתמוה בפרהסיא : (ומכל מקום לכתחלה טוב לפרס בהדיא) (כ"פ' מזקת מדברי ה"ר יונה) :

ו ס שכיב מרע שצוה ואמר לא תגלו מתנה זו ולא תודיעו בה אדם אלא לאחר מיתה הרי זה מתנת קיימת שבעת שהקנה אותו שהיא אחר מותו הרי אמר גלו אותה * יא שמצוה מחמת * מיתה אינו צריך לומר גלו את המתנה אלא אע"פ שהיא כתובה סתם יב אין חוששין לה שמא מסותרת היא :

ז פ"ל דמתנה טמירתא אם החזיקו הנותן בנכסים או שהחזיק הוא בהם בפני הנותן ולא מיחה בו קנה (וכנר בתבלר סעיף ג') :

ח ק הכותב שתי מתנות על שדה אחת הראשונה מסותרת או * סתם והשניה גלויה ומפורסמת אחרון קנה יג אפי' היתה הראשונה סתם (יד ולא לאחרונה דהרא"שונה הוי כמודעת) (טור) :

ט ס מי שהיו הדברים מוכיחים שאין דעתו ליתן מתנה זו אפילו שנתנה מתנה גלויה ונמצא שנתנה מקורם מתנה מסותרת הרי שתי המתנות בטלו הראשונה (מפני שהיא מסותרת והשניה) (רמב"ם) מפני שהדבר מוכיח שאינו רוצה והרי קרמה זו הרי המתנ' שנמצא כמו מודעא לה :

י (ד) ת מעשה באחר שרצה לישא אשה אמרה לו איני נשאת לך עד שתכתוב לי [* כל] נכסיך שמע בנו הגדול וצווח על שמניחו ריקן אמר לעדים לכו והחביאו וכתבו לו כל נכסיו במתנה ואחר כך כתב לה כל נכסיו ונשאה וכא מעשה לפני חכמים ואמרו הבן לא קנה והאשה לא קנתה שהרי לא ברצונו כתב לה טו וכאנוס ברבר הוא שהרי גילה דעתו במתנת הראשונה אף על פי שהיא בשלה מפני שהיא מסותרת (אבל אי לא היתה מתנה לראשונה הוי המתנה שנייה קיימת אלא מקרי אנוס נמור) (טור) :

רמג דין המזכה לחבירו על ידי אחר ורוצה הנותן או המקבל לחזור בו * ובו כ"ה סעיפים :

א ל המזכה לחבירו מתנה על ידי אחר כיון שהחזיק הזוכה בנכסים או בקרקע או שהגיע השטר לידו א זכה המקבל ואין הנותן יכול לחזור בו ב ויר המקבל על העליונה אם רצה מקבל ב ואם אינו רוצה אינו מקבל : הגה ולוקח שכבר מתנה ג * לשלוחו של שמעון יכול שמעון להוציאה מלוקחו לשלוחו כמותו (הגהות מרדכי דקידושין) :

ברא

יד ולא אמרי' דהרא"שונה הוה כמודעא לי' דשור ולא אמרי' הרי גילה דעתו במתנה הרא"שונה אלו אינו חכם בהסכמי' כל שבתנה שנייה עצמה לא ידעינן אם ראוי לומר דלא ניחא ליה וזהו שמסיק וכתב עלה מי שהיו הדברים מוכיחים כו' ל"ל דוקא בכהא דלאיכא הוכחה גם בתנה הסנייה עצמה דלא ניחא ליה הוא דליכו מתנה בלילוף שעם הכבר בתנה לאחר שלוחו שמכו' וכתב ל"ל והרי קדמה זאת מתנה פי' בלילוף גם זה אקדם וכתבה לאחר וכיוצא הדברים לאה לריך שניהן יחד מנאר והולך בסעיף שלאחרזה ב"ה מעשה בא' כו' וכן הוא ברמב"ם ובטור ע"ב : טו וכלאנוס בדבר הוא שהרי כו' דקדק וכתב דהוה כלאנוס בכה הדמיון ולא לוקם נמור ומ"ה הולרך גם לאודעא מתנה הרא"שונה והשעם דלא מקבל לאוכם נמור מבואר בטור שכתב ע"ז ל"ל ופי' הר' יוסף הלוי דזה לא מקרי לוקם נמור דלוכסא דלקמא מבטיה הוא הרי לו בעי הוא מכו לאוכף לנוכיה ולא הוה נוסף להפיק תשה ולא מקרי לוקם דלא כאבא לו מעלמא שבות מוכרח לדבר זה ומ"ה לא כתבל מתנה שנייה אלא מכח גילוי דשת דאודעא הרא"שונה וכבר כתבתי דלא אמרי' דמתנה מסותרת דהרא"שונה הוי אודעא לשנייה אלא דכאן בתשבה כמודעא בלילוף קנת לוכם השנייה :

רמג א זכה המקבל דזכין לתדם שלא בפניו : ב ואם אינו רוצה אינו מקבל כגון שיש בהמתנה עבדים והיה ברוך לפרנסן וכ"ש לקיים בפי' רמ"ה ל"ב מבטל דלא ניחא ליה בתנות דכתי' וגזונא מתנות ויהיה וכ"ש בפי' רמ"ה ולעשות נפי' קע"ה : ג לשלוחו של שמעון פי' שבבר המתנה לשמעון ע"י שלוחו שלא בפני שמעון ולא אמר לוכלו מרלוכן ולא לאיכון אלא דעתו היה להקנות וזכן הוא הר"ף וכ"כ מוקי יוסף וכוכלא בזה כתב הרמב"ן וכן הרשב"א בתשובה סימן תתקל"ד ק לשון הרמב"ם סס פ"ה ל"ג מהסקנת הגמ' סס סוף ל"מ' לכל הכא מר ניחא ליה דליקני ומר לא ניחא ליה דליקני * ברמב"ם סס לא כתב לו סתם כי מבואר בה"ם לאחר כך לפי' היתה וכו' ר סס ברמב"ם ומבואר בה"ם לעיל ש"ם דין ל' משובדא דההוא דאזיל לקדושי ליתתא וכולי לקמיה דבבא וכולי ומסיק ולא הוא הוא מוכחא מילתא דמתנת לוכסא וכתב הרב המגיד ופירוש המחבר הוא הוא מתנת הבן מודעא מאוס דשובל' נופה מוכחא דליכא לוכם ומיהו לי לאו מתנת הבן הוא מוכיחים שלוכם זה לאו לוכם נמור הוא אלא יכלה לא ישאנה ולא יתן לה בכסיו ולא אמר בלבו ונתן לבל בסתתה לבן מסותרת בפל מתנתה מדין מודעא וכן פירשו ז"ל ועקר עכ"ל וכמ"ש הרמ"ן בהגה ת הוא שובדא לעיל מתם * כן הוא ברמב"ם סס רמג א"ג פשוט וכ"כ הרמב"ם בפ"ד מה' סנהדרין ה"ב פשוט ומבואר בפ"ק דגיטין דף יד ע"ב ב פשוט בספ"ה דכ"ב דף קל"ח ע"ח נבי פלונתא דרשב"ג ורבנן בכתוב בכתביו לאחרים והיה בהם עבדים ולאחר הלה לו אפשי בהן ולין אתן ולבסוף בוא מבואר בפי' רמ"ה סי"ח * פי' שבבר המתנה לשמעון ע"י שלוחו

טורי זהב

בפרטוס אלא שהעדים לא שמעו וכזה כאמן ותמהתי דהא הוה כמיגו במקום עדים ותו דהא כתב הרמ"ה דספיקא הוא כו' משמע דמהכי תפוסה מלא אהוא ספק :

סי' רמג סעיף א' לשלוחו של שמעון בהגה"ה מרדכי שם כתב וז"ל בר' כיון שהולה שמעון שבבר לנזבריה והם היו בשליחות לאה יכולה לאה עצמה לבוטלו דיר שלוחה כילה ותו דלא נרע מתוקף לב"ה ועוד מבר"ב עכ"ל משמע דבעבר מיירי שהנזבריה הלבו כדי שיספיקו לדקה ולאותה בתק' היתה לבוטל לאה אלא פרטוה מפני הכבוד לאי פרטיו' פשיט' שלאה יכולה לבוטלו כי מה לבו שבבר בפטיה לו לא דזכתה ע"א דיבורו של הפוסק לדקה ולאחר' אלא בפנים כדמוכח מהתם דל"ם ל' וה' שמכתם כ"י רס"ו אלא כדפריש' ופס"ל דלקמ"ה יכולה לאה לבוטלו מעצמם שוכר ומ"ש מדר' כתן קיימו מה שנזכר בפי' פ"ו וכל' דגם דברי רמ"ה כאן מ"ל דמיירי מזה ודברי הסמ"ע סק"ג

ולא מצי לאוכן למימר לאו כעל הכרים דידי לת דשלוחו של אדם כמותו: ד אבל אם א"ל הולך כו' אע"ג דבטלוחה לו פקדון אינו יכול לחזור בו אף בהולך וכמ"ש הטור והמחבר לעיל ר"מ קכ"ה אחר שהם בהמתון שנתן המשלח ליד השליח הוא מקוייב לתנו להמקבל אחרי היה ביד המשלח בטלוחה לו פקדון ומ"ה בקל יוצאה מרשותו להמשלח ואחרינן דזכה השליח להמקבל ואין המשלח יכול לחזור בו מש"כ בתחה ופמ"ש זה נ"כ שם: ה ואם המקבל עני כו' מוכ"מ תיקון דברי המקבל בעה שהוציא בדבריו וכ' ואפי' בעשיר כו' וכוונת תוד"ם היה לאלמוכו שעות פוסר כפל בדברי המחבר ומריכין לבניה לדבריו בחה שכתב ואפילו בעשיר כו' כי הדין דנכוחן מתנה לעני הוה כגדר ובגדל אין מילוק בין מתנה מועשת למרוכה ובחיוב נמור ולא מוש מקוסרי אמנה (וכ"פ הכ"י בס"ב בשם הירוש"למי דס' הזהב) ומ"ה פריכין לומר שם"ם שהוא בדברי המחבר ומה שמפיק המחבר וכתב אם הוא מתנה מועשת לא קאי אלא אעשיר דאין בו מוש בדר אלא מוש הבעלה בעלמא ומ"ה דוקא במתנה מועשת דמסכה דעתו דהמקבל שיתנו לו: קאי עליה מוש מקוסרי אמנה בחזרתו וכמ"ש הטור והמחבר בסימן ר"ד ס"ח ונם כתבו מזה ר"מ רמ"א ע"ז ולא" כעיר שוכן שכתב תחלה לבדי מו"כס דבעשיר הם בו מוש כמה הים לו מקוסרי אמנה ולא אילא בין מתנה מועשת למתנה מרוכה ואחר כך כתב דברי המחבר דבעבין אינו יכול לחזור בו אם אלא יקרא עכו הוא מתנה מועשת • וכבודו ז"ל בחקוחו מוכח דשעה בשתיהן דבעני אין מילוק בין מתנה מרוכה למועשת ולעולם אינו יכול לחזור ובעשיר דיש בו מוש מקוסרי אמנה בו דוקא אילא בין מתנה מרוכה למועש' וכ"ל וק"ל: ו ומ"ש מו"כ ביולה דעה מקרים דבר פי' רכ"ח ר"ל שם כתבתי דין עני וכ"כ הטור והמחבר דין עני בסימן קכ"ה כ"ם ולא אילא בין מרוב למועשת ומ"ש מו"כס (פס"י) ולעשיל פי' ר"ו ע"ם הוא וכ"ל סימן ר"ד ס"ח כי שם אילא בעשיר כזה וכמ"ש ע"ז: ז אלא"כ הוא בדשותו מו"כ דין עני בידו לחזוכה אלא אחן בדשותו ואינו כבותו להזוכ' לו בחפירו דאמרינן דחסירו דהזוכה זכה להמקבל מיד ואינו יכול לחזור בו. ח ואינו אפי' אם אינו בדשותו פי' אבל הוא בדשות הנותן דאל"כ הי"ל כדבר אלא בא לעולם דלא קנה וכמ"ש הטור והמחבר בפי' רי"ל: ט יכול הנותן לחזור בו בשעה עד שיגיעבו' ור"ל אף שהחזיקו בשבל המקבל בהשלה דשם אינו יכול הנותן לחזור בנתינת נוף השלה בטור מפיק וכתב ז"ל ואעפ"י שעם הם שהקנה לו השלה ע"י קנין ור"ל אע"פי דקי"ל סתם קנין לכתיבה עומד וכמ"ש הטור והמחבר לעיל פי' ל"ט אינו יכול אלא אם אינו מיוחס בהעדיס לו בחלוה ומיוחס בעדים אפי' בבר בתבו השטר מחלתו מחלה ואפורי' ליתן להמקבל שטר מעשה דיכול לומר לא ניחלי לי כדבר אלא בא לעולם דלא לחזור בנתינה לו בנתינת השטר אף להקנין הים נם על השטר מוש דהוה קנין דברים ע"ש מ"ש בביאורו: י ע"מ שתכתבו לו בשטר כו' ע"ד ותתן בשל נם המתנה כו' השעם כיון דאחר ע"מ הרי תלוי המתנה בהכתיבה ותלא הכתיבה לא יחול המתנה וכיון דמהכר מחלתו לענין השטר מתנות השלה התלויה בה מחילא בטל מש"כ בסעיף דלעני זה דשם מיירי אלא אחר ע"מ: יא אם לו בסיון ר"ל השם ס"ו אלא יתנו לו ק"ק זוז ותתבטל כו' ז"ל הרמ"ם ולא אמרו' בזה ליקיימו הן התנאי ליתן לו מלתיים זוז (מלבן דאין בו חובה לנותן הכסף) בע"כ ויתקיים המעשה לאחרא והטעם מוש דהתנאי זה אינו אלא בעלמא שהוא טובתו של לוקח ועליה רמיא לאתנוי ובמ"ם פ"ו ולא על המוכר ותנאי בזה לא תנאי הוא ואין לומר כיון דלא תנאי הוא מ"ב הוה כאלו אינו ולתקיים המעשה ל"ז דלוקח לטובת מבלי מכירה הלוקח הוא כאלו אינו כיון דלא התנהו אינו אבל מה שם בהתנאי טוב' המוכ' במקומו עומד התנאי להיותו כל שתוה' בהתנאי מבוטל דין ל"ד מ"מ דלבה בר יאתן המעשה אמרלב וכו' כ"ב דף ע"ז ע"ח וכמו שפי' רשב"ם שם דאין עושין שטר בע"כ שלא נותן ולא ניחא ליה דתהוי מתנה בשטר וכתב ה"ם שם שבראה מדברי המחבר שלא אינו אינו כלום אלא שהוא עשאן אלוחים לזכות לאותו כלומי ז שם ס"ח ושם בחימרא דבבא לעיל ס"ב הרמב"ם שם דין ל"ד ז שם בשם אבינו הרמ"ם שם בפסקיו ובירור שם כיון דהתנאי הוא שובתו אל לוקח אינו אלא בטוחי מילי דלאחריהן בה"ה דבר"מ דף ס"ו ע"ח וכו' ולשונות המוכר ולאי תנאי הוא ולא חזר מן התנאי גם המעשה בטל עכ"ל וכן כתב שם בשם הרמב"ן ושלא בעינן בהא תנאי בדבר מיוחד דבני גד ובני לאוכן

טורי זהב

תמהים בזה דאם בעשה הכלל בלשון שכופין אותו לקיימו מה לי בסכיו או לא ונם לא ידעתי הלוך ופרש מ"ם הגהו' מרדכי מדר' נתן:

סעיף ד' אבל אם אינו בדשותו וכ"ל אם אינו גם בדשות הנותן כיון שעכ"ם הי' כאן קנין כשיבא לדשות הזוכה אז מהני אפי' בדשב"ל כמ"ש בסימן ר"מ ס"ד בדשב"ל דמהני אם קדם ותפס:

סעיף ז' ע"מ שתכתבו שטר עמ"ש ב"י בס"ח בשם הרא"ש יש" מקשין וכו' • עד ואם מוזר מתנאים גם המעשה בטל אמנם לכאורה ע"מ שאתן לך ל' זוז גם המולקים על הרא"ש דמוזר בזה ובזה מהכא שתכתבו לו אלמר והוי תנאי דאם כתוב לא מהני לתנאי שדי מבוהרה לך ע"מ שאתן לך ל' זוז מוזר בזה ובזה עכ"ל מבואר מה דבלית על הרא"ש בהאי סברא דאם הא' מתנה בטוב' מבוהרו דלהרא"ש לא הוי תנאי לענין המקבל ולהמ"מ הוי תנאי וכמ"ש ר"ם ר"ו כדעת הרמב"ם אבל לענין שיכול לחזור בזה ובזה ס"ל כהרא"ש דלהרא"ש הוי עכ"פ תנאי לענין הנותן • עי"ש בהג' רש"ל ע"מ שיכתבו הטבות בסמ"ע בס"ב הקשה לנשאתו זו"ל לא אל הקנין קשה לי ע"ז דבהדי' פרכינן דיש קדושין דלהוו קדושין בתליפין שהוא ק"ו ומשני דתליפין אינו בכתות מ"ם ותשה וכו' • ואם"ל דקנין כשאינו אם הוה קנין דברים הכ"ל מכח זה דקידושי אשה לא מקני בתליפין וי"ל דשם אמר דתקנה המשה לאיש כי' ע"ז הקנין כמו שהוא בקידושין גמורי' ע"כ כ"ל דלא מקני בבקות מ"ם מ"ש כאן לא מוכרי רק שע"י קנין זה נתקיים

רמג (א) ואם המקבל עני כו' עיין בהרי"ק שורש קל"ג שכתב דאפשר דהיכא דאיכא טרקא דגוסא לא אמרינן דכעשה כדר בעני עיין בתשובו' ר"מ אלשוך פי' קכ"ח: (ב) ואפי' בעשיר כו' זה הוספה מדברי המחבר שהמחבר עלמו כוונתו כן וכמ"ם המס"ע ס"ק ה' וכן מורה לשון שכתב המחבר כמו שכתבאר ופשוט' דר"ל כמו שכתבאר לעיל פי' ר"ל ס"ק ה' ותת' ע"כ ° פי' ואפי' בתתנה מרובה וכ"כ הטור כפעיף ב' ותחזו' מ"ע פי' ק"ל וכתשובות רמ"ם פי' מ"ו ומ"ח וכן אמרה שאלה נ' עיין בהגה"ה בסמ"ע ס"ק ז' ובהרי"ק ס"ב שור שנגח ד' וה' וכי"ל פי' רכ"ח: (ג) בדשותו כו' כתב הב"ח דהיינו דוקא לדעת ר"ת אבל לדעת הרמ"ה שהנית הטור לעיל פי' קכ"ה בעינן דוקא ידוע"ה ולא אמר אלא רשותו ועיין בפי' קכ"ה ס"ק ל"ח דהרמ"ה הוא"ל אלא בעינ' ע"ב: בדשות הנותן דאם מיירי בעשיר כעבד בעני כעבד בדר בפיך זו בקה וכ"כ המחבר לעיל

ג ברא"א כשאמר לו זכה במתנה זו לפלוני ד אבל אם אמר לו הולך לפלוני מנה זה יכול לחזור בו כל זמן שלא הגיע ליד המקבל ה (א) ואם המקב' עני ° אינו יכול לחזור בו (ב) ואפילו בעשיר יש בו מוש מקוסר אמנה) אם היא מתנה מועשת כמו שנתבאר:

הגה (בעני) ו בי"ד סימן רכ"ח סעיף י"ב (ובעשי') לעיל סימן ר"ד ס"ח ולקמן סימן ר"מ • אבל אם שכתב מתנה בשעת חליה ובתלה בעלה ואחר כך רולה לחזור אם הוא מתנה לעני לא יוכל לחזור בו (מרדכי פ"ב הזהב):

ד דין אם אמר לו תן לפלוני נתבאר בסי' קכ"ה: **ה** ז אפילו אם א"ל זכי לפלוני אינו קונה ז אלא אם כן הוא ברשותו אבל אם אינו (ג) ברשותו לא ח ומיהו ° אפילו אם אינו ברשותו לכשיבא לרשותו זכה בשבילו אם לא יחזור בו הנותן קורס שתבא לרשותו:

ה דין אמר הולך מנה לפלוני ומצא אשת המקבל נתבאר בסימן קכ"ה:

ו ה אמר לשנים זכו בשדה זו לפלוני וכתבו שטר עליו והחזיקו בשדה ט יכול הנותן לחזור בו בשטר עד שיגיע ליד בעל המתנה אע"פ שאינו יכול לחזור במתנה עצמה:

ז י אמר להם זכו לו בשדה זו י ע"מ שתכתבו לו את השטר ז או על מנת שתתנו לו ק"ק זוז אע"פ שהחזיקו בשדה יכול לחזור בו שלא יכתבו לו שטר יא או ועיין שלא יתנו לו ק"ק זוז ותתבטל גם המתנה ואפילו כתבו לו השטר כל זמן שלא מסרוהו בידו אם מיחה בהם מלמסרו לו בטלה המתנה: הגה

ח אמר לו הולך מנה לפלוני ומצא אשת המקבל אינו יכול לחזור בו אם לא בדשותו ואינו כבותו להזוכ' לו בחפירו דאמרינן דחסירו דהזוכה זכה להמקבל מיד ואינו יכול לחזור בו. ח ואינו אפי' אם אינו בדשותו פי' אבל הוא בדשות הנותן דאל"כ הי"ל כדבר אלא בא לעולם דלא קנה וכמ"ש הטור והמחבר בפי' רי"ל: ט יכול הנותן לחזור בו בשטר עד שיגיעבו' ור"ל אף שהחזיקו בשבל המקבל בהשלה דשם אינו יכול הנותן לחזור בנתינת נוף השלה בטור מפיק וכתב ז"ל ואעפ"י שעם הם שהקנה לו השלה ע"י קנין ור"ל אע"פי דקי"ל סתם קנין לכתיבה עומד וכמ"ש הטור והמחבר לעיל פי' ל"ט אינו יכול הנותן לחזור בו אם אינו מיוחס בהעדיס לו בחלוה ומיוחס בעדים אפי' בבר בתבו השטר מחלתו מחלה ואפורי' ליתן להמקבל שטר מעשה דיכול לומר לא ניחלי לי כדבר אלא בא לעולם דלא לחזור בנתינה לו בנתינת השטר אף להקנין הים נם על השטר מוש דהוה קנין דברים ע"ש מ"ש בביאורו: י ע"מ שתכתבו לו בשטר כו' ע"ד ותתן בשל נם המתנה כו' השעם כיון דאחר ע"מ הרי תלוי המתנה בהכתיבה ותלא הכתיבה לא יחול המתנה וכיון דמהכר מחלתו לענין השטר מתנות השלה התלויה בה מחילא בטל מש"כ בסעיף דלעני זה דשם מיירי אלא אחר ע"מ: יא אם לו בסיון ר"ל השם ס"ו אלא יתנו לו ק"ק זוז ותתבטל כו' ז"ל הרמ"ם ולא אמרו' בזה ליקיימו הן התנאי ליתן לו מלתיים זוז (מלבן דאין בו חובה לנותן הכסף) בע"כ ויתקיים המעשה לאחרא והטעם מוש דהתנאי זה אינו אלא בעלמא שהוא טובתו של לוקח ועליה רמיא לאתנוי ובמ"ם פ"ו ולא על המוכר ותנאי בזה לא תנאי הוא ואין לומר כיון דלא תנאי הוא מ"ב הוה כאלו אינו ולתקיים המעשה ל"ז דלוקח לטובת מבלי מכירה הלוקח הוא כאלו אינו כיון דלא התנהו אינו אבל מה שם בהתנאי טוב' המוכ' במקומו עומד התנאי להיותו כל שתוה' בהתנאי מבוטל דין ל"ד מ"מ דלבה בר יאתן המעשה

באר הגולה

ג שם ס"ב מ"מ דלבה בר יאתן כ"ל דלא אמרינן דכ"ל כמו שכתבאר לעיל פי' ר"ל ס"ק ה' וכן כתב הרמ"ם בפ"ב מ"ה ה"ב ומ"ש הרמ"ם בפ"ב מ"ה ה"ב ומ"ש הרמ"ם בפ"ב מ"ה ה"ב ומ"ש

* וחכוזר בתנאי שם שעשה קנס ביניהם שכל שיחזור יתפרע לתנורו ה' קלפים זכו' וקנו בקנין על מנת שיכתבו וכו' וכתב הסמ"ע שכ"ל * דקנין ליפא זה לת זה הוא קנין דברים ולינו קל וחומר שם * לקחילו בכתבו השטרו' כל זמן שלא כתבו לו השטר אבל בלא אחר ע"מ לא נתבטל קנין השדוכין ואינו כלום אם לא כתבו לו השטר ע"מ שיכתבו לו השטר ואמר לשנים זכו לו בשדה זו וכתבו לו שטר והחזיקו בשדה יכול למחות מלכתוב השטר (טז מיהו מייב בלחריותו לנגות מבני מדינין

שיכתבו לו השטר אבל בלא אחר ע"מ לא נתבטל קנין השדוכין ואינו בקנס על הבטחת וכן מוכח סס בתשובות הרא"ש בהדיא ועל"ו כריכין לפרש ל' מור"ם בהגהתו בא"ע סי' נ' ס"ו דכתב שם דנוכין הקנסות בשדוכין משום בושת ומשום ובתב ע"ז ל"ל ולוקח אם כבר נכתבו שטרי הקנסות כו' ולא דלגזרו לחוק דסל"ל ולוקח בשקבל עליו קנס ולא תלהו בעל מנת שיכתבו השטרות להא אם לא תלהו בע"מ אף אם לא נכתבו ומיהא לא"כ מלכתוב נוכה הקנס • אבל על כל פנים כוונתו ג"כ כן דהא מפיק שם ובתב ז"ל אבל אם קבלו קנין ע"מ לכתוב כו' ומיהא כו' הרי לפנינו דתלה הדבר בתוחר ע"מ וכריש הכי קתחל ולוקח אם בכתבו השטרות אלו אף אם אחר מתחילה ע"מ שיכתבו עכ"מ ונגו מתנו הקנס להרו כבר בכתבו מש"כ אם בתבו ובא לחזות מיהו ח"ם שם לוקח אם בכתבו השטרות כתיב' ל"ל הוא אלא אחר ע"מ שכתב ונם מתבר יכול לחזור בו וכמ"ש הטור והמחבר כאן בס"ו : יד ומיהא בכתיבת השטר כתבבל הקנין לפי מ"ש הטור והמחבר לפני זה מוכח דלף אם כבר בכתבו בתנאים רק שעדיין לא נמסרו לבלדין ומתה מלמסרן לאין מוסרין וכן מוכח מתשובת הרא"ש שב"כ בהתי דיכל וכמ"ש בסמוך • וביין בע"ש שכתב דין זה בסם מור"ם ז"ל ומתר הדין וכתב ז"ל ל"ל דהכא לפי' נעשה הקנין בע"מ לא בשל בתחלתו אתיות בתנאים דכבל הוא ולא לתריכן יקוייס בתנאי בע"ב והמעשה קיים משום דעל המקבל היה לו לתחות ולא התנה הוא אלא הנותן מ"ה לתריכן דכבל הוא ולא לתריכן יקוייס בתנאי בע"ב והמעשה קיים משום דעל המקבל היה לו לתחות ולא התנה הוא אלא הנותן מ"ה לתריכן להוה מבוטל מילי בעלמא (וכנ"ל) וזה לא שייך הכא בתנאי אקנו בק"ם אישלא וא"ו ע"מ שיכתבו השטרות שהתנאי הוא לורך ושובת כל מ' אבן אבל אחר התנה אישלא לו שטר על שבנגדו לתובעני בו אם יעבור ולא תתנה אישלא לשבנגדו שטר עליו מ"ה יקיימו הערי' תנאי השטרות ומעשה הקנין יתקיים לתפוש בעל כרחו כן הוא תוכן דבריו ע"ש • והנה יש לתמוה עליו מ"ה אין דין זה כמו"ר ס"ל ולא מת לבו לתקוב אחר תקוב דין שהוא מדברי הרא"ש שב"כ בתשובותיו בעצמו כלל ל"ד סימן ג' ושם בתשובה לא מיתלת בעצמה ז"ל כוון דכתיבת השטר הוא תוכתו אין יכולין לכתוב השטר לאוכותו כלי רשותו ואיכא דעשין אלוחין לכתוב השטר גם הוא יכול לבטל אלוחותו גם בנדון זה (שהמעשה היה שעבו) קנין אישלא וא"ו ע"מ שיכתבו שלבל ח' שטר בתך כך וכך ויתנו השטרות ליד אחד מעדי אלוחותו גם שטרות שבי השטרות כשיעבור אחד מהן ליד המקבלים) כתיבת השטר ליד הבאחרן היה תוכתו והוא עשה אלוחו לאתו בידו וקולבבת לידו הוא מבטל אלוחותו וכוון שבתבל אלוחותו הבלוחות כתיבת השטר ליד פלוני בתבל ל"ב • כתיבת (כל דכל כתיבת) השטר • דהא בהא תלוה ולא כדין נכתב השטר ותפסת בעלמא הוא עכ"ל הרא"ש • הרי מבואר בדברי תשובת הרא"ש אלא כדברי ע"ש ונגם הרא"ש כ"ל דאין הטעם בבטל תנאי זה דע"מ שיכתבו השטרות משום דהוה פשוטו מילי שהרי הרא"ש לא הוכיר ה"ם בתשובה • גם בפ' מאתי' זת לאין בכתיבה זו שיתנו העדים מאתים לאמקבל שום חובה לאתנו בתח כתב שם טעם הנישוא משום דהוה פשוטו מילי (וכתב"ם לעיל) מש"כ בלומר ע"מ שתכתבו לו השטר שכתיבה זו היה חוב' לאתנו דיפשו עליו פטרי וכנ"ל • וח"ם ע"ש שבוחת התחבו' בכתובת שטרי שדוכין הוא לבטוכתן שיהיה בילו לכל ח' שטר לתבוע לשבנגדו שם יחזור בו ל"ל ס"ל לאר"ם שבוחת בכל ח' בקינו בכתובת שטרי שדוכין הוא לבטוכתן והרי חובה יש בדבר בשיכתוב שני השטרות ויתן ביד אחד ועוד אף אם בשעת קנין על כתיבת השטר היה שיכתבו שטרות שני הבלדים והרי חובה יש בדבר בשיכתוב שני השטרות ויתן ביד אחד ועוד אף אם בשעת קנין על כתיבת השטר היה כוונתו לכל אחד לבטוכתו כמו שכתב ע"ש מכל מקום כיון שאחר כך בתחרש בהשדוכין והכתיבה היא חובתו יכול לבטל הבטלות ס"ש בשם ל"ו ובכן דעת אביו הרא"ש וכן כתב הרב המגיד שם בפ"ו מהלכות מכיר' וכ"ב שבות דעת הרמב"ם שכתב לזו בהל' מכירה

בכתיבת הבטלות הוא חובת הבטלות אם יחזור בו לכל ח' שטר לתבוע לשבנגדו לא יחזור בו ל"ל ס"ל לאר"ם שבוחת בכל ח' בקינו שבנגדו אין יפטר מהקנס ולא לחזור בכתיבת השטר הבטלה לו שטר מקח דשם יכול הבטלה לו המלוה לומר החזיר לי מעותי וכמ"ש בפ"ו ל"ש ג"ז אינו קונה' דכאן מתל כל אחד אל בשתו בתם מתקה שבנגדו בכתיבת השטר לא הוה ליה לשתוק כשהנה זה בקינו ההשדוכין ואחר ע"מ שיכתבו השטר וכל שכן אם שניהן התנו בקינו כך דהרי לתנו שבנגדו לבטל בכתיבת ע"מ ועיין שם עוד בתשובת הרא"ש שבייס וכתב ז"ל ועוד יש פנים אחרים לבטל כל הענין מטעם אחמכתא דבעינן קנין בבית דין בשבת בכתב ר"ח וז"ל תש"ם

כמכר לפי מתמה וגם מוזה בכתיבת השטר נוכח לפי מתשעבדי
וק"ל ע"ש יו"מ דהלי ומיהו כו' לכתב מו"ס ז"ל קלי ג"כ לחלי
דסמיך ליה וס"ל דלע"ג דלחיכו יכול לחזור מלכתוב הש"מ"מ כיון
דעדיה מתלה ותולה דעתו דלא ניחא ליה בלפוקי קלא עליה לא
מפקי עדים קלא עליה מ"ה לחיכו
טורף מתשעבדי כ"ל מכני מרי
מכל ז"ל ד"ה ק"מ כ"ל לחולי"ם
הל' ודברי הטור בסי' ר' ווכה
מוכרחין ומפורחין דלא קאמר
לחיכו נוכח אלא בכ"ל אלא
כשלא בכתב השטר ע"ש: יז
הולכל ומוזה בשטר משמע דלא
לא מוזה שטר אף אלא בכתב
השטר גבי מתשעבדי בעדלי קנין
וכל"ל וכ"כ המחבר ל"ס ל"ע
ועמ"ש בר"ם ל"ע דלקן מכלן
בתירם לפ"ד דבעדלי קנין
הלוחה לחיכו נוכח מתשעבדי
בלא שטר דיש לומר אחר
מכר דמלן דוכין בפרהסיא זכין
מלל"כ בהלוחה דמלן דוכף
בלוגעת ווף: יח אבל אם
אחר לבוקה לו להמקבל עכמו
כו' עכ"ל שם כתבתי שעם כל
שוכה להלוקח לו לקבל עכמו
ווכע בו המוכ' שכל כוות המקב'
ג"כ על השטר ע"ה לחרוכן דגם
דעת המוכה הוה לכך מלל"כ
בלחר שכו בעדן ולוכם לחרוכלא לוכו מהניח כ"כ לגוס לבו לחיות
דעתו בשעת זכייה הקרקע ג"כ על השטר: יט קנין דברים
הוה לל' הטור בסי' ל' דלחי קנין דברים בעלמא הוא ולין קנין
חלעלו אלין כלן מיעבוד בכסים מיחול עליהן הקנין דבשטר
מתנה לין מהעבוד בכסיו ולפי' המקנה לחכיכו מיכתוב שטר על
מכר מי קנין דברים הוא שבכר בשתעבדו לו בכסיו מש"מכירה
הלכך לין מקנה אלא ויכל לחזור בו עד מיכא השטר ליד מקבל
מתנה: כ לפילו אחר כתבו וחכו בו' עד ו"ל שכיון שכבת'
זכו לו לוכו זכול לחזור בו כן כרוך לחיות ולוכו יכול בו"ל והק"ק כיון דפי'
להמקבל בהשטר ולוכו יכול הנותן לחזור בו ולמחות מליתן לו השטר אבל קולם שכתבוהו ולפי לוכו לחזור בו אף לאחר זכו לו בשע'
וכ"כ הטור ז"ל ו"ל דלפ אחר כתבו וחכו לו בשטר דמיל' כשכתבוהו זכו לו ולוכו יכול לחזור בו ולפי מה כתב לאם כ' יכול לחזור בו
דבהחוא שעתא אכתי ליתא לבהוא שטרא בעולם ולין לדם מקנה דבר אלא בא לעולם והכי מסתברא עכ"ל וחבו לא בחשעבדות ולפי הוחזר
* ע"ל בכת כ"ן ולחר זכו כו' ומשמע מדבריו דכיון לאחר זכו לוכו יכול לחזור בו אפילו עדיין לא נכתב השע"ש: כא אבל אם לא
אל"ל וכו לו כו' וכו בכר כתבוהו המחבר בעכמו בס"ז ז"ל ולפי' כתבו לו השטר כו' ונדולה מוו שע"מחלתו אפי' אחר שנכתב השטר הנותן בשכול
כתבעל גם המתנה דבלה בלחרו ע"מ ע"ש: כב אלא לאחר מיתת הנותן קנה ז"ל תוכת הרא"ש הכיה' הטור בסי' ו' כיון שכתב זה לא
בשטר ארלוכן נתן הלכה לשמעון בקנין ל"ל שיגיע השטר לידו לו אחר בשבילו מחייב ולין שייך לומר כלן לין שטר לאחר כתבעלה
מיתה שהשטר לוכו אלא לאחר מיתת הנותן ולין שייך לומר כלן לין שטר לאחר המתנה
הנותן בשבול זה לא נתבעל המתנה דהם פלונתא דרש"בן ותכמים הוא דאמר הנותן מתנה לאחרו להחזיר לו השטר אולם לו ותכמים
ויתבתו ותכמים אומרים לא כי אלא מתנתו קיימת (פי' עד שיחזור ויקניהו לו בקנין) והלכה כתכמים כו' ' ועד ' ודלפי שטר הנמלא דבעלו
ביד הנותן אם לין עדלי הקנין קיימין והיה שונן הנותן שבל תנאי לקו מידו ולא נתקיים התנאי אמנם בחנון בחנון דלי בעי לחשבון
הוה קלא' ליה לשטרא כל זמן אלא הוחזק בכ"ל (פי' וה"ה כשאת הנותן הב"ל שוענין בעד יורשי הנותן מה שהיה הנותן יכול לשנות בכרעותא אם
בכה"ג) אבל הכא אלין השטר יוכל מיד הנותן ולין יודע שבא ליד מקבל אחר מיתת הנותן אלא ע"ש דברי המקבל וגם הוא שונן בכ"ב דף קפט ע"ש ב אם
שלחוכן אל"ל שכתבו לו מחייב בקנין והשטר לליה היה פקדון בידו מהימן בשבע' זו בחינו לדלי בעי לומר מחייב בא לידו ולין אדם סי"ח בשם
מכחיבו בדבר עד כאן לגון הטור בשם תשובת הרא"ש ובזה כתבלרו דברי המחבר דנ"כ בכה"ג אחרי דמודה המקבל דהיה ביד הנותן תשו' הרא"ש
עד אחר מותו ולחרי מותו בא השטר לידו ולין עדים בדבר דלי מחייב בלומר שהיה ביד אחר ס"כ בשאל לת פי אחר בלוזה לוכן בא תשו' הרא"ש
לידו ולפי אחרי בשבא הדבר לו שמת ס"כ אמור לתנו לו וכמ"ש לעיל ר"ם ס"ם בשבחה: והמחבר בסעיף אחר זה בחת ולף אם עבר סוף כלל ק"ם
לא אחרא שבחנו לו כתב הטור בסי' ה' לחיכו גוהה בח"ם בשטר וכ"כ המחבר אם סי' ולפי מחייב כלן בא לידו ולין אדם סי' ה' ביאר לאו
כלין בחינו ס"כ כמי אחר שבא לידו מלכות ראוכן הנותן בלא עדים ובלין בחינו בחקום שהיה לו לחלרי' לבפרה: ולפשר שהם
לא המקבל כו אחר יחזירו ליורשי הנותן מחיות בלית בה קנין בלא זכה המקבל עד שיגיע השטר לידו אלא אם בלבד אמת כבר
בא לא המקבל בלא ליד המקבל הפקידו לא זה ע"ז קאמר דמכח ספק לין מוכיחין הקרקעות מחוקתן ומחזירו' השטר ליורשי הנותן אבל אם לעצות לו דבר
הוה כו קנין הוו מחזירין אותו להמקבל הנזכר בשפר וכמ"ש הטור והמחבר בס"ם ר"ן אם לא אם הוכחה שהוא של הנותן בגון שהיו אחר ולוה לוה
קפוריס עם שטר זה אחר שטרות המיוחדין לנותן ולאו הוו נ"ב מחזירין זה לנותן לגבי הנותן אבל אם לא הנותן בגון דבולאי הן אל לבתנו בלי
הנותן דאו אחריכן גם שטר זה כתבוהו הנותן ולקנה מידו על אחר תנאי ועדיין לא נתקיים התנאי וכמ"ש הטור בסי' זה סי' ה' תשוב' שיהא מחזיק
הרא"ש בענין זה ע"ש והמחבר כתבוהו לעיל בסי' ס"ה ועמ"ש שם לפני זה בס"ב בגם עיין לקמן ס"ם ר"ן בשם ס"ה בדברי המחבר ומוה"ל בידו כשעבשה
ז"ל ובשם מתנאי ג"כ שבשטר הלוחה אף אם בו קנין לין מחזירין אותו לא לגלה ולא לאלוה דשמא כתבו לגלות ולא לגלה עיין שם: המקבל הבכר

עד

טורי זהב

סעיף ל"ב שטר שכתוב בו כו' הטעם כיון אם בו קנין זכה בו מחייב דוכין לאדם אבל בפנינו השטר לוכו אלא לבלי ויש לעיין בח"ם רבינו ס"ל
ולפי שטר הנמלא ביד הנותן וכו' ' עד מהיות בתנו המחייב בא לידו ובקה הבדים' משמע בהוחזק בב"ל לחזור פני שטר לין לו
מנו זכר' דדיוקא דריש עיקר וסיפא כ"כ לרווחא אבל בהא לחזור פני כל אחין מנו להנותן לא לחרוכן אמת הו' אם מכלי ולא כתקיים וכן משמע תקילת
דברי התשובה אתלת הדבר בקנין לחזור דמשעת הקנין זכה המקבל וכ"כ רבינו בהלי' בשם הרא"ש בתשובה בס"ם ר"ן בלא בתנא ביל לחזר כו' דשם לין
מנו להמקבל ולפ"ה זכה מתמת קנין ובפ"ו תתכתי מ"ם המ"ע ס"ק כ"ב דמיירי שמודה המקבל וכו' ולאחרן בתנו וכו' דהא מכיח בס"ם ר"ן מזכרתי
דלפ בנמלא בידו זכה המקבל רק אלריך אלא אמנו להנותן ודברי המחבר מתוקנים אלין כאן ענין לבסכ' דפי' ס"ם דשם מייירי בשטר הלוחה כמ"ש
בהלי' ס"ם ר"ן:

סעיף כ"ד

(ד) יחזירו ליורשי הנותן כו' מייירי בשטר מתכה דלית בה * עיי' בפי'
קנין דלא זכה בה המקבל עד שיגיע השטר לידו אלא אם בספק ל"ש ס"ל
אמת בבר בא ליד המקבל והמקבל מפקידו ביד זה ע"ז וכמ"ש שם
קאמר דמכח ספק לין מוכיחין ומחזירין השטר כו' עכ"ל סמ"ע ט שם ס"ו
והא ליתא דבהדי' מוכח בס"ם בשם הר"ר יוכ
ופוסקי' דבכה"ג אף בלין בו קנין וכאן שייך
לין מחזירין לא לזה ולא לזה מקום הגה ע
וכמ"ש לעיל סי' ס"ם ס"ה ס"ק ו' ולא וכן כתב
הדבר פשוט דדין זה לקח המחבר הסמ"ע ' שם
מתשו' הרא"ש שבשור דמיירי התם בשם ר"י
לבדי' שהי' ידוע שהנותן הפקידו והרא"ש כ שם
אלא כגון שהי' קשור אבל שטר של קי"ל בשם י"ל
הנותן וכה"ג ולזה כתב המחבר ל שם סי"ל
ומלא אלא מוקפד כו' גם מ"ם בשם תשובת
בשטר אל קנין דאם היו קשורים אלא הרא"ש
מחזירין לנותן ליתא דהא שעתא ברים כלל ס"ו
הרא"ש אינתא דמשעת קנין מ שם סע"ו
שעבד בפשיה והשטר לימו אלא בשם הרמ"ה
לבדי' וכמו שכתב לבדי' בכלל ס"ו וביאר שם
ס"ג ולא כן מה בכך שהנותן כתבו כיון דבהיא
לידו וכ"מ לבדי' בס"ם ר"ן דלע"ג שעתא ליתא
שידוע אבל מהנותן זכה המקבל לשטרא בעול'
ע"ש ולפי' אם תל דהא דמחלק ולין לדם
כין קשורין לגיון קשורין מייירי מקבה דבר
כשאין ידוע שהקנה לפני הדיש אלא בא
בתתם מ"מ הא בכה"ג כתב בשור לעולם ומבכי
פי' כ"ה דלפי' ידוע שהנותן מתבכרא
הפקידו אבל מחזירין לו לשם בשם ל"ל
(ועיין בב"ח שם בסי' כ"ה ובס"ם ר"ן) ל"ו תשו' הרא"ש שהכיח לי' הטור מיד
הטור כאן סי"ם והמחבר לעיל סי' ס"ה מייירי דווקא בלא קנין שבתבוהו זכו
גם מ"ם ושם כתבלר ג"כ שבשטר הלוחה אף אם בו קנין כו' דמשעת לו ם שם סע"ו
כתב בלית ולא לזה כו' דמשעת קנין שעבד בפשיה וכלל לעיל סי' בשם תשובות
ל"ע סי' ג ועמ"ש לקמן ס"ם ר"ן דברי הטור והרב מיהו עמתא הרא"ש בלל
לחריכא לוכא לין מחזירין בשם דמייירי לפרעון וכמ"ש : ס"ו סימן ג'
כעשה ע וכיאר שם
אחשעת הקנין

זכו לו לוכו זכול לחזור בו כן כרוך לחיות ולוכו יכול בו"ל והק"ק כיון דפי' דבריו ולחר זכו לו בהשטר מ"ה מיד כשבתבוהו זוכין כבר זכה
להמקבל בהשטר ולוכו יכול הנותן לחזור בו ולמחות מליתן לו השטר אבל קולם שבתבוהו ולפי לוכו לחזור בו אף לאחר זכו לו בשע' ולוכם לאדם
וכ"כ הטור ז"ל ו"ל דאם אחר כתבו וחכו לו בשטר דמיל' כשבתבוהו זכו לו ולוכו יכול לחזור בו והא"מה כתב דאם כ' יכול לחזור בו אלא בפנינו
דבהחוא שעתא אכתי ליתא לבהוא שטרא בעולם ולין לדם מקנה דבר אלא בא לעולם והכי מסתברא עכ"ל וחבו לא בחשעבדות ולפי הוחזר
* ע"ל בכת כ"ן ולחר זכו כו' ומשמע מדבריו דכיון לאחר זכו לוכו יכול לחזור בו אפילו עדיין לא נכתב השע"ש: כא אבל אם לא השטר ליד
אל"ל וכו לו כו' וכו בכר כתבוהו המחבר בעכמו בס"ז ז"ל ולפי' כתבו לו השטר כו' ונדולה מוו שע"מחלתו אפי' אחר שנכתב השטר הנותן בשבול
כתבעל גם המתנה דבלה בלחרו ע"מ ע"ש: כב אלא לאחר מיתת הנותן קנה ז"ל תוכת הרא"ש הכיה' הטור בסי' ו' כיון שכתב זה לא
בשטר ארלוכן נתן הלכה לשמעון בקנין ל"ל שיגיע השטר לידו לו אחר בשבילו מחייב ולין שייך לומר כלן לין שטר לאחר כתבעלה
מיתה שהשטר לוכו אלא לאחר מיתת הנותן ולין שייך לומר כלן לין שטר לאחר המתנה
הנותן בשבול זה לא נתבעל המתנה דהם פלונתא דרש"בן ותכמים הוא דאמר הנותן מתנה לאחרו להחזיר לו השטר אולם לו ותכמים
ויתבתו ותכמים אומרים לא כי אלא מתנתו קיימת (פי' עד שיחזור ויקניהו לו בקנין) והלכה כתכמים כו' ' ועד ' ודלפי שטר הנמלא דבעלו
ביד הנותן אם לין עדלי הקנין קיימין והיה שונן הנותן שבל תנאי לקו מידו ולא נתקיים התנאי אמנם בחנון בחנון דלי בעי לחשבון
הוה קלא' ליה לשטרא כל זמן אלא הוחזק בכ"ל (פי' וה"ה כשאת הנותן הב"ל שוענין בעד יורשי הנותן מה שהיה הנותן יכול לשנות בכרעותא אם
בכה"ג) אבל הכא אלין השטר יוכל מיד הנותן ולין יודע שבא ליד מקבל אחר מיתת הנותן אלא ע"ש דברי המקבל וגם הוא שונן בכ"ב דף קפט
שלחוכן אל"ל שכתבו לו מחייב בקנין והשטר לליה היה פקדון בידו מהימן בשבע' זו בחינו לדלי בעי לומר מחייב בא לידו ולין אדם סי"ח בשם
מכחיבו בדבר עד כאן לגון הטור בשם תשובת הרא"ש ובזה כתבלרו דברי המחבר דנ"כ בכה"ג מייירי דמודה המקבל דהיה ביד הנותן
עד אחר מותו ולחרי מותו בא השטר לידו ולין עדים בדבר דלי מחייב בלומר שהיה ביד אחר ס"כ בשאל לת פי אחר בלוזה לוכן בא תשו' הרא"ש
לידו ולפי אחרי בשבא הדבר לו שמת ס"כ אמור לתנו לו וכמ"ש לעיל ר"ם ס"ם בשבחה: והמחבר בסעיף אחר זה בחת ולף אם עבר סוף כלל ק"ם
לא אחרא שבחנו לו כתב הטור בסי' ה' לחיכו גוהה בח"ם בשטר וכ"כ המחבר אם סי' ולפי מחייב כלן בא לידו ולין אדם סי' ה' ביאר לאו
כלין בחינו ס"כ כמי אחר שבא לידו מלכות ראוכן הנותן בלא עדים ובלין בחינו בחקום שהיה לו לחלרי' לבפרה: ולפשר שהם
לא המקבל כו אחר יחזירו ליורשי הנותן מחיות בלית בה קנין בלא זכה המקבל עד שיגיע השטר לידו אלא אם בספק אמת בבר בא לא המקבל
בא ליד המקבל הפקידו לא זה ע"ז קאמר דמכח ספק לין מוכיחין הקרקעות מחוקתן ומחזירו' השטר ליורשי הנותן אבל אם לעצות לו דבר
הוה כו קנין הוו מחזירין אותו להמקבל הנזכר בשפר וכמ"ש הטור והמחבר בס"ם ר"ן אם לא אם הוכחה שהוא של הנותן בגון שהיו אחר ולוה לוה
קפוריס עם שטר זה אחר שטרות המיוחדין לנותן ולאו הוו נ"ב מחזירין זה לנותן לגבי הנותן אבל אם לא לבפרה: ולפשר שהם לבתנו בלי
הנותן דאו אחריכן גם שטר זה כתבוהו הנותן ולקנה מידו על אחר תנאי ועדיין לא נתקיים התנאי וכמ"ש הטור בסי' זה סי' ה' תשוב' שיהא מחזיק
הרא"ש בענין זה ע"ש והמחבר כתבוהו לעיל בסי' ס"ה ועמ"ש שם לפני זה בס"ב בגם עיין לקמן ס"ם ר"ן בשם ס"ה בדברי המחבר ומוה"ל בידו כשעבשה
ז"ל ובשם מתנאי ג"כ שבשטר הלוחה אף אם בו קנין לין מחזירין אותו לא לגלה ולא לאלוה דשמא כתבו לגלות ולא לגלה עיין שם: המקבל הבכר

עד

סעיף כ"ד

צ"ל מון הרמב"ם פרק ל' מהל' זכייה ומתנה ה"ו ומשנה פ' ו' דעירובין ל"עט ע"ב מזכה לדם ע"ו וכו' *פי' שיש זכות לה לאחרים לדם לפעל"ד כ"ע בזה דהפוסקים הכריעו כן מהא דאחריתן פ' התקבל קטן שנותנין לו גרוש וזרקו לגוי ונטלו זוכה לעצמו ולא כפ' הכיוקין לאחריתן דמיליה תב"ו לגיו רק מזוס דרך שלום ותירלו דזוקא לענין מתנה אבל לעצמו דדעת אחרת מקנה אותו משל"כ במיליה ולפע"ד דוקא להתיה מילוק שלא נזכר בש"ס דתע"ג דמיליה לקטן ב"ש דס"ל דדעת אחרת מקנה עדיף מ"מ בזה דקטן דזוכה לעצמו לא מליו בש"ס לחלק בכך ונס אין סברא לחלק בכך דאם זוכה לעצמו כמתנה אלא שיש בכחו לזכות למה לא יזכה ג"כ במיליה אלא ג"ל דהא לאחרי' כפ' הכיוקין מליות תב"ו אין בו רק מכני ל"ס דעבר שני בקטרה לאחרים מדות בקטן ומפרש התס להדיא תניא למלם שזוכה לעצמו ע"ז ונס הרי"ם מקומי מכיא הירושלמי הזה פ"ל דמעבר שני בקטרה לאחרים בירושלמי עצמו מכואר כריאות ויתר ונס התוס' ריש פ' בן' סורר ומורה דמזו הירושלמי הזה ונס בעל קשיטות בלות ויכוי שהכיא הירושלמי הזה ומשמע דס"ל הכי להלכה ועוד כלפע"ל דאיה נס מן הש"ס דאין דנס במיליה קטן זוכה לעצמו מן התורה דגרסי' בפ"ק דמגילה סוף (דף י') ומי איכא למאן דאמר לאו מזוס יד אתרכאי והתניא יהה אין לי אלא יהה גנה מערה קרפיף מכון ת"ל ומן מכל מקום לענין גט כ"ע ל"ס דמכר מזוס יהה אתרכאי כי פליגי לענין מזוס ת"ס ולפיכן מליה מגט ת"ס לא אלפיכן קטן מקטנה ת"ס לא ולפיכן אלמא דלכ"ע יש יד כו' ת"ס ולפיכן קטן מקטנה ת"ס לא ולפיכן אלמא דלכ"ע יש יד לקטן וקטנ' מדאוריית' אלא דפליגי נגי מכר לי הוי כרקאי כשנא ותב"ג דהתו' כתבו שם בריש דף י"ח ת"ל ולפיכן מליה מגט מלי ולפיכן הוא מדרבנן דמליה קטן לא הוי אלא מדרבנן אבל' ומי דאמר גנז נמו מדברי' ולענין יד ל"ס דילפיכן אלא לענין מכר עכ"ל מכל מקום כרקא לפי ענות דעתי דברי הם דאוקמ דלוקמ לפרשו ולפיכן מדרבנן דמשמע דס"ם משמע ולפיכן מקרא ועוד מ"ם דמ"ל דלא ולפיכן הא כיון דלענין יד ולפיכן הי' לא אלא ג"כ לענין מכר ונס. אלמון הרי"ף והרא"ש שם שכתבו ותניא יהה אין לי אלא יהה גנה מערה קרפיף מכון ת"ל ומן מ"ת ולפיכן מליה מגט כשם שמערה כיהה לענין גט כך מערה מזוס אליבות והוא"ל ואין לו אליבות אין לו מכר דלא ולפיכן קטן מקטנה עכ"ל מאמר לבדרא מזוס אליבות ואין לו מכר דלא ולפיכן קטן מקטנה דהא יד לאו בקטנה כתיב בזה ויש להם יד מדאוריית' אלא דפליגי לענין מכר אי מדאוריית' אלא לענין מליה מגט כתיב בקרא דוטמן בזה כתיב כן ל"ל בכרוך סוגית הש"ס ואם כן שוכח להדיא דאיכא יד לקטן מדאוריית' אלא לענין מליה ואם כן כ"ל הא דתכן דמליה תב"ו יש בו מכני ל"ס הייבו בקטן שהוא מגרוש וזרקו לגוי ונטלו דלייבו זוכה לעצמו מזוס אלא לו יד וכדאמר' ביירושלמי שבאמתי הך מתני' בקטן כזה אלייבו זוכה ואין להקשות"ל אמאי פריך בפ"ק דמליה (דף י"ג ע"ב) וסבר ר' יוסי קטן אית ליה זכייה והא תכן מבלה כו' ליבסא דקטן דאמר ליה זכייה הייבו אלא דגרוש וזרקו לגוי ונטלו לא ת"ל דאמר ליה דקטן אלא דאמר ליה דקטן אלא דאמר ליה דקטן אלא

לו ויש חולקין שעמייהו דכיון דיש דעת לאחרת מקנה לאותו בתתנה והא׳ כמכר אינו שיחה אמר לדעת המקבל מיהו אכ׳ם בעינן שיה׳ מאומר ע׳ד הנותן לו בלו׳ כתו ובפ׳ר כתן ולקחן בפני רפ׳ם ולעיל ל׳ס ר׳ ורל׳ה ולא מאוס דהאיתן מתנה בעין יפה הוא נותן לנה׳ע כמתנה דוקא שוקלין ולא באכר וז׳ל כמ׳ם בר׳ם ר׳ ע׳ם : לן וכן ל׳ אמות כו׳ דחכמים תקנו דל׳ אמותיו יקנה לו כחלוקו כדי שלא יבולו לחלקוהו בשביל אדם וישוב אחר תקנו דבר הפקר שבא שם והלו עשה לחלקוהו לא שייך לקח בחקומות שהוא הפקר לבל ואין רגיש מנוים שם כ׳כ לאפוקי לאוכן הנות בחלו׳ שמעון דאין דבו׳ לא זרים לבטים שם אף שבכסם בכרות שמעון מ׳מ איך יתקנו לו שיהא ל׳ל שעומד בהן בתוכו כחלוקו דלאוכן וכן אם עומד כל׳ה לרבים מלויים שם ולוקחין ופבנסין ועומדים ל׳ כתו׳ ל׳ל שלא תבינו לו אל׳ אמותיו שלא זה בכנסין בתוך זה ומ׳ה לא תקנו בזה : לח קשנה זכתה לה מלרה ג׳ו טולף שם בפ׳ק דב׳מ (סוף ל׳ו) מדכתב בנש וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה וקרעו׳ מדלא כתב בידה מ׳מ לחלוי ונתן על וכתב דלמטו׳ לקי׳ ובלו׳ כתוב וכתב ונתן מ׳מ לפי׳ לגנ׳ מלרה ולקרפים יהו׳ לה דין יד ולגדולה לא לוכשרך דבר ילפי׳ לה מדכתיב ואם המלא תמלא בידו ובכ׳ל גם ילפי׳ לה מדכתיב ואלא דגם אמה יכולה לעשות שלוח אלא לרבות קשנה אחת ודוקא קשנה דהאי קלא בלשה כתיב ולא קטן כב׳ל וב׳ם כרש׳ו וכתו׳ ולא * כע׳ם שכתב שעם אלבו ולוקנו בכנו : לט ודוקא קשנה שאין לה לב שם בנ׳ו אמנים ובתב ז׳ל לו שם לה לב אלא שבבר בשאת בדאי׳ כפ׳ המקבל עב׳ל והביאו הלמ׳ם : מ הזורק לרבקי לבית כו׳ לוכבי׳ דלא לוכשאת הוא שוויר שאין בוחו לבוח בו בזה שזרקו בבח שלנו ידעבו בשעת שזריקה אלא יבות בבית הוה בחוכת ובתלא דוכה בו בע׳ם מיד שנכנס לביתו ואין הנותן יכול לחזור בו וכן אם הפקידו בזורק זכה בו בעל הבית מיד קודם שבא הלחר ליטלו לזכות בו מהפקר לו לא לחרי׳ לבוה בחוכת ולא זכה בו בעל הבי׳ מבת מ׳ה בבותן לבע׳ה ובא הנותן לחזור בו לחרי׳ בוון דלא בפשאת הלוכבי׳ בנתלא מוקמינן המתנן בחזקת מרא קמא לבוון שחזר בו מתתנתו שומדת המתנ׳ ברשותו בבר׳חשוב׳ לבל בהפס׳ הבסתלא תתנו מרא קמא ולוכו מבקש לחזור בו

הוא לה אין חבין לאדם אלא בפנינו ובירש׳ו הולבך בי ליתה בבר מבנו לדמוי׳ לידה דאינ׳ סמוכה לה תיפוק לה זבייתה מלבייתות׳ מוכה לבדיה לדוקא בעומד בבר מבנה הוא דאתרבאי מבנה מאוס ידה אבל בלינ׳ עומד בבלה אפי׳ מבר בהשתתר׳ אינו אלא מאוס שלוחות ול׳ב בבה׳ג אין מבר לקשנה ובן מוכה לבדי׳ מדבבי׳ הנום׳ שם ריש דף י׳ב שבתנו ז׳ל מבר מאוס ידה אתרבאי ולבך בי הוי לומי׳ דיל דהיינו בשאו׳ בבר מבנו קונה אפי׳ בע׳ב ואפילו קשנה בבדה בלבנה לא הוי לומיא דידה לא גרע מלבייתות בו׳ עב׳ל ובן מבואר מבבבי הרא׳ם והרושב׳ם שם לבדי׳ ובן מבואר מבבבי הרא׳ם הבינ׳ ה׳ בי׳ זה בוף בב׳ה אבן לבפעל׳ב דוחק לבפרש הא דאמרי׳ לעיל בדף י׳ קשנה׳ים לה מבר דהיינו דוקא בעומדת בבר מבנה דאתמר קאתרינן קשנה יש לה מבר ועוד מבמע דדומיא דגדולה דהיינו בבר המתתרת לו בעומדת בבר מבנה והבי מוכה בתו מבבבי הרא׳ם בבר׳ם והס׳ג דף בב׳ם ל׳ד והמתבר שבתנו בבל׳ם בתר המתתרת בו׳ ועבלה אלו ובתנו מיד קשנה זכתה לה מבנה בו׳ ובן מבמע יותר בשור ובבבבי הר׳ב בתנ׳ה שהבי׳ הם בוכרים דבמתנה קונה אפי׳ בתבר המתתרת אפי׳ לוכה עומד בבלה וע׳ו בתבו מיד קשנה זכתה לה מבנה בו׳ (ולפ׳ו בע׳ב יהיה הטור בגד הרא׳ם) לבן כ׳ל לפרש הסוגיא אלא בפרש׳ו ותו׳ וסייעתם דבלא׳ה קשה בתי לפירוש׳ לבינ׳ דקאתר הב׳ם ולא גרעה מלבייתות דאתי׳ ולא גרע׳ מלבייתות בו׳ אלא גרעה מלבייתו׳ אלא גרעה דהא׳ם מבר מאו׳ ודה אתרבאי ולעולם אין יד יש לה מיהו אתי׳ ודה לא גרע מלבייתו׳ ובו׳ הבבא דבלבייתו׳ דעלמא אין חבין לאדם שלא בפנינו ה׳ נ׳ נבו גם דחוב הוא לה אין חבין אלא בפנינו ולא׳ע דודה הוא מ׳מ בין דחוב הוא לה לא גרע מלבייתות ותבן בבר׳ם שאין לבוה בבר׳ם אינה מבנה ודה לבבל נשה אבל בי עומדת בבר בתה חבין לה בפנים ובבבבי מבתי׳ להאיש בבי׳ם ל׳ דמלבייתא שבתב בבינ׳ם ל׳ה לוחם לבינ׳ם בו׳ בי עומד בבר שדהו אין לשבשיו הוא מתתרת דלא בעינן עומד בבר שדהו בבר׳ם בו׳ ובתב הרבנ׳ר ז׳ל דחוב׳ם לעומד דבל שהוא מתתר׳ לבי שהוא בבר בדהו הוא אלא מה שבא לידו בתבר המתתרת הוא בתנו ודל אבר׳ם הוא מאל׳ב לעבין נשון דבוון דלא בית׳ ליה דתקנ׳ תבר המתתרת אינ׳ בבלה שהוא בשהוא בידו לבינו בתבר המתתרת לדבבה מוכיחה מתבה עב׳ל ואע׳פ שזה בותר דברי הר׳ן עלמו שהבית ב׳ו בי׳ זה בבב׳ה בלא׳ב חזר בו הרבנ׳ר ובן עיבר ודוק : (יא) דוק׳ קטנ׳ אין לה אב כו׳ דין זה בל׳ע דהבי׳ כ׳ב דקטנ׳ אינ׳ לה אב אין לה יד בלחבר׳ם׳ דתקבל ומ׳ב הרי׳ף ובבר נודע בתבלוקות בין הבוסקים ברש׳ו והתוס׳ ובעל המאור ובעל העיטור והרא׳ם חולקים על הרי׳ף שם פ׳ אתקבל וס׳ל דלא קטנה אינ׳ לה אב יש לה והמתבר בעלמו הבית בבבת הבולקים אלו בא׳ע בפ׳ מ׳ל ס׳ד ועוד כ׳ל דלא הבי׳ לא קאי אלא אגב אבל לא לעבין מבלו׳ ומתבה ודלא דילפינן מבלה מגב היינו לעבין מבר דהוי בילה אבל לבך מילתא לא שוב׳ לחילא דהא קטנ׳ אינה מקבל נשה בנינ לה אב לאו מנון נרשות׳ דקטנה עבמה אלא בין לבתתה ובבה דתבנא לא בקדם את בתו קטנ׳ מדבתיב את בתי בתתי לאים הוה אלמא יש שלה לא אינ׳ בלום לעבין הידושין וגם בתקו׳ יש דאבה ועקרה דתבנא ליש דילה ובהבה לאבה אבל אם בי׳ דאית יש לקשנה דהא בתין לה אב יש לה יש ומקבלת את נשה ול׳ב דוקא בנגון שיש לומר הבי דבנינ לה אב אין לה יש אבל אם נתן לה אנש אדם אינה בבר בתתנה אין בבבת לומר דלא זבתה בתתנה בין אינ לה אב ול׳ב בין דאית לה בבי בי׳ אבר׳ם בבבבי׳ ודוק׳ עיין בתוספו׳ רי׳ד דקידושין דף מ׳ד ע׳ב והרושב׳ם שם ודוק : (יב) אבל הקטן כו׳ עיין בבמ׳ע ס׳ק ל׳ז שבתב ובגדולה לא אינ׳ בדאית יש לקשנה בתתנה ואם המלא תמלא כו׳ ואינו בבון גם מ׳ם אם׳ב ואלא כו׳ לבבו׳ קשנה אחי׳ ודוקא קשנה כו׳

הוא כנ׳ם בנגון פ׳ התקבל (סוף דף ס׳ד) וב׳ב הר׳ן שם ובן ח מבואר בתתנה בא׳ם סי׳ שם ו׳ם ל׳ע׳ם : (ח) וי׳ם עמ׳ל סי׳ ר׳ בזה : (ט) ובן ל׳ אמות כו׳ והרושב׳ם כתב בפ׳ק דמבינ׳ ר׳ם׳ל בשם ים מהרא׳שבו׳ דל׳ אמות דינם קונות רק במלבה ולא ט שם מיתרא בתתנה וב׳ב ה׳ המ׳ פי׳ו מה׳ דל׳ל מבו׳ אבל בזלה בשם ים לאשבו׳ ובן בראה בהן בדלא לבאולה מהבבי התוספו׳ פ׳ק שם בבא מבינ׳ דמבינ׳ דף ו׳ ע׳ם ואינ׳ם שהרא׳ם והרושב׳ם שם יומבקת כתבו דבירושלמי בנגון פ׳הוזק הגמרא שם מוכח דהם׳ם בתתנה מ׳מ י׳ל ע׳ב לשם בין לבבש דולן קאתר שעמא ומבואר שם מהוש דלא ליתי לאבנוי מבמע בגמ׳ וב׳ם דוקא בתלוקה ולא בתתנה : הרי׳ם שם ובתב הרא׳ם דיב׳ בשם י׳ל ועיין מ׳ם שם : שם בפסק מיהן כתבו התוספות שם כלישנא ובן בפ׳ אלו בערות בתרא דתר תלה ליתו לאבנוי ובגם מהוש בגנוב׳ וב׳ב הרא׳ם שם ובע׳ג שמה ומא׳ם ולא שהבריחם שם לה מהך דפ׳ אלו בערות אינו הבבת לבפע׳ד דר׳ל פלינו לו דלא׳ד דתקנו לף בגנבה תקינו אלא דבריך אחת דתנא הוה כלישנא קמא מגרר לבב שם דאתר בר׳ם לא תקינו ל׳ אמות דוקא׳ דתנא הוה מגרר ווכא כו׳ בריך לבבת אלבה דבולהי אמולה ולמתן ל׳ אם בבר דפלגא הבב שם בתמת לא׳ם ולדידה גם בגנבה תיקנו ל׳ אמות כיאת גם מ׳ם תירוכם אמת תבבת אפי׳ לא׳ד דתקנו ל׳ אמות במתנה זה בתבר מ׳ם בגנבה דלא׳ם מבנע בעלים לא שיך כלל לומר דתקנו ל׳ אמות אל אמרים לחוכיח מבשות בעלים דהא כל היבא דאית׳ בבשותא׳ דמרא אית׳ ובעלים לא מסלקי בפייהו מיניה ובמה יבאו לבב מבשות בעלים כן כ׳ל בבור ובס׳ מע׳מ פ׳ק דמבינ׳ הקשה ומיה שם דף ע׳ל הרא׳ם כיון דבפסק דלית הילבת׳ כמ׳ד ל׳ אמות קונות בבשות ל׳ב ע׳ם ולא הבבבים משובני בפשה אבדיה לגיל עכ׳ל ול׳ל דלא דק דהרא׳ם ובמו ובפ׳ם הרא׳ם בא לחוכיח דבגנבה לא תקינו בבגן ל׳ם ובפסק מיהיה לבמבת׳ ולבידי ל׳ה וכן הוא בהג׳מ ובתנוה פ׳ק דמבינ׳ם׳ ל׳ם בשם ל׳ו בגנבה לא תקינו בבגן ל׳ם אף בבמבת׳ וק׳ל : (י)

קשנה זכתה לה מלרה כו׳ הטעם אמרינן בב׳ם פ׳ק דמבינ׳ (דיש דף י׳ם) דבקר דאם מהוש ידה אתרבאי וכי היכי דאית יד לקשנה אית לה מבר אבל מבר דבבבת אינ׳ אתרבאי כי היכי דאין לקטן ומבמע דבבל עבין דזכה לבבן לבבן אינ׳ אתרבאי ולבך כי הוי לומי׳ דיל דהיינו בשאו׳ בבר מבנו קונה אפי׳ בע׳ב ואפילו קשנה בבדה בלבנה לא הוי לומיא דידה לא גרע מלבייתות בו׳ עב׳ל ובן מבואר מבבבי הרא׳ם והרושב׳ם שם לבדי׳ ובן מבואר מבבבי הרא׳ם הבינ׳ ה׳ בי׳ זה בוף בב׳ה אבן לבפע׳ד דוחק לבפרש הא דאמרי׳ לעיל בדף י׳ קשנה׳ים לה מבר דהיינו דוקא בעומדת בבר מבנה דאתמר קאתרינן קשנה יש לה מבר ועוד מבמע דדומיא דגדולה דהיינו בבר המתתרת לו בעומדת בבר מבנה והבי מוכה בתו מבבבי הרא׳ם בבר׳ם והס׳ג דף בב׳ם ל׳ד והמתבר שבתנו בבל׳ם בתר המתתרת בו׳ ועבלה אלו ובתנו מיד קשנה זכתה לה מבנה בו׳ ובן מבמע יותר בשור ובבבבי הר׳ב בתנ׳ה שהבי׳ הם בוכרים דבמתנה קונה אפי׳ בתבר המתתרת אפי׳ לוכה עומד בבלה וע׳ו בתבו מיד קשנה זכתה לה מבנה בו׳ (ולפ׳ו בע׳ב יהיה הטור בגד הרא׳ם) לבן כ׳ל לפרש הסוגיא אלא בפרש׳ו ותו׳ וסייעתם דבלא׳ה קשה בתי לפירוש׳ לבינ׳ דקאתר הב׳ם ולא גרעה מלבייתות דאתי׳ ולא גרע׳ מלבייתו׳ אלא גרעה מלבייתו׳ אלא גרעה דהא׳ם מבר מאו׳ ודה אתרבאי ולעולם אין יד יש לה מיהו אתי׳ ודה לא גרע מלבייתו׳ ובו׳ הבבא דבלבייתו׳ דעלמא אין חבין לאדם שלא בפנינו ה׳ נ׳ נבו גם דחוב הוא לה אין חבין אלא בפנינו ולא׳ע דודה הוא מ׳מ כיון דחוב הוא לה לא גרע מלבייתות ותבן בבר׳ם שאין לבוה בבר׳ם אינה מבנה ודה לבבל נשה אבל בי עומדת בבר בתה חבין לה בפנים ובבבבי מבתי׳ להאיש בבי׳ם ל׳ה דמלבייתא שבתב בבינ׳ם ל׳ה לוחם לבינ׳ם בו׳ בי עומד בבר שדהו אין לשבשיו הוא מתתרת דלא בעינן עומד בבר שדהו בבר׳ם בו׳ ובתב הרבנ׳ר ז׳ל דחוב׳ם לעומד דבל שהוא מתתר׳ לבי שהוא בבר בדהו הוא אלא מה שבא לידו בתבר המתתרת הוא בתנו ודל אבר׳ם הוא מאל׳ב לעבין נשון דבוון דלא בית׳ ליה דתקנ׳ תבר המתתרת אינ׳ בבלה שהוא בשהוא בידו לבינו בתבר המתתרת לדבבה מוכיחה מתבה עב׳ל ואע׳פ שזה בותר דברי הר׳ן עלמו שהבית ב׳ו בי׳ זה בבב׳ה בלא׳ב חזר בו הרבנ׳ר ובן עיבר ודוק : (יא) דוק׳ קטנ׳ אין לה אב כו׳ דין זה בל׳ע דהבי׳ כ׳ב דקטנ׳ אינ׳ לה אב אין לה יד בלחבר׳ם׳ דתקבל ומ׳ב הרי׳ף ובבר נודע בתבלוקות בין הבוסקים ברש׳ו והתוס׳ ובעל המאור ובעל העיטור והרא׳ם חולקים על הרי׳ף שם פ׳ אתקבל וס׳ל דלא קטנה אינ׳ לה אב יש לה והמתבר בעלמו הבית בבבת הבולקים אלו בא׳ע בפ׳ מ׳ל ס׳ד ועוד כ׳ל דלא הבי׳ לא קאי אלא אגב אבל לא לעבין מבלו׳ ומתבה ודלא דילפינן מבלה מגב היינו לעבין מבר דהוי בילה אבל לבך מילתא לא שוב׳ לחילא דהא קטנ׳ אינה מקבל נשה בנינ לה אב לאו מנון נרשות׳ דקטנה עבמה אלא בין לבתתה ובבה דתבנא לא בקדם את בתו קטנ׳ מדבתיב את בתי בתתי לאים הוה אלמא יש שלה לא אינ׳ בלום לעבין הידושין וגם בתקו׳ יש דאבה ועקרה דתבנא ליש דילה ובהבה לאבה אבל אם בתי לא׳ם ל׳ה דאית יש לקשנה דהא בתין לה אב יש לה יש ומקבלת את נשה ול׳ב דוקא בנגון שיש לומר הבי דבנינ לה אב אין לה יש אבל אם נתן לה אנש אדם אינה בבר בתתנה אין בבבת לומר דלא זבתה בתתנה כיון אינ לה אב ול׳ב כיון דאית לה בבי בי׳ אבר׳ם בבבבי׳ ודוק׳ עיין בתוספו׳ רי׳ד דקידושין דף מ׳ד ע׳ב והרושב׳ם שם ודוק : (יב) אבל הקטן כו׳ עיין בבמ׳ע ס׳ק ל׳ז שבתב ובגדולה לא אינ׳ בדאית יש לקשנה בתתנה ואם המלא תמלא כו׳ ואינו בבון גם מ׳ם אם׳ב ואלא כו׳ לבבו׳ קשנה אחי׳ ודוקא קשנה כו׳

טורי זהב

בעיף כ׳ד בעורו בשיר בבים מבשים הא לא׳ ונם בגמ׳ לא הוזכר זה אלא בתם זבר אבבבי׳ בבתם זה ואלא מבתם אחר מבו אינ׳ אין בבוה בבוה בתוכן דמי לו לא ובר׳ דאה׳ב דהבבי׳ מיבבבא אף בבשיבור לאחר מיבתם אחר אלא דבבים דבינו בבה׳ג מבוה הבינה בבוה לבוה

ם וכ"ל שם מסוס להוציל) ובמתלקי הבעלים ובעל הבית מוחזק מספק תחלה ע"ם פלגים כ"כ הרש"ם מפרק ד' דגיטין דף ע"ם ע"ש ומפרק ז' דב"ק דף ע' ע"ש

רמד

א ג' הרמב"ם פרק ל' דזכיות ומתנה ל"ו וכתב ה"ה דפלוגתא דרב ושמואל בפ"ג דגיטין (ד' כ"ם ע"ב) במתנה לא היה כגון ופסק כשמואל

כו' לוקח נכסן תלה הטעם פשוט והך דקדא בגדולה מיירי מ"מ כיון דמכר דידה אתרכאי מסוס יהה וכיון דלית יד לקשנה ה"ה מכר דהאיך לפסר לתלה בין גדולה לקטנה כיון דתרוייהו לית להו יד אבל בקטן דמכר דגבלא מסוס אליבו' אתרכאי וכיון דלין שליחות לקטן אין מכר לקטן כן הוא בש"ם וכי"ף והרא"ש ועיין בתוספו' ורש"י שם גם מה שהגיב על הע"ש המעיין בע"ש ירלה שם ליושב דבריו ע"פ מ"ש ע"ש ודוק : (יג) וחזר בו בעודו באויר עיין בסמ"ע ס"ק מ"ח וכ"כ בכפ"ל ה"ה ס"ק אחר שיכת מביתו תלה דהטור כ' אחר מביתו לבוחת דבהפקר מוליאין מידו אפילו חזר בו בעודו באויר הבית ובתנין לבעה"ב ע"ש : (יד) ולא זכה בעה"ב כו' תמיה דהיינו דוקא לדעת הרא"ש ושור לא מהני תפיסה בבעיא לא לישמעאל אבל המקבר שפסק כהרמב"ם דבפסיקא דלישנא מהני תפיסה וכדלעיל סי' ל"ב ס"ג ולקמן סי' רמ"ח סי"ח ומיתן שמ"ו ופ"ח וש"ן וכתה דוכתי ת"ב ה"ה הכא זכה בעה"ב ודוקא לומר דהכא מיירי שבבע"ה לא דוקא לדעת הרא"ש ושור בכל מחמת הרא"ש בוקמה בן נס בע"ב מוליאין מידו בב"ה כתב לדיין בכתמא דאפי' הוא כיד בעה"ב מוליאין מידו ובותבי לבותן דקא תוקמינא לה בחזקת הרא"ש קמא עכ"ל ולא הזכיר אום תולה בדבר ועוד כיון דבב"ה כתב לל' הטור שכתב אין בעה"ב יכול להוליא מידו אינו מדוקדק והמתיב כאן בפ"ע ל' הטור תמצא לחדיא דם"ל כמ"ם בב"ה דאפי' תפס בעה"ב מוליאין מידו ב"ע ועיין בסמ"ע ס"ק מ"ח שכתב דאף שכתב הטור אין מוליאין מידו ס"ל דלקולא חזר ותפס בעה"ב מוליאין מידו וכן עיקר לדעת הרא"ש ושור וכמ"ש ועל' סי' רי"ב סי"ג ודוק וכ"כ בב"ה ובב"ח בדבריו :

רמד (א) וכ"ש אם קתמו כו' עיין בסמ"ע סק"ד ועיין בב"ח

מא

אחרת ונתנו לבעל הבית במתנה מא

(יג) וחזר בו בעודו באויר הבית הוי ספק **מב** (יד) ולא זכה בעל הבית משום דמוקמינן ליה בחזקת מריה קמא אבל אם הפקירו וזכה בו אחר

ם מוציאין מידו ונותנין לבעל הבית :

כה ע"כ ר"א באויר שאין סופו לנוח אבל אם סופו לנוח כגון שעומד בגג וזרקו לחצר ונתנו לבעל החצר וחזר בו בעודו באויר כמונח דמי ואינו יכול לחזור בו וזכה בו בעל החצר :

רמד האומר לשנים לכתוב שטר מתנה לפלוני • ובו סעיף אחד :

א **א** ל המתנה כגון שאין אדם יכול למסור דברי' לשליח כיצר **ב** אמר לשלשה **ג** אמרו לפלוני ופלוני שיכתבו ויחתמו בשטר מתנה ויתנו לו לפלוני אין זה כלום ואם אמרו לאותם העדים וכתבו ונתנו למקבל לא קנה (**ד** (א) וכ"ש אם קתמו הם בעצמם) (טור) **ה** וכן אם אמר לשנים כתבו וחתמו

מוליאין אותו מיד הלוקח ונותנין אותו ליד בע"ה מה"ט דכיון דהיים בחזקת דב"ה קו' תפיסה הבנו ועמ"ש בפרישה בע"ש :

רמד א המתנה כגון שאין כו' דין גם בזה הדינא בלקר בעור ל"ע סי' ק"ד גם בסי' קת"ח ובגרמב"ם בפ"ב דהל' גירושין והמתבר כאן כתב ל' הרמב"ם דכ"כ בפ"ד דהל' זכיה בתמה ע"ש ובדרישה כתבתי יסוב דל"ת מת"ם הרא"ש שהביאו הטור שם בסיפן קת"ח לפ"ם הטור כאן בכ"ם זה ע"ש :

ב אחר לשלשה לרבות' בקט ג' דאפי' ג' שהן כב"ד אפ"ם אינו אמסר מילי על ידן ועפ"ר : **ג** אחרו לפלוני ופלוני איכתבו ויחתמו בה' גירושין כתב הרמב"ם אחרו לסופר שיכתוב ולעדים שיחתמו מסוס דבגט הסופר אסור לו לחתום דגורו חז"ל שמא לעדים יקדקו הא"ם בזה ורוכה שלא יחתום הסופר בגט ושלוחו שניהם עליהן להסתלק גם לאחתו ואם דבריו מסוס כיסופא דסופר ויאחרו לסופר שיחתום עם עוד אחד וזה

ודאי מסול לכל במתנה לא אחמירו כ"כ ומותר לסופר לחתום כתורת עד ולא הפוהו לגט אלא באומר אחרו אחרות דבריו ומ"ה כתב הרמב"ם והמתבר המתנה כגון שאין אדם יכול למסור דבריו מסוסא דבזה לבד טוה ועל"ר : **ד** וכ"ש אם אתתו הן כו' פי' דאז שהן אדם יכול למסור דבריו מסוסא ולעדים שיחתמו ומדכתבו חוז"ם אלי' כ"ש אם אתתו הן בעצמן אדון ראשון אתתו הן כו' פי' דאז שהן אדם יכול למסור דבריו מסוסא ולעדים שיחתמו ומדכתבו חוז"ם אלי' כ"ש אם אתתו הן בעצמן אדון ראשון שהוא מדברי הרמב"ם חזה ראיה לאה שהנהתי בטור לכתבו בדברי הרמב"ם ולא בדברי הרא"ש כמ"ם בספרי אלבו ועל"ר מ"ם לייסב דברי המ"מ דפ"ד דזכיה הכ"ל : **ה** וכן אם אחר לשנים כו' בטור לא כתב אחר לשנים ונם לא כתב שם אל"ל כתבו ויחתמו אלא אם אמר לפנים יקדקו הא"ם בזה ורוכה שלא יחתום הסופר בגט ושלוחו שניהם עליהן להסתלק גם לאחתו ואם דבריו מסוס כיסופא דסופר ויאחרו לסופר שיחתום עם עוד אחד וזה

טורי זהב

לנוח שם דשם אין שייך חזרה אלא בעודו באויר ונם הבעי' ע"כ מיירי בענין זה דאם מבעי' ליה בלין סופו לנוח אי הוה כתובה כתו בסופו לנוח אי"ת דבחד נוחא מיירי • מוציאין מידו יש לי תי' דבסי' דה"ע ס"ם כתב אם בא אחר והחזיק בה זכה הלוקח ותרוייהו דהרא"ם והא ק"ו הוא דבכאן הוא משלשלין והכ' זכה בהן חזקה ותפיסה אפ"ה מוליאין כיון שהא' יש לו זכות תחתת בעיא דלא אפשר' כ"ש התם דבקרקע אין שייך תפיסה ואפ"ה זכה הלוקח (א"ר גם הפ"ד בפקי"ד תתה בדין זה על המתבר בלתקלי לא תהני תפיסה להרמב"ם והבינה בל"ע ובלע"ד שבעלם הא"ך דברי הכ"י שהבינ הכ"ם זה דמתנה לעולם לא בפקא תהכות בוחן עד לחתי לרשות מקבל שכ"ל וא"כ ל"ד לשאר ספיקות שבתלמוד ונם קושיא דש"ו כ"ל לתרץ דלדרנה הוא הנותנת כיון דבקרקע לא שייך תפיסה להתרן לעולם עומדת הרי הוא כחות שהיתה וכמ"ש הרא"ש בפ"ה אבל בטלטלין דשייך בהו תפי' חזקה בפק מהני כיון שאין שם חזקה ודו"ק ע"כ) :

סי' רמד סעיף א' אמרו לפלוני כו' לפ' ל"ר סימן זה בקדוש עקרי הדברים גם' המקבל דף ס"ה קי"ל כר' יוסי דאחד מאומר לנ' כתבו ויחתמו ויתנו לפלוני הם ל"ר הגמ"ל לא אמרינן שעשאן ל"ד ויכולים לומר לאחרים שיכתבו אלא שלוחין הן והם עלמן יכתבו ויחתמו דוקא ושעשאן מסר להם ומילי בעלמא מסר להם ומילי לא מוסרי לבלים אלא מילי דהוה מתם ותו אמרינן שם דיש בלגנת' אם אחר לנ' או לנ' אמרו לסופר שיכתוב ולנ' עדים שיחתמו ועשו כן לאיכא מאן דאסר לא נס בזה מסוס דמילי אינהו וכ"כ הא"ח בפ"ב דגירושין ובכ"ו בא"ע סי' ק"ד בשם הר"ן פוסל משעם דבעינן וכתב לשתה וכל שאין שומשין אפי הבעל לא מוקרי וכתב אבל בדין אני אין כאן פסול דאין זה אלא עושה שלים שלא בפניו וכו' ולפי שעמא ס"ל לרבינו בא"ע דסופל בלאחר אחרו ואכן כתב בזה הלא הוה מילי אלא ודאי דפוסל משעם הר"ן לאיכא בגמרא מאן דמכשר בזה לר' יוסי לפי הדין אלא דלא יעשה כן כיפרא"ל מחמת גזירה שמא תסיר עדים שיאחרו מעצמן לסופר בשם הבעל לכתוב וכ"ל בזה הדין שהכרנו בלאחר אחרו וכו' אין כאן לאחר אחרו לסוס' מיכתוב ולעדים שיחתמו וכן לאחר אחרו לפלוני וכ' מיכתבו ויחתמו דהנך תרוייהו אינם הם ומה"ה בפ"ב דגירושין לא זכר הרמב"ם רק אחרו לסופר ולא כתב אחרו לעדים אלא ודאי דא"ל אמן דתם בהא מאומ מילי ניכהו תם נמי בהא וזה הל"ב ובסמ"ע בסק"ג כתב לתלא בין גט למתילה מעשם המבואר בספרו ע"ם ומתהתי על טעם אלו דלפי הגרלה לא עיין התם דבהדיא אי' בסוגיא שם דלא מייאינן הך תמא שהסופר יחתום בלא מיוני הבעל שאין העד מוחם אלא"ב ומי הבעל דוקא ולפי' מאן דס"ל בלאחר אחרו ואי' מקום לקום שמא לאחר הבעל לנ' אחרו לסופר שיכתוב ולעדים שיחתום והם מחמת הבנה אחרו לסופר לחתום לא מייאינן לזה כיון דאחרינן לא יעשה כן בגרלא לא אכיחא והיותר מחמת דהא בא"ע סי' ק"ל כתב דבינו בשם הרמב"ם דחתם הסופר ועד כשר אפי' לכתחילה ומ"ש בפ"ע דלכתחילה פסול כשהסופר מחתם בלאחת גם ב"ר כתב כך בא"ע סי' ק"ל להרמב"ם אבל בחילה אפי' הגרלה לא עיין יפה בגרמב"ם דהבינו אחר לנ' כתבו

ויחתמו

ועפ"ל: ו ויש מכשירין כו' בעור מסוכם דאף הן ס"ל מתנ' פגם וכן איתא בגמרא דלא ס"ל דלא לבל עניו דלא דוקא בחמ' לעדים שהן יכתבו ויחתמו שחסור לשמות לבות לאחרים משום דמילי לא מיישבן לבלים אבל בשל"ל אמרו לעדים אחרים בזה לזכו אזה והעדים כתבתי בפרים' כ"ם גם שם ישבתי דלית מת"ם העור והמחבר כתן דדוקא בשב' מתנה מכשירין אמר אמרו הא פגם פסול וכ"ע בעור סי' קמ"ח בדסום לויבגור"ג (דף ל"ב ע"ח) כתב דגם פגם לא פסלינן בכה"ג ויבתי דמ"ם כ"ע דגם פגם לא מפסיל הייבו דוקא מעשם מילי לא מחסרי לבלים אבל עשמא אחריב' יש לפסול פגם משום דכתיב וכתב ונתן ע"ם דהבאתי ראיה לזה:

רמה א לא שכתב בתנאי כן הו ג"כ בגמרא ונעו' ובלא"כ אבל בחמ"ר כתוב בתוכה וכן מבאתי בגמרא מדוייקת וכן נראה לחל"ב מלי מילוק בין בתתיה לבתתיה ובפ"ג קמ"לן אחר בלומר תהא בתוכה מהכי ועפ"ל: ב ואפי' קנו מידו דהוי קנין דברים כו' עד ולכן נהגו לעשות תנאים דאשים בשעת החופה • ים מקשים מאי תועלת' תנאים שנויים יותר מתנאים דאשונים ואי משום דבשעת חופה עושין תנאי' שנויים אבל יחוב ובקבלה אבפסנו דמשעבד בו מיד ואפי' בדבר שאין בא לעולם וכמ"ם הטור ר"מ פי' ס"ו דקנה לו בקנין סודר מעכשיו דמהכי אפי' בקנין אתן דלא להוי בקנין דברים וכמ"ם הטור בר"ם רמ"ה ז"ל דכיון שאמר מעכשיו אין זה לי' הבטחה אלא בהאי אמרא לו בהאי קנין מקנה ליה גופא דאמרא • אי"כ בתנאים דאשונים כמו לעבדו אבל מיחייב בפסנו לו ויקנה לו מעכשיו דיחוב עליו החיוב ולא יכבלו עוד לתנאים אדשים • ובעיני לחו קושיא הוא כלל דולאי בשעת כתיב' התנאים איכו רוצים שום בר משגיחה לשעבד בפסם לו להקנות בקנין מעכשיו בכל מאי דפסקו אבפסנ' ליתן לו כתו שהיה בהשותו וליתן לבדוגיתה בבך כך וכך מיבלה שמא יתחרטו ח' מהבדלי' מאיזה סיבה וירצה לחזור בהשדוכין ומ"ה איכו מקבל עליו אלא בקנין אתן כך וכך דאיכו אל ולא כתחייב לקיים דברי התנאים אלא מכח הקנם שקיבלו עליהו כל בר אם יחזרו בהשדוכין ומ"ה המנהג דאין מוציאין מהחזור בו כ"ח הקנם ואע"ג דאבהן עכמו בפסק אבפסנו ליתן כל הנדוניא ויקיבל עליו בקנין אלא ואפי' ה"ע משום דקנין אתן קנם שהוא אמכתא' והוא לבכו לומ' שאמכתא' כזו דיש בו כוח קנין ולא סגי באפי' דפסק אבפסנו בקנין דאיכו אמכתא' ואם איכו בעוה הוא יתן עליו ערבות בקנין כמו כל ערבות בקנין דעלמא דמהכי אפילו שלא בשעת מתן מעות אלא ואולאי משום דלא מחייב בפסנו בקנין אתן וכב"ל אמ"ל בשעת חופה דאז משם והלאה תו אין ח' מסופק שמא יחזרו מהבדלי' ומ"ה רגילין לעשות תנאים אדשי' והייבו דמה שבבר קבלו אבפסנ בקנין אתן מחייבין עכשיו בפסם בשיעבוד גמור ובקנין מעכשיו דמועיל וכב"ל: ומ"ם נמי הא דלא אמרי' דלאה בלא מנאים אדשים לבתחייב אבי הבת ליתן לו אזונות ודירה ואלר דברי' שקיבל עליו וחתנם לאחר חופה מכח הקנם שקבלו עליו דאיה בלא מנאים אדשים לבתחייב אבי הבת ליתן לו אזונות ודירה ואלר דברי' שקיבל עליו וחתנם לאחר חופה מכח הקנם שקבלו עליו מעתה דאמרו' בשעת שידוכין ומרגלא בפומ' דאיכו אמר דהייבו שעמ' אלא ואמרו שמכח קיבת נישואין מקבל עליו כל מה שלא קיי' אבי הבת עד הנה: ולפי מ"ם כ"ל דהייבו שעמ' דכל מה שבסק אבי הבת אז אבי הבן בשע' שידוכי' לא הוה אלא בקנין אתן וכמ"ם ולא מחייב לקיים התנאי' כ"ח מכח הקנם והקנם הוא שמאמתא אלא שאז"ל אמרו דלית ביה משום שמאמתא משום הבטחת שבתביים ח' מהבדלים בחזרת הבטי • ושעם זה איכו אייך כי אם בשלא קיימו ח' מהבדרים שקבלו עליו שזמנם קודם נישואין דאז לא ילחם בר הבטי להבנים בבו אז בתו לבחופה והמנהג' הוא מכל זה שלא קיים הבטחתו וכיון שהוא הגור' הבטחת מ"ם מייב בקנם משא"כ הדברים שבאל מייבן לאחר הנשואין דאם אבי הבת ישעון הלא שמאמתא הוא וכבר עבר הבטחת דהרי כבר כבסה וקי"ל • אבל ודאי מכח הקנם מחייבין אותו לבקבל אבפסנו חיובן בתנאים אדשים קודם חופה דאם לא דלא לבקבל עליו אז זה קודם חופה ח"ו כמו שלא דלא ליתן לו הבדוניא אז שלא ליתן לו אלא בתו דבכלל בוחת הוא כב"ל וז"ם מו"ל בא"ע סי' כ"ח דמבכ' הקנם מחייב לבתוב ולעשות לה בתובה גדולה כאשר בסק אבפסנה בשעת שידוכין וגם זהו בכלל תנאים אדשים שמתקני' אבל אם לא בת' לה קוד' חופתו לא מהנן לבפותו לאחר החופה ומשעם שבתבתי' וכן הוא במהרי"ו בר"ם קמ"ג דכתב ז"ל ועל מי שבתב לאשתו בשעת הקנם דעשה כך וכך לבתובה ובשעת החופה לא עשו שטר בדאה אלא שבתה הרי לבנינו דבתב דאף שקיבל עליו הדבר בקנם ויקיבל קנין ע"ז אפ"ה כל אלא בתב לה קודם החופ' לא זבתה מכח הקנין והקנם ואם דמיי' שם ובת"ל דבכיון דקיבל עליו בקנ"ם בריך ליתן ולקויי"מ שקיבל עליו בקנ"ם לעשות לה בתובה גדולה כמו שהתבה בו' לא כ"ב אלא למ"ד דס"ל דקנין אתן מהני וכמ"ם בהדיא לבני זה ע"ש ואפי' לבפי דבריו מייב ובתב שם דבל זמן לא נתן לא זבתה הלאה ודל"ל דאין בדיבו אלא לבחרמיו לו לבוחו בשוטים אבל לא לירד לבבמיו אל"ם אם בבר מת קודם שקיים מה שקיבל עליו לעשות לה בתובה גדולה לא זבתה מכח הקנין לילך לבבמיו ולנגות לה ובראה דמשעמא דבתיבב' המהבה הוא שלא לחרמי' הענבר בשידוכן אע"ג שקיבל עליו בחרם ובקנם וג"כ כותבין בתנאים הקנם לא יפעור בחרם דבין הבדדין אין מקבלין עליהן בפירוש בחר' שלא יחזרו בהן אלא קונים בקנין על מה שבתב בתנאים ועיקר הקנין הוא קנין אתן ומה"ש גם החרם לא חל עליו על שיקבלו עליהן החרם בפירוש לו שבניבות גוזרים דבר בחרם: ג וי"ל אשם קנו מידו מהכי לי' אתן בסי' קל"ז ס"ד בתב הטור בשם הרמ"ה שבי הדעות ע"ש: ד ומהרי"ו פסק כו' בתשובתו סימן קמ"ג כ"ב ע"ש ויש בס"ל ע"ם הטיבר בבאן שמ"ם בס"ב ז"ל וי"ל אשם קנו מידו מהכי לשון אתן פ"ל בתוב קודם ומהרי"ו פסק דעליה קאי וק"ל

ב עור בשם הרמב"ן דלא אמרינן לאחר זמן ובשטר אחר ועדיין לא עשה וזה מבואר הרב המגיד ד"ל בפי' קל"ה מהל' בשם תשו' הרשב"א

כב"ח ול"ע: (ב) ויש מכשירין עיין בסמ"ע ס"ק ו' ע"ש בשם הרמב"ן דלא ישבתי דלית מ"ם העור ומחבר כתן כו' ובאמת לא קשה כלל בתתנה דקדק העור וכתב דבסר לבר"ע משל"ב לעות וק"ל

רמה (א) הכותב בשטר כו' עיין בתשובות מהר"ש מ"ב סי' ז"ן: (ב) ואפי' קנו מידו כו' ובא"ע ס"ם כ"ל בעלם מהב"י דין ודעה זו ובתקנם הגיג שם אתשו' בשב"ן ע"ש ובב"י כתן וק"ל ועיי' בתשו' מהרש"ן שון סי' קל"ג דף קמ"ה ע"ל: (ג) וי"ל כו' עיין בתשובו"ן לב ס"ל דף ס' מקבל

וחתמו בשטר מתנה ותנוהו לפלוני אינם יכולים לומר לסופר לכתוב אלא הם עצמם כותבים ו (ב) ב ויש מכשירי' באומר אמרו לפלוני ופלוני שיכתבו ויחתמו בשטר מתנה ויתנוה לפלו':

רמה הכותב נתתי שדה פלוני לפלוני והאומר נתתי שדה פלוני לפלוני והוא אומר לא נתתי לי • וכו' אסעיפים:

א (א) ל הכותב בשטר נתתי שדה פלוני לפלוני
א אושכתב • נתתיה לו או הרי היא שלו הרי
זה זוכה בה ב כשיגיע השטר לידו (אבל בדיבורא בעלמא לא קני אלא אם כן קנו מידו (עור בשם הרמ"ה) והא דלתרגינן דלא קנו היינו ארוכה ליתן עכשיו בלשונות אלו אבל אם אמר נתתי נתתי בלשון הוראה ל"ל דקנה (ר"ן פ' המקבל) ועיין לעיל סימן ס' סעיף ו') גאבל אם כתב בשטר אתננו לו אף על פי שהעידו עליו העדים לא זכה המקבל:

הגה ב (ב) ואפילו קנו מידו דהוי קנין דברים (עור בשם הרמ"ה):

ב ג (ג) ד ויש אומרים שאם קנו מידו מהני לשון אתן: ד ומהרי"ו פסק בסנדרא דאשונה ולכן כתב להבתב לאשתו בשעת הנישואין לעשות לה בתובה גדולה לא

רמה

א לשון הרמב"ם בפרק ל' מהלכות זכיה דין י"ח בריתא פ"ל דרגשין דף מ' ע"ב וכדאמר רבי יוחנן שם וכולן בשטר ס"ם אתוכה לו מ"ע בשם הרא"ם ונתרא מדיוקא

ב וכן פיבם ר"י שם

ג בתבמים שם בבריתא בבני אתין זה אלא בתבעים שיתנבה לו לאחר זמן ובשטר אחר ועדיין לא עשה וזה מבואר הרב המגיד ד"ל בפי' קל"ה מהל' בשם תשו' הרשב"א

לא לבל בבל אמרו לבל מאמר לבל מתנה לבל בבל אמרו לבל מתנה לבל בבל אמרו לבל מתנה לבל בבל אמרו

ה וכתב הסמ"ע * ומיהו מכח טרס דקים שקבל כק"ם לריך לקיימו דכפקר איניה לס מת לין מוכיחין מילו ועל כי ל"ש ס"ל כהנ' ד עוד כפי' זה ס"נ כפס הר"מה ד"ס ס"ה כפס הר"מה וכיאר סס כיון דאמר מעכשיו אין זה לשון הקנאה אלא בהאי שטרא לו קנין מקני ליה נופא דאלרעא חפס ס"ו מכרייתא בגיטין פס וסס כרמ"כס ריל"ב ד"ל הרמ"כס וסס בכרייתא ד"פס רב אסל' אמר כותן לוכל פירות ורבה אמר מפלגין את הפירות ואלא פלוגי הא בפקה הא בכרא

ב וכתב הרב המגיד בפס התום' הא ועפ"ר: יב כשבע היסת וסיכו כשטוען הכ"מ כרי לי שתתנה הא ביריך אבל לדעת המ"מ שכיאר דברי הרמ"בס שכתב בו כתבו וחתמו עלי בכל לשון ותנו לפלוני כו' אלא שטר אתנה הוא מחלר אלא נותן אלא מה לעבדים ליתן (הרמ"ם כלל ש' סימן ו'): ד (ד) המקבל מתנה שבא שומר אני עליה או שאמר בטלה היתה מתחלתה יב נשבע היסת ד ותחזור לבעליה. (ועיין למטה סעיף י'):

ה טען הנותן ואמר שומר אתה עליה או שאמר שלא מרעתי נתתיה או גזולה היא בידך וזה אומר נתת לי יג אם החזיק בה שני חזקה או שהיא מתנת משלטלין נשבע המקבל שבועת היסת ונפטר:

ט ן נתן שדה פלונית במתנה לראובן ואחר כך החזיר ראובן שטר מתנה לנותן וגם עשה ר"ל מחילה יד לא נתבטלה המתנה בכך:

ו טז (ה) ל המקבל את המתנה וזכה בה ואחר שבאה לידו והוא שותק חזר בו ואמר אני רוצה בה אז אני מקבלה או הרי היא בטלה טז ל או מוס זה נראה

(ד) מקבל מתנה כו' עיין תשובות רש"ל סי' פ"ד ורע"א ובתשוב' מבי"ט ח"ב סי' ר"ל: (ה) המקבל את המתנה כו' עיין בתשו' ר"ם כהן ס"ב סי' קכ"ב ובתשו' מ"ע פי' ע"ב ובתשו' ר"י לבית לוי סי' כ"ד ועיין בסמ"ע ס"ק ע"ו שכתב בשם פעור והרי"ף והרא"ם דבש"מ שם אתן המקבל מתחלה בשעת שאחר ליתנו לו ה"ל כתלו אתן בשעה שבא' לידו המתכר בעתי' דברי הרשב"ם והרמב"ם לא כתב והוכע"ע מה' שכיה דין י"ג ו"ל כ"כ להלן (הגי' ועיין לקמן

ה לא זכתה כל זמן שלא כתב לה ולכן נהגו לעשות תנאים קדמים בשעת החופה ועיין בחכן העזר סימן כ"ט א:

ג יש מי שאומר שאם כתב לו בשטר שדה פלונית ו תהא נתונה לך או תהא שלך קנה:

ד יש מי שאומר שאם אמר אתננו לו מעכשיו בין בשטר בין בקנין קנה לאלתר ה האומר נתתי שדה פלונית לפלוני והוא אומר לא נתת לי ז הולכין אחר דברי הנותן ראיבא למישר זיכה לו על ידי אחר ואין בעל חוב של הנותן גובה ממנו כל זמן שישא' ביד הנותן ממה לפרוע אבל אם לא נשאר בידו לפרוע לבעל חובו לא מהני הודאתו לחוב בעל חובו:

ה ט אמר כתבתי שדה פלונית לפלוני ונתתי לו בידו והלה אומר לא נתת לי ' אם המקבל מתנה הוא שאמר כן ח הוראת בעל דין כמאה עדים דמי והנותן אוכל פירות שדהו ט ואם בן המקבל הוא שאמר כן לא נתת לאבי שדה זו והוא אומר כתבתי ונתתי לו מניחים את הפירות על ידי שליש. י לעד שיודע הדבר ואיתי שלא נתת לו כלום יא אבל אם לא היה במעמד דינו כאומר נתתי שדה פלונית לפלוני והוא אומר לא נתת לי:

הגה טשר מתנה שכתב בו כתבו וחתמו עלי בכל לשון ותנו לפלוני כו' אלא שטר אתנה הוא מחלר אלא נותן אלא מה לעבדים ליתן (הרמ"ם כלל ש' סימן ו'):

ז (ד) המקבל מתנה שבא שומר אני עליה או שאמר בטלה היתה מתחלתה יב נשבע היסת ד ותחזור לבעליה. (ועיין למטה סעיף י'):

ח טען הנותן ואמר שומר אתה עליה או שאמר שלא מרעתי נתתיה או גזולה היא בידך וזה אומר נתת לי יג אם החזיק בה שני חזקה או שהיא מתנת משלטלין נשבע המקבל שבועת היסת ונפטר:

ט ן נתן שדה פלונית במתנה לראובן ואחר כך החזיר ראובן שטר מתנה לנותן וגם עשה ר"ל מחילה יד לא נתבטלה המתנה בכך:

ו טז (ה) ל המקבל את המתנה וזכה בה ואחר שבאה לידו והוא שותק חזר בו ואמר אני רוצה בה אז אני מקבלה או הרי היא בטלה טז ל או מוס זה נראה

במעמד וסיכו כל אלא אמר כפי' שהיה במעמד דאלא ק' פשוטא הא אפי' כאנו ג"כ דיכא הכי כל אלא היה במעמד וכמ"ם נמכי זה ועפ"ר: יב כשבע היסת וסיכו כשטוען הכ"מ כרי לי שתתנה הא ביריך אבל לדעת המ"מ שכיאר דברי הרמ"בס שכתב בו שכתב שכרך ד שבע מיירי שבע בכ"ל אבל המ"מ בעצמו הביאו בס"ע ונם העור תמה על הרמ"בס וכתב ז"ל וחיני מבין מה שבין שבועה זו לבאן כשטוען המקבל שאינה מתנה ויכיתנה עכ"ל ופ"ר שם כתבתי דמ"ה כתב עליו מחאר אחין בעלי הרמ"בס שעשין בכר פרש וכמ"ם העור והמתכר לעיל מ"ו מיהו אין ראיה מהם דה"ל דאחרי אתם דאמר בכתב ע"ם ראיון גם מו"רס ז"ל בעצמו בס' ח' דתלוה וכמ"ם לעיל סי' כ"ש מיהו אפשר דבכה"ג נאמן בשבועה מחאר אבל לא אלא היה מעיקרא וכתב"ר לדעת רש"י עכ"ל מו"רס שם בל"מ ולזה ריתו ג"כ כאן בכתבו בהגה"ה ע"ז ז"ל ועיין לשה"ם עכ"ל ור"ל דשם ג"כ כתב ז"ל ואפי' הב לאחרים כו' מחאר אלא היה בחזקתו עד עתה עכ"ל והיינו כדברי רש"י שכתב העור כן בשמו שם:

יג. אם המזיק בה שני חזקה מקור דין חזקת קרקע בחבאר לעיל סימן ק"ו מוקח"ג ע"ש: יד לא נתבטלה המתנה בכך דמחאר שבבר זכה בו ראובן נאחר מהקנינים אינו יכול מתחת ידו עד שיחזור ויקנה לנותן נאחר מהקנינים אינו מועיל חזרת הנשר מתנה ונם המחילה לא מהני אלא בראובן שהלוה לנשאין ואל"ל אבי מוחל לך המעות שבידך להתחילה שיחר במקום פרעון אבל בשמוחל לאבילו אבן אם שבכון שבידו לאו כלום הוא אלא כ"ל אינו נותנו לך וכמ"ם העור בשם הרמ"ם בפי' ע"ג סעיף ל"ח וכ"כ הרמ"בס שם בפי"ש ע"ש וכן כתב לעיל בדברי מו"ם סי' רמ"ח ס"ב ע"ש: טו המקבל את המתנה וחזר בה ואחר שבא לידו והוא שותק כו' בעור כתב דבשל"מ אם אתן המקבל מתחלה בשעה שאחר ליתנו לו ה"ל כתלו אתן בשעה שבא לידו דדברי שב"מ כתבו' וכתבו' וכתבו' דמו' וכ"כ הרי"ף והרא"ש והמחבר העתיק דברי הרמב"ם והרמב"ם לא כתב זה ותמה דע"כ אל הכי לדינא אלא אם אין כן דלא אלו' בשם בפ"ד דשטרות מתנת שכ"מ ועל"ל: טז מו מוס זה נראה לי בה הכ"מ כתב שם על הרמב"ם בזה ז"ל אלו מכין

ל פירש רש"י שאמר יבואו עדים שאמרם לאבי וחזר לא אלא מ עור ס"ו ובאחר שם אם אם אלא אין לאחר שעה וסבר אלא אבל וקבל ם רמב"ם שם פ"ד הי"ג * כ"כ ה"ה לאחר שם אם שהאיש הרמ"בד לענין שבועה בכאן וכן מ"ם העור ואלו מכין דברי ע וכתב ה"ה שכאן הוא אחר שאינם לא בחת לידו ופשוט הוא שהולאתו הולאה ם שם דין ה"ל צ וכן פי' ה"ה שם דברי רבינו ק עור ס"ו בשם תשובת הר"מ בלל כ"ו סי' כ"ד ועיש בתלוק דינים שכתב שם וכאן בזה לעיל סי' ע"ג סי"ט ובשאין רמ"ל ס"כ בהגי' ר"ל הרמב"ם שם ברים פ"ד אינה ברב יהודה אמר שמואל ואינה לר' יוחנן ובלאמר ר' אבא בר מחל ולא פליגי וכו' סמ"ם דב"כ סוף דף קל"ו * כתב הכ"מ שמה שהאיש הרמ"בס דין שם אמר בעל' הים לו לינה מתנה דדברי קיימין דולאי לשעבר משמע מפני שמאך אמה שכתב שם בסוף הסרק דין י"ג מקבל אתנה אשרון וכו' ע"כ והביאו המחבר בסעי' ז' ואין כאן מקום להתרוץ * ר וכתב הכ"מ אפשר דאיירי בחוש הנגלה לעין דולאי הכיר בו משנה דאשונה ולע"פ שהוא אומר אמר זה נראה לי בה דאמשע עכשיו מאחר שהוא נגלה לעין כל אינן בחזקי דמשקר

טורי זהב

סעיף ד' אין נ"ח של הנותן ק"ל ל"ל נקיש דבינו שאם המקבל דולה עכשיו לקבל השדה ואחר כבר הודי' שנתת לי והנותן אינו דולה לאחר עכשיו שהרין עם המקבל וכ"כ רש"י ור"ל הא דכתב כ"ו שיאחר ביד הנותן כו' דמשמע לענין זה מהני הא אפילו אם לא דולה מעולם לא הי' בעל חוב ויכול ליקח השדה זו כיון שיש לתלוה מידי לתרוצא לשלם ולא"ל שדה זו אפותקי לאותו ב"ה דל"כ ודולאי ההודלאה לאו כלום לקבל שעבודו של הנו"ל דולאי בשהגיע זמן הפרעון ובא זה והולה ואומר נתתי לפלוני שדה זו מהני' בינוניות ושעבוד נ"ח בשישא לאינו נאתן אלא המיוחי שבבר הולה

מכון לו ולאין טעם לדבר דהא לאפסר לומר דמתחלה אתן מזכות הלא לאיכו רוצה בה אימו אבה מוח מלא היה כדעתו מעולם לקבלו במוס ולאפסר דמיירי במוס הנעלה לעין כל דודאי הכיר בה מצוה ולאזוהה ולעפ"י שהוא אומר מוס זה ברלה לי בה והיומו לומר שעכשיו ראוהו ולא קודם דמאחר שהוא נעלה לעין כל אמן פהדי דמאקר עכ"ל: יז לא אמר כלום ס לענין שתחזור לבעלים אלא הרי היא הפקר וכל הקודם בה זכה (ר"ן) ואם יש לו בעל חוב ל נוכה ממנה (טור) כאבל אם היה צוות מעיקרו לא קנה המקבל ג וחוזר לבעלים הראשונים ° :

נראה לי בה

קנה וכל זה בלומר לחד מן הלסוכות שמשמעותם שאינו דוכה בה אבל אם אמר לאם אמר לאון דמשתמע שלא היתה מתנה מעיקרא אע"ג דשתף תחלה בחמן בהולאתו ואפילו חב לאחרים כגון שיש לו בעל חוב עליו מ"מ מאחר שלא היתה בחזקתו על עתה כחמן עליה יט (ו) ד אמר לי לאיפסר בה אם המתנה מעלעלין הוי ליה הפקר ואם היה קרקע מאחר שנתן תתילה אין בדבריו כלום (הכל בטור): יא ה זכה לו על ידי אחר וכששמע המקבל שתק ואחר כך הצוה ואמר איני מקבלה כ הרי זה ספק אם זה ששתק ° כבר רצה וזה שצוה חזר בו או ששתק ו מפני שעדיין לא הגיע לידו כלום וזה שצוה הוכיח סופו על תחלתו לפיכך אם קרם אחר וזכה בה לעצמו אין מוציאים מידו שמא המקבל זכה וכיון שאמ' איני רוצה בה הרי הפקר' וזה שקדם ולקחה מהפקר זכה כא ואם חזרו הבעלים הראשונים ותפסוה מיד זה שקדם וזכה בה אין מוציאין מידם שמא המקבל לא זכה שכיון שאמר איני רוצה הוכיח סופו על תחלתו ולא קנה אותה וברשות הבעלים הראשונים היא קיימ' עדיין כב (ז) ז וי"א שאם היתה ח מתנת שכיב

ד"ה ומ"ל לקמן ס"ק ו') : (ו) אחר לי לאפסר בה משמע דמוכ"ס פי' דלאיכו רוצה בה אינו כלומר לי לאפסר בה אבל המתנה לפני זה בפירוש מ"ם עכ"ל סמ"ע ואינו מוכרח ופוגלאי דס"ל דזמן הן ולשנת דהרא"ם דנינו לא אמר בקש ונקל: (ז) ויש לומרים שאם אותה מתנת שכיב מרע שכ"כ ה"ה כו' נמשך על פי מה שכתב בספר בדק הבית אבל בעצם מתנו מה דדיים לקיים שכתב הרמב"ם פרק ט' מהלכות זכיה ומתנה ולין ו"ג ו"ד מ"מ ס"ל הרי"ף והרא"ש ולין כאן שום מחלוקת אלא אם אלכה כרשב"ג אז אם ריש ע"ב כת"ק ומ"ם בסמ"ע ביאורו אינו נכון ואינו ברו"ו ת"ל בכ"ד ודוק ובס"ת ת"ל דף כ"ח ע"ב (הגה"ה ל"ל דכוונת המחבר בי"ח שאם היתה מתנת ס"מ הייתו דעת הרי"ף והרא"ש שמבית בטור והעתיקו בסמ"ע ס"ק ט"ו וקחו לשון ר"ו דאם אמר לו נתנו לאם הנתן ס"מ ת"ל בלה לזרו ולא דכת' כל' ת"ל לפי שהרמב"ם לא מי"ל וכ"כ להדיא גם בלק הנית הטעם שכתב כל' ר"ת אם הפקיר ולא"מ נעלם ממנו דברי הרמב"ם פ"ע מה' זכיה והל"כ בהגה"ה לא ירד לסוף דעת המחבר בזה וגם הסמ"ע וכ"ת ודוק) ועיין בכ"ר שכתב שיש לדקדק מהרי"ף ומהרשב"ם שפסקו כרבנן (הגה ובל"ו הכ"ל כתב ע"ם הרי"ף ר"ו ° וכתב ה"ה ואם מתו שדעתו כהרמב"ם ע"ם) דזכה המקבל בכל עניו וכן פסק לחכ"ן ד' ק"ח ע"ב וכ"פ מהרש"ל הוא לדעת רש"י אבל לדע' הרמב"ם אין הפרש בין אמר לאיכו רוצה בה אלו אם לאיכו רוצה בה אלו אם לאיכו רוצה בה אלו אם

רמו (א) לעולם אומדין כו' ואם אמר כתב כל נכסיו לפי לאחר מיתה מפני שלא היה לו זרע ואם כ' זכה לזרע עיין בתשו' מהר"ם מלובלין סי' ק"ח ועיין בתשו' מהרש"ל סי' ק"ל ובתשו' רשד"ם סי' רכ"ג ורמ"ש ובתשו' ר"ן סי' ל"ח: (ב) אבל לא בבריה עיין בסמ"ע ס"ק ג' עד והר"ן בפתחא בבריה כ"כ ב"י מפמו אבל בחתא בר"ן ל"ח לפסי' אלא כ"כ בפסיטו כיון דלא שביק בפסיק ולא שביק לבריה וזכה בנו ועיין בתשו' מהר"ם מלובלין סס: (ג) דאפי' בבריו עיין בסמ"ע ס"ק ל' עד דזה תיכו מוכרח כו' וכ"כ הב"ח: (ד) הכותב כל נכסיו כו' עיין בסמ"ע ס"ק ה' שכתב על הע"ה ולא דק כו' ולפע"ד דק היטב ולפזו הוא לי' רסב"ס דף ק"ל ע"א ע"ס עיין בתשו' ר"י לבית לוי סי' כ"ל: בדא

ב ג ישמ' שאומ' שרין זה דווקא בשביב מרע ג (ב) אבל לא בבריא ל ויש מי שאומר (ג) דאפילו בבריא היא:

ג ה ישמ' שאומר **ד** דהוא הדין בריא שכתב כל נכסיו לאחר מחמת שהיה צריך לברות מפני בעלי חוביו או מפני אויביו ואחר כך עשה פשרה עם בעלי חוביו ואויביו או שמתו אם נתברר שלא כתב מתנה זו אלא מחמת כן הואיל ונדחית השע' מפניו והרי הוא צריך לנכסיו בשלה המתנה:

ד ה (ד) ו הכותב כל נכסיו מתנ' לאח' מפניו בין שהיה ז בריא בין שהיה שביב מרע (וי"ל דוקא שכתב לו בלשון מתנה אבל ס"מ שכתב לו לשון ירושה קנה) (עוד) ו אפילו היה בן קטן המושל בעריסה לא עשאו אלא אפוטרופוס והרי הוא בכל הנכסים כאחר מאחיו ח ואפילו האריך בלשון כדרך שופרא דשטרי ילך יזכה יחזיק אומדן דעת הוא שלא נתכוון אלא להיות אחיו נשמעים לו ז ואם שייר כל שהוא בין קרקע בין מטלטלין זכה בתנדה ח ואם פירש בשטר שמתנה לו הקנארה גמורה ולא בתורת אפוטרופוס או שפירש בשטר שיהא רשאי למכור ולתת לאחרים לאו שכתב לו מטלטלי אגב מקרקעי ח או שהקנה לו בקנין ז וכן כל שכתוב בשטר המתנ' לשון שאפשר להוכיח ממנו דלמתנה גמורה נתכוון קנה: הגה

רמו

א ז' הרמב"ם ביום פ"ו מהל' זכייה ומתנה ברייתא בפ"ב דב"ב ל' קמ"ו ע"ב מאמום דר"ח בן מנסיא והרי"ף והרא"ש נולסי' ל"ר בשמן אלכה פר"ם בן מנסיא וכמי לאיתא בהדיא סס בפ"ח דף קל"ב ע"א וכ"כ ה"ה שאפשר הלכה בפ' מי שמת ב כתב ה"ה מפורש בבריאתא כל נכסיו ולא יקשה עליך מ"ש רב בשמן (סס דף ק"ב ע"ב) ה' על שיבתנו כל נכסיהם וכו' אחיהו מוכח דין זה עמהם אפני שכבר מוכח שביב מרע ואותה מסי' מוקמינן לה בר"ם בן אבטיח (סס דף קמ"ו ע"ב) אלמא דיכן אלמא דיכן אוה ג טור פ"ג בסס הרשב"ן לאפי' אמי' היה בן קטן המושל בעריס' ולפי' סס אחר אחיו הן גדולי' והן כאן לאיכא תרתי לרישתא הבן גדול ל"ה לאפטרופוס ונס זה הקטן אינו ראוי לאפטרופוס אפ"ה לא אלמא מ"ל כ"ב ב"י ול"מ בסס הפוסקי' ולא בהרז"ה: ז ואם שייר כל שהוא כו' ראם לאפטרופוס נתכוון לאה לא מיהא לאפטרופוס גם זה הכל שהוא: ח אי שהקנה לו בקנין כן דעת הרא"ש והרשב"א אבל הסכמת

שביב מרע כיון ששחק בשעה ששמע קנה ט:

הגה **כג** לא ראיתי מי שמאלא כאן כיון ס"מ לבריה וגם איכו מראה לי לאלא בכך מתחר שזכה לו המתנה עלי ידי אחר קנה בבריה כמו כ"מ וכן דעת הרא"ש שזכה המקבל בכל ענין:

רמו השומע שמת בנו וכתב נכסיו לאחר • ובו י"ז סעיפים:

א (א) י לעולם אומרים דעת הנותן אם היו הדברים מראין סוף דעתו עושים על פי האומר אע"פ שלא פירש כיצד מי שהלך בנו למדינת הים ושמ' ששת וכתב כל נכסיו לאחר **א** מתנה גלוי' גמור' ואחר כך בא בנו אין מתנתו קיימת שהדברים מוכיחי' שאלו ידע שבנו קיים לא היה נותן כל נכסיו לפיכך אם שייר **ב** מנכסיו כל שהוא בין קרקע בין מטלטלין מתנתו קיימת •

ב ג ישמ' שאומ' שרין זה דווקא בשביב מרע **ג** (ב) אבל לא בבריא ל ויש מי שאומר (ג) דאפילו בבריא היא:

ג ה ישמ' שאומר **ד** דהוא הדין בריא שכתב כל נכסיו לאחר מחמת שהיה צריך לברות מפני בעלי חוביו או מפני אויביו ואחר כך עשה פשרה עם בעלי חוביו ואויביו או שמתו אם נתברר שלא כתב מתנה זו אלא מחמת כן הואיל ונדחית השע' מפניו והרי הוא צריך לנכסיו בשלה המתנה:

ד ה (ד) ו הכותב כל נכסיו מתנ' לאח' מפניו בין שהיה ז בריא בין שהיה שביב מרע (וי"ל דוקא שכתב לו בלשון מתנה אבל ס"מ שכתב לו לשון ירושה קנה) (עוד) ו אפילו היה בן קטן המושל בעריסה לא עשאו אלא אפוטרופוס והרי הוא בכל הנכסים כאחר מאחיו ח ואפילו האריך בלשון כדרך שופרא דשטרי ילך יזכה יחזיק אומדן דעת הוא שלא נתכוון אלא להיות אחיו נשמעים לו ז ואם שייר כל שהוא בין קרקע בין מטלטלין זכה בתנדה ח ואם פירש בשטר שמתנה לו הקנארה גמורה ולא בתורת אפוטרופוס או שפירש בשטר שיהא רשאי למכור ולתת לאחרים לאו שכתב לו מטלטלי אגב מקרקעי ח או שהקנה לו בקנין ז וכן כל שכתוב בשטר המתנ' לשון שאפשר להוכיח ממנו דלמתנה גמורה נתכוון קנה: הגה

ג אבל מר כלאות ליה הכא שלכי וכמ"ש סס ועפ"ר: **ג** אבל לא בבריא לבנו אפי' בא בנו מתנתו קיימת דלין כאן לוחקן דעת דלא יסבוק לבנו ליתן כל אחר לו לאחרי' דכיון דרגילו לבניך כפסו דהוא כרי ונתן כל אחר לו לאחרים ולא אם לאחרים ולא אם לאחרי' דלא אם כמי אפי' אפיו אותו בנו וכיון לאתנה נחוצה אף אם יבא בנו ונותן מתנה לאחרים בחיים ולאחר מיתה לו שיקרי שביק נפסו כיון שאינו יכול לאוכרם כל ימי חייו ועכל"מ שהניחו: **ד** דה"ה בריא שכתב על נכסיו הב' כתב לפי דלא אפי' לבנו ושלא לאחרים בעריסה לא עשאו אלא אפוטרופוס והרי הוא בכל הנכסים כאחר מאחיו ח ואפילו האריך בלשון כדרך שופרא דשטרי ילך יזכה יחזיק אומדן דעת הוא שלא נתכוון אלא להיות אחיו נשמעים לו ז ואם שייר כל שהוא בין קרקע בין מטלטלין זכה בתנדה ח ואם פירש בשטר שמתנה לו הקנארה גמורה ולא בתורת אפוטרופוס או שפירש בשטר שיהא רשאי למכור ולתת לאחרים לאו שכתב לו מטלטלי אגב מקרקעי ח או שהקנה לו בקנין ז וכן כל שכתוב בשטר המתנ' לשון שאפשר להוכיח ממנו דלמתנה גמורה נתכוון קנה: הגה

ה (ה) ח הכותב כל נכסיו כו' לדעת הרי"ף והרמב"ם אם כתב לו לחודיו דינא הכי לכיון דכתב לו לחודיו דדעתו היה לאחזיקו שלא עליו קול בשטר שמוכה עכל נכסיו אלא לאו אפוטרופוס אבל בסמ"ם אם כל נכסי לבנו כי מתנה נחוצה היה • ואלקו בזה כדי לתרץ קושי' ק' אלא יסתרו דיני דבמתנה לחודי וכמ"ש כ"י • והרשב"ם והרא"ש ותשוב ולייעתיהו לא אלקו כיון כתיבה לאחזיקה בזה וכדי לתרץ הקושיא הזה אחלקין כיון כתבו לו בלשון מתנה בין אם כתבו לו בלשון ירושה וכזה תבין דברי המחבר ודברי מו"ר שכתב דיש לוקח בלשון מתנה כו' דא"ל לא אחר הא ועל"ר • ח וכע"ש כתב ז"ל דיש לוקח בלשון מתנה אבל סמ"ם שכתב בלשון ירושה קנה דכתיב והיה ביום הנחילו את בניו ס"מ ביום ראשון לא אחלק לאחר מכניו כל אחר לו כו' ולא לא לאין הא כתיבת שעם שם עניין לאחלק דאם גם בלשון מתנה הראשון כיון דם אם אחר לו כ"ש לבניו אלא שעמיהו הוא דבל' מתנה לוקח ל"ל דכוותיה לאפטרופוס דנ"כ מתנה מיקרי מש"כ בלשון ירושה ולוקח: ו

אמרי' אמר' היה בן קטן המושל בעריס' ולפי' אם אחר אחיו הן גדולי' והן כאן לאיכא תרתי לרישתא הבן גדול ל"ה לאפטרופוס ונס זה הקטן אינו ראוי לאפטרופוס אפ"ה לא אלקו מו"ל כ"ב ב"י ול"מ בסס הפוסקי' ולא בהרז"ה: ז ואם שייר כל שהוא כו' ראם לאפטרופוס נתכוון לאה לא מיהא לאפטרופוס גם זה הכל שהוא: ח אי שהקנה לו בקנין כן דעת הרא"ש והרשב"א אבל הסכמת

דכיון דשביק ז היב לאחריני לבריה נמי שביק ד כ"כ בב"י שכן דעת הרמ"ה אפי' בשמע שמת בנו וכו' ה שור סס בסס הרמ"ה וכתב הב"י שבראה שגם הרשב"ן מודה בכה ולא אתא לאפטרופוס אבל בשמע שמת בנו ז סס דין ב' ופשוט שם בנמ' דף קל"ח ע"א אחרת דרב יהודה אמר שמואל סס ז בעיא סס רים ל' קל"ב ולא אפטרופוס וכתב ה"ה בסס הרב אבן מגש ז"ל הלכה לקולא עבריכן ולא עשאן אלא אפטרופוס ח אחרת דרב מרילאי בר אחרי אמשמה דשמואל דף קל"ח ט שור ס"ז בסס ה"ר יונה וכתב הב"י ודברי שעם סס ז"ל הרשב"ם סס וסס בגמ' דף ק"ב ע"ב אחרת דרב אלי בחתן ה' עד שיכתבו כל נכסיהם וכו' כ שור סס בסס ה"ר יונה וכ"כ הב"י וכ"כ הרא"ש ופ"ה בסס אבן מיגאש ל ב"י סס בסס הרשב"ן ס ב"כ הרשב"ן בסס תשובה הרא"ש ולזה הסכים הרשב"ן וכתב אמרן קנין לאפטרופות והלכתא אלא שעמיה הוא ולא אפוטרופוס עליה וכ"פ ה"ה סס ל"ג בסס ז"ל ועיין בסעיף ז' שכתב בלונתא בזה ג כ"כ השור בא"ה בפיקון ק"ז בגם תשובת הרא"ש

טורי זהב

אתקיף בי אם אותו שהרין עתו דהב' מוסב בדעתו לאה לטריק עכמי לתקיף הוים או אחר יביא זה עדים ויוליא אחנו אם"ה לא אהני לא"כ מה שיתפוס אני כי יש סברא אבל' תפס בדין כיון שהוא בחתן יותר מן הב' בתחלה מבא"כ כאן אבל הפסק הוא אפיקא דדינא ומ"ל להרשב"ם אלא עבו כאן תקנה לאין שייך כאן כל אחד יבא ושוא"ל אחני גם כל דאלי' גבר לא שייך בזה דהעבם דבם אין אחרת אחות מיתות הדין עתו ומ"ה כל מי שבא לאחזיק בעצמו הדין עתו יהי' מי שיה' כיון הבעלים הא' הן אלא אחר והא"ה בכל אפיקא דדינא הוה כן לרשב"ם כתובה בהרבה מקומות ולא הוכרח הרשב"ם לכתוב כאן אחר' יבא' ל"ב לחזור ולתפיס אלא בלאדינו שהה שמועל' התפיסה אבל לא אחי על המקבל דלדידי' לא אהני תפיסה דמת"ב לית ליה זכות בזה אלא דבעלים הא' עם אותו אחר אהני אחר כל מי שיכול להחזיק כמ"ש.

ע"ש ו"א אחם הית' כו' ל"ל דהך ל"ם מקומו בס"י אחר שכתב אלא הרי הוא הפקר וכל הקולם זכה בה ו"ל הקולם זכה בה ו"ל אחי אחי ו"ל:

סי' רמו סעיף א' מנכסיו כל שהוא כל נכסיו לאחרים ושייר קרקע כ"ם מיירי ג"כ בכלי

בפכחת העור נפס ר' יוכה לוינו כן וכמ"ש בפריסה וכ"כ המקבר בעלמו פלונתא כזה בס"ו ועמ"ש סס עוד מזה : ט על המקבל ס הרשב"ם
להבין דלויה שהות המוכיח שהרי הנכסי' בחזקת היורשים הן כשוה : י אבל אם כתב לבן בין הבנות הרי"ף בשל סברת זו בתשובה וכתב
כ"כ מכת קוביץ אפשה לו בגמרא על"ר סס כתבת היכו וכתב וכ"ת מ"כ שעמא מאי וי"ל דאלין זה לאמרו בגמרא שאות מ' אין הדברים הבית יוסף
אהן הלכתא בלא שעמא מ"ם אין לך בו אלא תולדו שמכיכו בגמרא בפלוגת דהיינו כבן בין הבנים ע"ם ועד"ר : יא ופשוט הוא
לו בת בין הבני' כבי"ל דאין זה מקנ"ג ע"ל
סס כמיומוכי כפ"ו דוכיים ומוכ"ם הוסיפו לסברת' דכתבו דאין לך בו אלא תולדו מה שתכיכו בהדיא כבי"ל • ולריך שתעב דמ"ם בבת בין הבנים מתכתו קיימת היינו דוקא כשכותב לו כתן לה בלשון מתנה אבל בשכותב לו כתן לה בלשון ירושה ליכא לא"ל דזכתה הבת בין הבנים כיון דאינה בת ירושה במקום שיש בנים ומשנה ומתרא בהדיא הוא וכתבו הטו' והמחב' לקמן בר"ם רפ"ק ע"ם ועד"ר ועמ"ם בזה עוד בתירוצי' :

יב לו לאחד מן היורשים כין אחד יורשים פירוש כשהן שוין אבל יורשתן כגון אם בין האחין לו לוד בין הלודין וכל ביוכא אהן שוין לא אמרינן בהו שכוותו היה אלא לתקנת לזה שנתן לו בני' מתנה אלא לעשותו אפטרופוס : יג וי"ל דבת בין הבנים כו' ס"ל דנם בבת אמרי' שכוותו היה להעמידה אפטרופו' על בנו ולא בהעביר כל אשר לו מבנו ועד"ר שם כתבתי דברלה דהם דאלא בין האחין ס"ל הכי אלא קנה אלא מיהו איכו מוכרח כולי האי ע"ם דכתבתי עוד פלונתא תלוי בני' הגמרא : יד אם נתן לו בקנין וייפה כחו כו' נ"ע למה כתב זה המחבר לבבא אפטרופוס בפני עצמו הי"ל לכתבו בסוף סימן ר' אמ"ם שם דאם הקנה לו בקנין כו' קנה די"ל דכיון דיפו' כחו בקנין וא"ל דאם הקנה אלא כשאר ונם בעור סי"ו כתבן אהדדי בשם ר' יונה דהתם"ל וכתב בשם ר' יונה דכיון אוכחא דאיכו ז"ל ונכתה דאיכו בחייבה ולאחר שאר לאחר מיתה לאחר מיתה אפטרופוס לא עשאו שהרי כתו לבנו ולאחר בנת אחת מבטנן ליה כותב כל בבנו כיון אלא אייר כלום בבכסי לאחר מתכת בנו : כ"כ הרא"ש
לבנו כמי הוה מתנה לי' העור מדה"ל למכתב כל בבכסי לבנו ולבלוני ולא כ"כ הקדיש לבנו בתתכתו הי"ל כנותן שם בבסקיו
לבנו המקנת תתלה ולא"כ הבאר לאחר לאחר לכל אם כתב שבו אלאי בבכסי לבני כו' לא הוה מכו לאמתב כל בבכסי לבני ת שם ונם
ולבלוני לאו הוה משמע דיהיה לכל אחר הקנו משום הכי אפילו הקדיש לבנו בזה כמי הוה בנו אפטרופוס על וכיאר אף על
ב' הבלוני' וק"ל : יח הרבאזון הוה מתנה כו' מדלא כבלוניהו יק- לאמר כל בבכסי לרבאזון ומתנון בנו ס"ם דדעתו היה להקנות פי שהקדיש
לרבאזון : יט וכתבתו פרטי דין זה בעור מ"ע סי' ק"ז ע"ם שכתב המחבר בכלם אעפ"י שקנו מידו לבדי לו שכ"ת לבנו תתלה
לבית כל בבכסי לאחתו לא עשאו אלא אפטרופוס על יורשיו כין שהיו יורשיו בנו מתנה לו אחיו לו אחר יורשין משום דלא הוי
עכ"ל ול"ל דבאחר יורשין כגון בני אחין לו לעשה מהן וכ"כ ר"יפי"ב דאין מילוק בין יורש לבין מילוק בס"ם הרא"ש בתשובה והכריע מכי למכתב
העור שם בא"ע סי' ק"ז דאם אין לו יורשין אלא בני אחין לא אמרינן דעשאה אפטרופוס עיין שם וכתבתיהו שם בסמ"ע : כל בבכסי לבני
כ וכתב לאחתו קרקע כ"ם כו' בעור כתב כאן סתם אבלה כתובה ושם בא"ע נתבאר בס"ע בד"ח דדוקא כתובת' ולא כתוביתה ולבלוני דלא
והבעם דאבלה כתובה כתובתה דאמרינן כיון דשמעה מבעלה שאלא כל אשר לו לבנו ולא נתן לה אלא קרקע כל שהות ולא מתתה לבו"מ אין הוה משמע
אבנה כתובתי אמרינן ולא דמתלה הכתובה מדאחזבה ליתן לה קנת אלא בין בנו ומ"ם דמ"מ מה שקונה בעל' אף כ' אם אחתי לבני
שמת מ' מבנו היה נובה כתובתה מן : כא ויש עליו שטר מוקדם כו' פירוש מוקדם למתנה זו ומ"מ אם הוא מאוחר לזו הכתובה ואחי לבלוני
ובעור סתם וכתב בזה דאבלה כתובתה ושם בא"ע כתב וה"מ בכתב לאחתו אלא גרושה דלא אייך למיחר דלעשות אפטרופוס א שם ושם
בתכון ב מדלא
כבלוניהו יקר

ס בעל המקבל
בתשובה וכתב
הבית יוסף
מקנ"ג ע"ל

(ה) כל"ל כי' עיין בתשו' הרמב"ם שם ל"ם כהן ס"ב סי' ל"ב ל"ג : (ו) דין ג' וכתב וי"ל כו' ע"ל סי' רכ"ג ס"ו : הרב המגיד

(ז) יש מי שאומר כו' עיין בתשו' רשל"ם סי' שע"ה : תלוק זה מבוא' בהלכו' מהכרת

(ח) אם נתן לו בקנין כו' עיין בסמ"ע ס"ק י"ל ובב"חו"ר ו' הסמוכות לפי שעת הנקוכים

(ט) ע"ב ר"א שכתב לבן בין הבנים אבל אם כתב לבן בין הבנות או לבת בין הבנות שלא שייר כלום מתנתו קיימת : (יג) (ו) וי"ל דבת בין הבנים לו בין הבנו' לא קנתה) (עוד בשם הרמ"ם והר"מה) :

(יא) או לא מהיורשים בין שאר יורשים אע"פ עיין בסמ"ע ס"ק י"ל ובב"חו"ר בכוכים

(יב) (עוד) (יד) (ח) אם נתן לו בקנין וייפה כחו קנה ל ויש מי שאומר שאף על פי כן לא קנה : מלת' כהלכת' בלא שעמא היה כלילותא בני שמת (דף

(יג) פ יש מי שאומר דכותב כל נכסיו לבן בין הבנים בקנין וייפה כחו קנה ל ויש מי שאומר שאף על פי כן לא קנה : קמ"ל ע"ל ולית בה אלא

(יד) ק אם אמר כתבו ותנו לו כל נכסי אף ואף כתבו אפילו אפוטרופוס לא עשאו : מלי דתמרי רבנן פ עוד

(טו) ר הכותב כל נכסיו לאחד מבניו ולאחר זה האחר קנה חצי הנכסים במתנ' ונשאר החצי לבניו והבן שנתנו לו אפוטרופוס מינהו על שאר אחיו : ס"ו בשם ר"ר יונה בשם ר"ל

(טו) ש מי שאומר שאם כתב חצי נכסי לבני והצי נכסי לפלוני ין לבנו נמי הוי מתנה ואם כתב שני שלישי נכסי לבני והשליש לאחר ת לא עשה בנו אלא אפוטרופוס : לאחר מיתה

(יא) ת כתב כל נכסיו לשני בניו שניהם אפוטרופוסים ואם כתב חצי נכסי לבני פלו' וחצי נכסי לבני פ' יד ב הראשון הוי מתנה והשני הוי אפוטרופוס על החצי לכל הבנים ונם הראשון שנתן לו חצי הנכסים יש לו חלק בחצי האחר כשאר האחים : ר"ל לרבי יונה בשם ר"ל ר"ל ר"ר יונה

(יב) הכותב כל נכסיו לאשתו לא עשאה אלא אפוטרופ' ין זה בטור אבן העזר סי' ק"ז : יט ונתבארו פרטי דין בטור הנזכר

(יג) הכותב נכסיו לבניו כ וכתב לאשתו קרקע כל שהוא נתבאר בטור הנזכר סי' ק"ז : ק"ל ר"ר יונה בשם ר"ר יונה

(יד) הכותב כל נכסיו לאשתו כא ויצא עליו שטר מוקדם נתבאר בטור הנזכר בסי' ק"ז : כא ויש שטר מוקדם לא עשאו אפטרופוס

טורי זהב

בכדי פרנסתו ועיקר דין בכסי פרנסתו מבואר בגמ' אבל ס"מ שהוא נוף הדין ואי' שם בגמ' מאן הוא דאזיל בתר אומדנא בס"מ שכתב כל בכסיו ל"ם כן מנסיא היה דס"ל נכי שאע שמת בנו כו' ס"מ תר ליכא אית לה ולא עוד אלא אפי' ליכא למ"ד התם דליכא שני אומדנא בשמע שמת בנו מאומדנא דבר ר"ן בס"מ וכיון דאמרינן באומדנא דשמ"ם לא בשילה אלא כ"ש אייר בדי פרנסתו כ"ם באומדנא בשמע שמת בנו וכו' ותו דהא כתב הרא"ש בס' מי שמת דטעמא דבעינן בס"ם בדי פרנסתו דמסתבר הוא דמילי הוא טעמא אבל אם אמרינן דלא הוא אומדנא דלא יהיה כל מה דאי' ל' ויותר ברעב אבל אם אדעת' דקא מת יהוב והיא אומדנא לא בטיל אלא"כ אייר לו בדי פרנסתו עכ"ל וס"ל והוא הטעם כאן בשמע שמת בנו הוא ג"כ אומדנא דלא אבל אם אמרינן דאמרינן לא אתבטל היא אומדנא עד שיאייר בדי פרנסתו לבנו ובדינו כתבו בתקום שנזכר בגמ' ועוד כ"ל דאי' מדברי המ"מ פ"ו דזכו' שכתב בהדיא דדין שמע שמת בכלל בדין ס"מ כו' ולפיכך לא הוצרך תלמודא למהות דין דשמע שמת כו' הרי לפניך דאין אומדנא דאין מילוק ביניהם דאי אם מילוק הי' לגמ' למהות גם שמע שמת ובכמ"ע לא כתב כן והבע"ל כתבתי עיקר :

° וכתב ר"מ סיון כ"ט פ"ו ע"ש ג"ר מש"כ שם בפ"ד די"נ וכתב הרב היגיד זהו פשוט כל זמן שאין המתנה בעשות אתה בעל מעיקר ורקים מכותן בפי' ע"ת לחזיר (שהמקבל לוקח הפירות כל זמן המתנה לשמ"ם) וכולהי דלא עדיף סתמו מפורשו ד כת' מהרמ"ל ס"ק ח' ובכ"ח הגיג עליו כיון דמפרש שיתנו לבניו ולהי דאין בנותיו בכלל כיון דמיעט אותו ולקיין ס"ב אחני דקאמר לבני כלתיכו' וק"ל: (ב) ישלו אותו הזכרים כו' עיין בסמ"ג סעיף קטן' וכן כתב הגית מרדכי: (ג) לדיוקא כו' קיימו בפתם לכל מפרש לבניו שבסעי' ק"ג דלקיים לים לתת' קולקים בני' ובנות • ב"ח וע"ש: וקף

רמז (א) ונתנו לבני' כו' עיין בסמ"ג ס"ק ח' ובכ"ח הגיג עליו כיון דמפרש שיתנו לבניו ולהי דאין בנותיו בכלל כיון דמיעט אותו ולקיין ס"ב אחני דקאמר לבני כלתיכו' וק"ל: (ב) ישלו אותו הזכרים כו' עיין בסמ"ג סעיף קטן' וכן כתב הגית מרדכי: (ג) לדיוקא כו' קיימו בפתם לכל מפרש לבניו שבסעי' ק"ג דלקיים לים לתת' קולקים בני' ובנות • ב"ח וע"ש: וקף

כב דין שטר במתנה שלא נעשה אלא להבריח בשור הנזכר פי' צ' °:

יז דין שכ"ב מרע שאמר תטול אשתי כאחד מהבנים בשור הנזכר פי' ק"ח:

יח **כג** כל הנשתנים כל נכסיהם משתבטל המתנ' ויחזרו כל הנכסים לבעלים הראשוני' אין המקבל מתנה מחזיר פירות:

הגה הקומה לחכירו **כד** (ט) לכול עמי לריך לשלם לו ולא לחזרינן מתנה קלא היה ליה (י) ולכן מי שמקבל לתתנו עם בתו יותר מזמן שקבל לו מזונות לריך לתתן לשלם לו מזונותיו כשתבע מתנו ה לכל לא מזונות ! לשתו ודוקא לליכא לוכחה דכתן לו לשם מתנה לכל הוכח לזוכה דכתן לו לשם מתנה רק לאחר כך בפ"ה קשה ביטיסם ולכן מבע מתנו (יא) ופטור (ת"ה סיון סי"ו):

רמז השולח חפצים לבני ביתוולא פירש היאך יחלקום • ובוה ס' סעיפים •

א לבריא ששלח כלים ממדינת הים ואמר יתנו אלו לבני הרי אלו **א** (א) יתנו לבנים ולבנות הראוי לבנים כגון ספרים וכלי מלחמה לבנים והראוי לבנות כגון כלי משי הצבועי' וחלי זהב ישלום הבנו' **ב** היו ראוים לזכרים ולנקבות **ג** (ב) ג' ישלו אותם הזכרים:

הגה מי שהיו לו בנים מאשה אחת ובאה אשה אחרת ותתכם עם בנו הראשון שבנו מן הנשים ° ישלו אלה ביחוד כיון הם ולא היו לו מן הנשי' רק בנות **ד** אין לבת במקום הבנים כלום (ג מרדכי ל"ם שמות):

ב ° ג' וכן המשלח כלים לביתו סתם והיו בהם כלים הראוים לבנות אותם ° בנותיו אומרן דעת הנא שלהן שלח ואם אין לו בנות או שהיו בנותיו נשואות ! ישלו אותם נשי בניו שהדעת נוטה שלהם שלח ה ויש מי שאומר דהני מילי דליית ליה איתתא אבל אי אית ליה איתתא ודאי (ג) לדיוקא שרר דבגופו דמיא:

ג ! שכיב מרע שאמר נכסי לבני בלשון רבי' ולא היה לו אלא בן אחד ובנות **ו** הכל לבן לבדו (וכ"ם אם יש לו בנים רבים דסכל לבנים) ואין הבנות בכלל: (ומקור בפירוש לבני ולבנותי הרלוי לבנים בחתילה בתחילה בלא לידו תו לא מכי לחזור בו ומ"ם דאחזנות אשה לטור אלא הבי' שם ולקי' מהם לאחרינן מי שסלק לחדיו הים ולבד לאחר ופירשם את אשתו ועל קרן בני וכתב הגרדכי בשם מוהר"ם דל"ם אבים ל"ם אחר ועיין בי"ד סיון בס"ג דיש מקלקין בין שם בעלה הלך לחדיות הים לו שבאחר עשה כאן:

רמז **א** יתנו לבני' ובנות הרלוי כו' קיל"ן בזה דנם בנות בכלל בני הן בפרש כיון דכתבתם הוא דבר הרלוי לפקיכו' לאוד לאחרינן לבנותיו כיון לבלתו ולא תבעיא בשאינן לוקן בשולי' לו שבבני' בשולים ולבנות לוקן בשולים הוא לבנות בכלל הבנות הוא לבנו' כדי לתבנן על בעליהן וכמ"ם בדרישה ע"ש אבל בשם שבאים בשולות ולהי כלותו קודמין הרכיהן על בנו בעליהן מבש"כ ברכיבותיו דיש לכן לבנים שיעבו לכן ברכיהן וכמ"ם בסמ"ג אחר זה בשלח שיתנו לבניה וכ"ם בשלח שיתנו לו לבנו' ועפ"ל: **ב** הוי הלרוים לזכרים ולנקבות כו' פי' שם בהן דבר ה' הרלוי לבנותן ד ישלו אותו הזכרים בפרישה ודריסה ולהי דקדק בזה לאחר יתנו לבנו ס"ל הכי תשוב לל' בנו משמע שפי' לזכרי' מלבקבות מבש"כ בסמוך בשלח ולאחר שיתנו לבניה דשם ישתנו לבניהן יחד וכ"כ הטו' בהדי בשם הרמ"ה בס"ה בשלח ולאחר שיתנו לבני ביתו ובסעיף ב' בשלח ולאחר לבניהם כתב בשם הרמב"ם שיתנו לבנו ולא כתב דבלינו ה' הדרי ע"ש ודו"ק: **ד** אין לבת בתקו' בנים כלום ואע"ג דולהי דעתו היה שם בנותיו ישלו אלא הקל"ב ס"ל לתבנות פשוט דבנו הקרובים ישלו אלא הרלוקים מ"מ כיון דאן הדין אין לבנו' בתקום בנים כלום אין לעקור בחלה לחזרייתא אם לא שיתנו בפי' לאחרים בל' מתנה: **ה** ישלו אותם בנותיו כאן מיירי בשוין בשאינן לוקן בשולים וכל"ל אבל בשאינם בשולות בלותיו קודמין ז"ל המחבר (והוא אל' הרמב"ם) אם לו שהיו בנותיו בשולות ול"ל ונם הבנים בשולים הבנים' בשולות והבנים לוקם בשולים דישלו בנותיו הרלוי לאן בל"ל: **ו** הכל לבן לבדו דדוויקא בבני שאחר יתנו לבנו הבנות בכלל בל' כדי לתבנן על בעליהן כשאן בשולי' לו שיקבלו עליהן בשאין בשולים אבל"ם אין הדבר בנותיו של בעליהן ולפי' לוקן בשולי' ה"ם כיון דאחר שיתנו לבניה דשם ישתנו בבני' אין לבן בלתי בשולים ולהי דלבו להעביר בחלה בדי לתבנן

היה נ"כ לכן הכן ולא"נ דבני בנים קרויים בנים מ"מ כלשון בני אדם אינו כן אלא לחריבן דכוותה היה לכן הא הנאחר לבדו מי: ח ועוד דכן כתו לא מקרי בן אם בהנהות מדרבי כתב דבר כרת וכ"כ בל"מ מיהו אין נ"מ כלשון בני כוותה אם בחלי ועוד כו' אלא לומר עוד דאייה דא"נ הכן ליתן כלום לבן הבת חלק מדאמרי' בנחלת דבל האומר לו כוותה לו ולא לאורשי ועוד דאיה מהנחלת דאמרי' דאם האומר נכסי לבני לאין בן הכן בבלל ה"ה כאן לא היה כוותה אלא לאחותו ולא תבכה וכן מוכח אם בהנח"ר ע"ם: ט ולאו אבר כרת אלא אמר אם אמר עם"ר אם בתבתי ופירשתי ל' ב"ו ובלחד מקום לאי בשעה שהיה בריא אמר כן והיה לו בנות וכן הכן אזי הבנות ישלו הראוי לבנותיו ולאי בשעה שהיה אם"מ אמר כן אזי הבל לבן הכן כדין אם היו לו כן ובת הכ"ל: י מיהו אם אמר לאחתי כו' עמ"ם בסעי' שאחר זה אם כתב המחב' תשובת הרא"ש ס"כ: יא גדולים וקטנים כו' ל"ל הרא"ש הביאו העור בסימן זה (סעיף ה') בבלל יתמי יש זכרי' ונקיבות קטנים וגדולים אלא מיהו קולא בתלמוד בל' יתומי' שיאלו גדולים מבלל יתומים אלא אם מקומות אתקנו חז"ל תקנה אלא שייכי בגדולים כו' ע"ש:

יב פלוני כותב מתנה בנח' ולא לה מלכתיב גבי מבקה והיתה לאהרן ולבניו ותני' מתנה לאהרן ומתנה לבניו: יג בשאר דברים כגון שאחר אלו לפלוני ולבני פלוני וכן בכל תנאי נ"אם:

רמח א נכסי לפלוני ולאחריו לאין לבני כו' בשור סימן זה סעי' ה' כתב בשם רבי יונה ז"ל ולאו באחריך תלא אילת' דלאו אמרא מה שאמר אחריך אלא מכרת אלא מאם הנכסי לך לשון מתנה

גמורה משמע והי' אם אחר נכסי לך מ"מ אם אחר נכסי לך. ואם תאות לפלוני עכ"ל ועי"ש המחבר בסמוך ס"ב: ב שהיה בן מבלל הבנים ל"ל אם יש לבתון בנים אין מי שלאו ליורשו כ"ל בכו ולא לא אחריכן יורשה אין לא הפסק כשמקבל היה בן הי' אם אין לבתון בנים אלא בנות לו אחים אזי הנת לו אם כשנתן לבן אחריכן נגייהו דירושה אין לא הפסק ומהאחריך לא חייבי המחבר אם גם הוא לאו לאורשו. ומוה"ם בא ומדבר בהנהותיו מיל אחר זה והוא מדברי המ"מ ע"ש: ג הקדישה אחריו אל ראשון כו' פי' הראשון לאו לאורשו ואע"נ דשמ"מ יכול לחזור מתנתו שנתן בבר ולתנו לאחר אחרי אם הכל אלא חזר מראשון שהרי עדיין בדעתו שיהיה לובל ימי מיון אלא אחר אותו ויהיה לאחר לו להקדש וכיון שנתנה בבן בחייו תו אין לירושה הפסק. וכל זה מיירי בחיוכן אלא בוכל לומר אלא אפטרופוס בתחון בנון שייר מקנה לו אפי' בפי' אלא מתנה נמורה כוותה לו בא' מאחר לבכים שנתנלו בסימן מ"ו: ד אין להקדש כלום היינו דוקא שנתן מתנה הנאונים וע"ש שאחריך: ה בערבאות אל עכו"ם פי' ובערבאותיהן לא אחריכן יורשה אין לא הפסק ועמ"ש בס"ם שמ"ט בהנ"ה דלא מזה: ו אבל הברי' שנתן מתנת ברי כו' דקדק וכתב מתנה דדוקא בלשון מתנה ויכול ליתן אבל בלשון ירושה אינו יכול ליתן הברי': ז לפיכך אם כתן הראעות ע"י אנשים כו' ברייתא הוא זה בבבא ל"ב (דף קכ"ט) האומר תנו אבל לבני בבל בבת ולאו ליתן להם אלא נותן להם אלא (לאחרי' ולאו דעתו לא לשעבד בנו מבריהן ביום כן אלא כדי איבתנו בשוברם אלא יתן להם אלא אבל) ואם אחר אל תתנו להם אלא אבל אין נותנין להם אלא אבל. ואם אחר ואם מתו יורשים אחרים תתיהן בין אחר אל תתנו בין אחר אל תתנו אבל אפני שזכו אחרים אחר מיתתן. ומקשין מזה דש"מ דאפ"נ דנתנו לבנו שהוא יורש מ"מ אחריכן דירשה יש לא הפסק שהרי כאן זכו אחרים אחר מיתתן. והרא"ש מתרץ הברייתא מיירי כגון שאחר בשעה שנתנו לבנו מתנה אלא מאם ירושה נותן להן כו' וכמ"ש המחבר כאן ברים. כשיף זה והר"ן כתב דהברייתא מיירי דאחרו ביד אנשים ולא בא ליד הבנים לזכות בו מעולם ועוד תירץ הר"ן דשם מיירי אלא זוכה לבנו מבבטנו ע"י הנשים כ"א אבל בבל שנת ולותו אבל נתנו להן ועל"ר: והנה הרמב"ם כתב כלשון המחבר ומשמע מלשונו דלא מ"ל כתירוץ ראשון. והר"ן הביא כתב לפיכך אם כתן המשנת ביד אנשים כו' עד לא מאם ירושה כו' הרי דלא"נ דנותנים ביד אנשים אם"ה הנרוכו לומר לא מאם ירושה. ות"ם הרמב"ם

לזיורשים מזונות עוד כתב בשם המרדכי ס' מי שאת הלומר כתבו נכסי לבני ולבנותי * אם ס"מ לו מלוה מחמת מיתה ואם לו נחלות ותכשיר בשם הרלוי לבנים לבנים ולבנות לבנות **רמח** א לשון הרמב"ם פי"ב מה' זכייה ל"ג וכתב ה"ה פסק בהרא"ש דאמר הכי בבוף פ"ח דב"ב (גברייתא דיש קלי') ב בשם ר"ל ובשם בנמ' דף קכ"ט ע"ב אבל רב אחא גליה לדב יונילא וכו' ג ואם * מתנה הנותן בלום ינלא בנו מהבית יזכו בו עניים לזי מיל מהבית אזי בו עניים מ"מ בשם כ"ר יו"מ בשם תזי הנלוים ד וכתב ה"ה אבן פירשו הנלוים ז"ל ועיין בסי' רכ"ג ס"ו ובהגה"מ ה וכתב ה"ה וכתבו ז"ל אחר' היה הבני רלות לזורשו ל"ב אינו מלוה ומוכרת הוא בסוגיא ובס"כ הרא"מ ז בשם ר"ל וכתב ה"ה אבל אמרו הנלוים שהמתנה היא בירושה אבל אם שהבריו קיימין בירושה אלא הבריא קיימין אם אתה עושה המתנה בירושה אף היא אינו בלום ולא בבור ז בשם דין ז"ל כתב ה"ה זה כתב לתרץ הקושיא שהקשו רבים מברייתא שם הלומר תנו אבל לבני בבת וכו' ולא אמר אם מתו וכו' אין נותנים להם אלא אבל והקשו אבל אף אמתה היא בירושה לבניו ואין לא הפסק ותירץ רבינו דלאיירי אפי' ולאמר לן מקום ירושה וכו' ט כתב ה"ה זה המשך לומר מה שלומר לומעלה

ואלן הוכלקה הברייתא

(ד) ולא אם יניע כו' הלשון מנומנם ופ"ל דה"ק מולנים הנפרטים מתכה אף אינינ לו כו' ופירושא קמברש וכן כ"ל בשור והרא"ש ולוק:

רמח (א) ש"מ. עיין בתשו' מבי"ט ח"ח סי' ו' ומי' קמ"ו ומי' ק"ן וקס"ל קס"ה קס"ב וכשאלנת הנגיות סי' רכ"ג רכ"ד וח"ב סי' קי"ו ורס"ד ומ"ט ומכ"ב ועיין בתשו' ל"מ לשון סי' י"ח ומי' כ"ח: (ב) שכל לי מתנה כו' עיין בתשו' מ"ע סי' כ': (ג) הבריא שנתן כו' וה"ה בש"מ אם אחר מהיום וכ"כ מוה"ם פ"ו בהגה"ה שכן עיקר ועיין בתשו' מבי"ט ח"ב סי' ש"ט: (ד) ש"מ כו' עיין בתשו"ן לבם"ל דף מ"ד ומ"ב סי' ל"ה עיין בתשו' ר"ש כהן ס"ב סי' ל"ב ל"ג ובתשוב' רמ"ח סי' כ"ב דף קנ"ה קנ"ו ובתשו' רשל"ם סימן שכ"ה ולע"כ: (ה) ואחר כו' לו אחר בכל"ל וכך הוא מבואר בכ"י וק"ל: בכסי

(ד) (ה) ואם אם אמר לי מקרי בן) (מרדכי פ' מי שקנו) ר"ש מי שאומר דאי ליח ברא אלא בר ברא

ט ודאי אבר ברא קאמר: הנה אפי' אם יש לו בנות (כ"ר פ' מי שמת בשם הריש"ל ש) י מיהו אם אחר ליתתו הבנות בבלל כן כ"ל מתשובות הרא"ש (בבלל פ"ה ס"ג) והוא הדין אם אחר ליולדי תלניו (מהרי"ו בפסקיו):

ד מי שחלק נכסיו מחמת מיתה וכתב והשאר יחלקו ב' אחיותי ויתמי אחותי יש ביתומי אחותו זכרים ונקבות יא גדולים וקטנים כלם בכלל אפי' נקבות נשואות:

ה האומר נכסי לפלו' ולבני חולקי' אותו יב פלו' נוטל מחצה וכל בניו מחצה לאמר לפלוני ופלוני ולבני (פלוני) נוטלים בני פלו' מחצה ושני האחרים מחצה. מ אפילו הנפרטים מרובי' והנכללי' מועטים נוטלים הנפרטי' מחצה (ר) ואף אם יגיע לא' מהנפרטים פחות מלא' הנכללים כגון שאמר נכסי לפלוני ולפלוני ולבני ראובן ולא היה לראובן אלא שני בנים:

הנה וכן הדין יג בשאר דברים ולכן יש ואשה שהתנו ביניהם שאם יחות אחד מהן יחזירו הנכסים לקרוביהם קרוביו נולדין הכני וקרוביה הכני (הגהות מיימוני פ"ל דזכיה ב):

רמח הנותן מתנה לחבירו ואמר ליה ואחריך לפלוני. ובו יג"ם:

א (א) ח שכיב מרע שאמר א נכסי לפלו' ואחריו לפלו' אין לשני אלא מה ששייר ראשון ב ואם היה הראשון ראוי ליורשו כגון ב שהיה בן מבלל הבנים אין לשני כלום. (ותפילו אם גם הבני לאו לירש (הגהנ"מ פי"ב דזכיה הל"ו בשם הר"ן) וכן אפילו ג הקדישה אחריו אל ראשון ד ג אין להקדש כלום) (תשובת רש"בא סימן תש"ה וב"י בשם נאונים) (ב) ד שכל לשון מתנה ליורש הרי הוא כלשון ירושה וירושה אין לה הפסק ה ואף על פי שיאמר ואחריו לפלוני: הנה ואם עשה הכוואה במקום שנהגו לדון ה בערבאות אל עכו"ם ונתנו אח"כ (לתקום אחר) לדון בדיני ישראל לא אחריכן דירשה אין לה הפסק (רי"ב סי' כ"ב) ו

יאבל (ג) הבריא שנתן מתנת בריא על דרך זה יכתב ליה נכסי לך ואחריך לפלוני אין לשני אלא מה ששייר ראשון אפילו היה הראשון ראוי ליורשו:

ב (ד) ז שכיב מרע שאמר נכסי לך ואחריך לפלוני והיה הראשון ראוי ליורשו ופירש (ה) ואמר לא משום ירושה ח אני נותן לך שאין לה הפסק אלא במתנה והרי הפסקתיה השני קונה מה ששייר ראשון ז ט לפיכך אם נתן המעות ע"י שליש ואמר תנו לבני שקל בכל שבת ולא משו' ירושה אני נותנה להם והנשאר מהנכסים אחר מותם יהיה לפלוני אין נותנים להם אלא שקל אע"פ שאינו מספיק להם (וע"ל סי' רכ"ג סעיף ו'): נכסי

ואם תאות לפלוני עכ"ל ועי"ש המחבר בסמוך ס"ב: ב שהיה בן מבלל הבנים ל"ל אם יש לבתון בנים אין מי שלאו ליורשו כ"ל בכו ולא לא אחריכן דירשה אין לא הפסק כשמקבל היה בן הי' אם אין לבתון בנים אלא בנות לו אחים אזי הנת לו אם כשנתן לבן אחריכן נגייהו דירשה אין לא הפסק ומהאחריך לא חייבי המחבר אם גם הוא לאו לאורשו. ומוה"ם בא ומדבר בהנהותיו מיל אחר זה והוא מדברי המ"מ ע"ש: ג הקדישה אחריו אל ראשון כו' פי' הראשון לאו לאורשו ולע"נ דשמ"מ יכול לחזור מתנתו שנתן בבר ולתנו לאחר אלא חזר מראשון שהרי עדיין בדעתו שיהיה לובל ימי מיון אלא אחר אותו ויהיה לאחר לו להקדש וכיון שנתנה בבן בחייו תו אין לירושה הפסק. וכל זה מיירי בחיוכן אלא בוכל לומר אלא אפטרופוס בתחון בנון שייר מקנה לו אפי' בפי' אלא מתנה נמורה כוותה לו בא' מאחר לבכים שנתנלו בסימן מ"ו: ד אין להקדש כלום היינו דוקא שנתן מתנת הנאונים וע"ש שאחריך: ה בערבאות אל עכו"ם פי' ובערבאותיהן לא אחריכן דירשה אין לא הפסק ועמ"ש בס"ם שמ"ט בהנ"ה דלא מזה: ו אבל הברי' שנתן מתנת ברי כו' דקדק וכתב מתנה דדוקא בלשון מתנה ויכול ליתן אבל בלשון ירושה אינו יכול ליתן הברי': ז לפיכך אם כתן הראעות ע"י אנשים כו' ברייתא הוא זה בבבא ל"ב (דף קכ"ט) האומר תנו אבל לבני בבל בבת ולאו ליתן להם אלא אבל (לאחרי' ולאו דעתו לא לשעבד בנו מבריהן ביום כן אלא כדי איבתנו בשוברם אלא יתן להם אלא אבל) ואם אחר אל תתנו להם אלא אבל אין נותנין להם אלא אבל. ואם אחר ואם מתו יורשים אחרים תתיהן בין אחר אל תתנו בין אחר אל תתנו אבל אפני שזכו אחרים אחר מיתתן. ומקשין מזה דש"מ דאפ"נ דנתנו לבנו שהוא יורש מ"מ אחריכן דירשה יש לא הפסק שהרי כאן זכו אחרים אחר מיתתן. והרא"ש מתרץ הברייתא מיירי כגון שאחר בשעה שנתנו לבנו מתנה אלא מאם ירושה נותן להן כו' וכמ"ש המחבר כאן ברים. כשיף זה והר"ן כתב דהברייתא מיירי דאחרו ביד אנשים ולא בא ליד הבנים לזכות בו מעולם ועוד תירץ הר"ן דשם מיירי אלא זוכה לבנו מבבטנו ע"י הנשים כ"א אבל בכל שנת ולותו אבל נתנו להן ועל"ר: והנה הרמב"ם כתב כלשון המחבר ומשמע מלשונו דלא מ"ל כתירוץ ראשון. והר"ן הביא כתב לפיכך אם כתן המשנת ביד אנשים כו' עד לא מאם ירושה כו' הרי דלא"נ דנותנים ביד אנשים אם"ה הנרוכו לומר לא מאם ירושה. ות"ם הרמב"ם

לזיורשים מזונות עוד כתב בשם המרדכי ס' מי שאת הלומר כתבו נכסי לבני ולבנותי * אם ס"מ לו מלוה מחמת מיתה ואם לו נחלות ותכשיר בשם הרלוי לבנים לבנים ולבנות לבנות **רמח** א לשון הרמב"ם פי"ב מה' זכייה ל"ג וכתב ה"ה פסק בהרא"ש דאמר הכי בבוף פ"ח דב"ב (גברייתא דיש קלי') ב בשם ר"ל ובשם בנמ' דף קכ"ט ע"ב אבל רב אחא גליה לדב יונילא וכו' ג ואם * מתנה הנותן בלום ינלא בנו מהבית יזכו בו עניים לזי מיל מהבית אזי בו עניים מ"מ בשם כ"ר יו"מ בשם תזי הנלוים ד וכתב ה"ה אבן פירשו הנלוים ז"ל ועיין בסי' רכ"ג ס"ו ובהגה"מ ה וכתב ה"ה וכתבו ז"ל אחר' היה הבני רלות לזורשו ל"ב אינו מלוה ומוכרת הוא בסוגיא ובס"כ הרא"מ ז בשם ר"ל ובשם אמרו הנלוים שהמתנה היא בירושה אבל אם שהבריו קיימין בירושה אלא הבריא קיימין אם אתה עושה המתנה בירושה אף היא אינו בלום ולא בבור ז בשם דין ז"ל כתב ה"ה זה כתב לתרץ הקושיא שהקשו רבים מברייתא שם הלומר תנו אבל לבני בבת וכו' ולא אמר אם מתו וכו' אין נותנים להם אלא אבל והקשו אבל אף אמתה היא בירושה לבניו ואין לא הפסק ותירץ רבינו דלאיירי אפי' ולאמר לן מקום ירושה וכו' ט כתב ה"ה זה המשך לומר מה שלומר למעלה

הרמב"ם והמחבר תיבת לפיכך אם נתן כו' ה"ק כיון דמהני תנאו המתנה תחלה ואחר לא תעזוב ירושה אינו נותן כו' מ"ה אפילו לא אמר בל"ל בל"ל תתנו אלא בל' תנו אם"ה כיון שאמר אלא מעזוב ירושה אינו נותן לה אחרי ירושה אין לה הפסק כל"ל מ"ה אל יתנו לבניו אלא אקל לעפי שהן מרוכין יותר וק"ל * וכ"ש כתב דמ"ה אל יתנו לבניו אקל כיון שכך דיוה בפירוש עכ"ל ולא רק ולא עיין בגוף הברייתא דהרי בריש קתני הברייתא דיתנו לבניו כל מרכן וכ"ל ת"ג הר"ב פירוש אקל ופיסק ה"ש כיון דיוכה בתחומו לאחרים אחר מיתת בנו ועל"ה

ג (ו) נכסי לפלוני כו' (ו) נכסי לפלוני ואחריו לפלו' ואחריו לפלו' מת שני בחיי ראשון א' קנה ב' מת ב' קנה ג' ח מת שני בחיי ראשון הנכסים של יורשי ראשון: (ט וכן הין אליעזר נס הנכסים * (האגיר הכ"ל) לא אף על פי שאמרנו אין לשני אלא מה ששייר ראשון י אסור לראשון למכור או ליתן נופו אלא אוכל הפירות עד שימות ויזכה השני ואם עבר הא' ומכר או נתן במתנה אין השני מוציא מיד הלקוחות שאין לשני לא מהגוף ולא מהפירו אלא הנשאר יא וכל המוציא עצה לראשון למכור יא נקרא רשע יב ואפילו הן בהם עברים יב והוציאם הראשון לחירות יג או כלים יג ועשאם תכריכים למת מעשיו קיימים: הגה כתן לראשון הנכסים לעצר אנים ואחר כך לפלוני ומכרן הראשון יד השני מוציא מיד הלקוחות שהרי לא נתן לו מתנה גמורה רק לזמן שיר):

ד (ב"ב דף קל"ו ע"ב) כרש"נ ה"ם דף ק"ש מתוזנת ע"ב ראש אם מכרם לאחר מיורשיו או נתנם לו במתנה טו לא עשה כלום (ז) יב וכן אם נתנם מתנת שכיב מרע אפילו לאחרים לא עשה כלום שאין מתנת שכיב מרע קונה אלא לאחר מיתה: טז וכשיטות יקדם השני לזכות:

ה יג היה חוב על הראשון או כתובת אשה ובאו לבית דין ליפרע מנכסים אלו אע"פ שהראשון קיים יז אין בית דין מגבים אותם מגוף הנכסים אלא מהפירות בלבד שמין להם:

ו יח קמת הראשון ובא בעל חובו ואשתו לגבות מנכסים אלו אין מגבין להם כלום אפילו יט עשאן אפותיקי או שיחרם לאשתו בכתובתה אינם גובים מנכסים אלו כלום אלא הרי הם של שני: (וכן דרשה עיקר ת"ל ס"ר כרים חולקים):

ז יא אין כל הדברים הללו אמורים אלא באומר ואחריך לפלוני ולא אמר מהיום אבל אם אמר ליה ואחריך כ מהיום לפלוני ומכר הראשון השני מוציא מיד הלקוחות: הגה וי"ל כא דלא תאמרון בכי היכי נוחלת דיבוה אין לה הפסק (כ"ה בסמ"ק תשו' הרש"בא ז"ל בתשו' להרמ"ן מ"ה) כב ויש מולקין דס"ל דאין כן אין אם אין הכוים אלא לא (סמ"ק בסמ"ק תשו' הרש"בא פיין תש"ל יכ"ל בס"ל בפשוט פ"ל) אבל הסכרת דקשוכה נרקה עיקר. כג וכן אם מת שני בחיי ראשון יחזירו ליורשי שני ואם הם שלשה ואמר לראשון ואחריך מהיום לפלוני ואחריו מהיום לפלו' ראשון ושני לא קנו אלא הפירות והשלישי קנה הגוף מהיום ופירות לאחר מיתה השני והוא שבאו ליד שני תחלה הילכך אם מת שני בחיי ראשון כד יחזירו ליורשי נותן: הגה

הטור והמחבר נ"י בסי' שמ"ט דעובר בלא תעשה ומבטל דת וחרבה עליו הרוחה ה"ל לאין מעשה הרשאן בזה קיימין דהיינו הנותן לא היה לו לעיכבו לאיסור המיוחס ולעבוה איסור הנאה מכם קיימ"ן: יד השני חוזר מיד אחר הנאר אנים דבתוך העשר הלקוחות עומדים מתקום הרשאן ומבטל הוא: טו לא עשה כלום הא"ל דעת הנותן היא מתחילה אלא יתן הרשאן לבטל יורשיו דל"ל לא עשה כלום בפירו לאחרי ידע אבל אם אם לאחרים אבל אם אמר לבניו לו ליורשיו אע"פי שיכול ליתנו לאחר בני אדם אין אדם חוטא ונותן לאחרי עכ"ל: ואין לו"ל לאין אדם חוטא ולא לא דל"ל תוכן לבניו מתנה אבל המכר שמכרו וקיבל דמיו מתר"ל ושוה הגם מתנה מתנה בזכר לאין אדם ה"ל קיבל מתנו הנאות וכמ"ש בסימן רל"ה אלא כוונתו דלא תבטל הנותן שיתעלה זה הרשאן לתנו לו לאחרים כיון דאיסורים בדבר לבטל דעת הנותן אבל לתנו לבניו דרך בני אדם ליתן לאחרים כדריסה: טז וכשיטות יקדם השני לזכות הא"כם מתנה זה מילתא בטעמו דהנותן כאחרים לפלוני כוונתו לחיל אחין הרשאן מיד לבכסי הלוה ומה כהן הנכי אחריו והיינו תנאה מתחיל הרשאן לחיות נוסם אבל אם אדם הנותן מחונו מתנת מתה כוונתו אלא יכה המיון מתנת ידו להמקבל מאבו דהיינו אחר ומלא דל"ל קיים לאחריך לפלוני בשעה דהרשאן נוסם קודם אחר המתנה דהרשאן להמקבל מאבו דהיינו אחר ומלא דל"ל: ובכו דייק ל"ל הטור והמחבר כאן דנכי אם"מ כתב אחין מתנתו קונה אלא לאחר מיתה ואל מתנה לאחריך כתב יהכשיטות דמשמע בשעת מיתה אבות נוסם: יז אין כ"ל מגבין אותם מנוף הנכסי' כו' כן פסק המחבר ג"ם לעיל ס"ס ק"ד בס"ד ובאו"ר אחין הפרס עצמו דדוקא אם מכר לו נתן הרשאן לאחר אלו אינו יכול לבטלה לבטלה ולהקבל מתנה מ"ה וכו' לא זהו אבל בשעת הלוה לא"מ בחובו ולאחר כתובתה כיון אחם יהי' מעות לזה הרשאן הלוה יכול לבטלה אותן מהקרקע בתנה דלא ומה"כ כשיטות הרשאן הנני כח ומוחלת הנכסי' מידם ואין לזן אלא הפירות בחיי הרשאן שמגבין אותן הכ"ל בחיוו לו הלוה אלו אבל הכ"ל אין עוסין האיסור לבנבותו מהגוף להם אסור לבטל אותן לבטל דעת הנותן אבל הרשאן פשוט לאם הלוה עצמו הנבוה לבלוה אלו בחובו לו לאחר בכתובתה לאם בעצם עמוד אלא נרע הוי אחם עבר ומכר ואין לו אחר בזה דשמת הדרת ואין לבלוה עליו אלא שיעבוד דהא אם הנבוה לבלוה אלו בכלטנו בתבאר בעור ובדברי המחבר בעיל סימן ק"ג לאיכו הרמ"ם: יח מת הרשאן כו' קמ"ל בזה דלאחר מיתתו אפילו הפירות לאיכו נוכה מהנכסים הללו מבל"כ בחייו ובמ"ם בסעיף אלפני זה: יט עשאם אפותיקי לו איחדם לבלוה בקרקע מבל"כ כב"ם: כ מהיום לפלוני כו' הטעם דאז אין לבלוה לעצמו זכות בו דהיינו בהגוף: כא אלא לאחריך כו' פי' חולקין ולומרים פירוש דאין לה הפסק כו' ג"ו הטעם שבתבתי דהא לא זכה היורש בהגוף מעולם אלא נתן לו אלא הפירות: כב ויש מולקין דס"ל דאין לה הפסק אפילו בכה"ג כיון דעכ"ם זכה בפירות אבל יחי' חייו וזכה גם בהגוף אבל ג"כ מודים דאין כח ביד הרשאן לחזרו בלא אחר מהיום אלא לבלוה: כג וכן אם מת שני בחיי כו' דהא הנני זכה בהגוף מהיום בעודו מהיום דאין נתן לבלוה אלא מהיום אלא הפירות וכמ"ש: כד יחזרו ליורשי הנותן דהא לא זכה בהנכסי' הבלוה אלא לאחר שנלו ליד הנני והרי לא נתן לזרו ויורשי הרשאן ג"כ אינם זוכים בו כדלעיל דהרי לא נתן לבלוה אלא הפירות כבל יחי' חייו ולא עדיפי הן

מתוריזן

לאחריך לעלוה לא היה בדעתו שיוכל המקבל ליתן ליורשיו אח"כ לא עשה ולא כלום בפירו אבל מה שיש לאדם נותן לבניו וכו' ואף על פי שיוכל ליתנו לאחרי' אין לאדם מושלו ונותן לאחרים זה דעת רבינו וכן פי' ר"ת ז"ל אבל לעצמו לא ובכו בעצמו ובדרשה אחין כי' רבינו לבנו קטן אלא לבנו ד"ה מיחד לדבני ויוכן ולא מחפרס לאחי שעמיה אם ע"ת צ כתב ה"ה לא מנתתי מבוא"ר מ"ה בדרשה דפשוט הוא כיון שיוכל לבלוקן בחיות לעבבד דעבדיפא ליה שני אחיו מתבלק עתה לבנחי אלא ולאי כדאמרן וכ"כ ז"ל דרך פשיטות ק אם וכתב ה"ה ג"ו כתיב אחר הראשון לאבלה ר לאין הטור ס"ו כ"כ הרי"ף ע"ל הא דלא לאבור כל הראשון אחריך וכו' אם דף קכ"ה ע"ח ולית הלכתא כוותיה ודיוקן חיבה וכו' הא אחר מבכאו מוחזק הוי וכ"כ הרא"ש אם וכ"כ הרשב"ם אם ד"ב וכ"כ בפס ר"ש ש אם בפס הרמ"ה ת הטעם מפוש אלא ויבה לבו"ל ת"ח אחר אבלו ליד הבני וכיון אלא בלו ליד הבני מעולם שהרי מת בחיי לאחרון לא זכה הבו' הרשאן לא היה לו הפירות בחיי בלבד הלכך יחזרו ליורשי נותן

מחוריסן: כה לחריך לו ליורשי כו' עד"ר אם כתבתי לבני רשב"ם והרא"ש ותשו' ושאר רבותי' דנורסין בגמ' כ' ל"כ (דף קכ"ם ע"ב) א מעובדא בעובדא דהה"ה לאחר נכסי לבתא' (פי' לאם אמות) ובתרך ליתי והיה לבתותן בת כו' לאות' נירס' כ"ל דאם אמר נכסי לך ולחריך לליורשי ומכרן הראשון המקח קוי' כי כן אית' בהלאה אם בגמרא דאם מכרה הבתא מכרה קיים ומבריכין לבתא בין אם אחר לחריך לי ובין אם אחר לחריך ליורשי אים נורסאו' לחרות דגרסי אם ובתרך ליתי' והוה לבתא בת לאותה גרסא יכול לומר הקשיר דרש"ם אם ליורשיו כמאי לעצמו גם הרי"ב סימן ת"ע משום שיר ליורשיו לעצמו ונם מור"ם משום שיר ליורשיו לשיר לבנסו גרס בגרסא ולחריך ליתיך ולא דתקתיל מו"רם וכת' אמא' נכסי לך ולחריך לבלוטי ל"ד לבלוטי אלא גם בתמרו לחריך ליתיך ה"ל כאלו אמר לחריך לבלוטי וכמ"ם אחר זה בסמוך בהנ"ה בדין אם מתו יורשי המקבל בתיו ויק"ל: כו אמר לחריך ליורשי והיה לו בת כו' גם המתב' כת' כן אחר זה בסמוך בסעיף ע' והוא שובלא בגמרא הנ"ל רק אמו"ם מיהום כאן אחין אחר יורשיה עומדין במקומה ומתבר מיהם אם אין בעל אם יורש אות מ"ע ק"ן דלא ה"ל ל"מ"רם לעשו' מזה הנ"ה בסני עצמו אלא ה"ל לקבר ולכתוב מידומו אדברי המחבר בס"ם בדרכו וגם בעול בכללו הדיני ביאר: כז זרעה עומד במקומה וה"ה זרע זרעה לדורות דכל אות ליורשי דעתו על היורש המוקל' ארלוי ליורשו מן הדין וכיון שהי' לו בשעת אמירה והכתיבה כן לו בת דעתו היה עליהן ועל כל יוצאי אלמיהן שהן הן מוקדמין ליורשו אמילו קול' אחיו אל הנותן וכ"ם קול' אחיו וגבי אחיו וכיון דקי"ל כהרי"ף והרמ"בם ורשב"ם ושאר לאחריך לאו כאומר מעכשיו אם מת הבת ולא הניחה שום אחר מיוצאי אלמיה ה"ל שאר קרובים כאחרי' כיון שלא היה דעת הנותן שהיה חייב עליהן וה"ל כאות' נכסי לבלוטי ולחרו' לבלוטי ומת השני בחיי המקבל דנסתרו הנכסים ביד יורשי אם לא היה לו בשעת אמירה והבתים כן לו בת רק לא לזי אם יוצאי אלמיו דיהו כדין הבת עם יוצאי אלמי ו"ל שכתבתי לעיל אחרי לדעתו כאמירתו ולחרו ליורשי לאי שהיה בלות ושעה לאותו ליורשו ויוצאי אלמיו ע"ם וזה בסתל' תשיה כ"י ועש"ר: כח לאו זכת הבת מחיי' בגמר' גם בשור כתוב דאם היה לבת בעלבעל' קול' ליורש' מאל' קרוביה ולאו' מכנים כיון לאמ' מעכשיו וזכת כו מחיי' והבעל יורש את אשתו אחר' קודם לבניה ולבניה: כט ולחריך ליורשיך כו' עד אין ליורשיו כולן כ"כ ג"כ הכ"י בשאת האומרי' לאין לחריך מעכשיו דמי לדמיון ק"לאות' ונורסין בעובל' הכ"ל ובתר' ליתי' אמה הוא לרך לומר ובתר' ליתי' אם אין לשקול בתרך כ"ל יורשיה וכתב דל"ל אלא עשה יורשים בא אם מתה היא בחיי הבתא זו הכ"י כיון לאמר נותן זה ובתרך ליתיך הרי התנה שיורשי בת' דהיינו בתה דל"ל אלא עשה יורשים בא אם מתה היא בחיי הבתא זו הכ"י כיון לאמר נותן זה ובתרך ליתיך הרי התנה שיורשי בת' דהיינו בתה לא תזכה במתנה זו מכח הבתא אלא מכח הנותן וכיון שמתה הבת בחיי הבתא ולא זכה בה אלא מכח הנותן ובמלא בכסי' דהא נותן שוי' לבת זו כאחר וכיון דאחר אינו זוכה לא הוא ולא יורשיו כל זמת בחיי הראשון אף יורשי בת זו אינן זוכין ובמלא בכסי' חוזרים לשאר יורשי הבתא עכ"ל * ובגל"ר אם כתבתי דזהו נגד הגמרא ולא אפשר לעשה לשום ת' מהגירסות הכ"ל ע"כ אינו דומה לאומר ולחריך לאחר ומת אותו אחר בחיי הראשון אעפ"ם לכל האומר ולחריך ליורשיך אין כוונתו על הבת שהיה לו לו לגדול אלא על כל יוצאי אלמיה ובכ"ל אמר הנותן מתנה כפי שלחריך יהיה לאותו שהיה קיים הוא לו יוצאי אלמיה אם אמר מדברי כ"י אם אם הר"ן כ"כ לא מצאתי שכ"כ וגם ק' ע"ז שהרי הר"ן כתב בהדיא דלזקא שאר יורשי אחיה אינן יוצאי אלמיה הכ"ל למה אמר ולחריך יורשין אותה והכ"י הכיאו בעצמו אם ב"ש וכן הוכחתי מדברי כ"י ע"ב בדרי' שהראתי ולו משום קושיא הכ"ל למה אמר ולחריך ליורשה יש כ"מ אחרת כתב הכ"י והר"ן ור"ן הניחם והוא לקי לא אמר ובתרה ליורשה היתה הסבתא לשאי לבתתלה לאוכרים לו ליתנם דמ"ם אם הבעל מוכיח מיד הלקוחות כתב כדברי מור"ם ודברי הן תמהין ומ"ע: ל אינו אלא לאופרי דשטרי ואיים אם ות"כ הכ"ל כשאר אופרי דשטרי אבתנין אינה לו רשות למכרן ולהסכן ולעשות בו כל תפנו עכ"ל ור"ל וה"ה אל אם אמתנו לו ויכול למכרה ולתן לבתלה ולהנאותו לב"ם בכל אחר קניני אלו: לא לחוכן אמתן מתנה כו' כב"י מי' רמ"ל מתם' בסם תשו' רשב"ם על לחוכן אהלה לאמתן ולו ויחוק דוקא אירוכו בנו מנה ומשכנו לו כתיב ולא"כ מת לחוכן ונקודם אם לקו הירושה כתב אמתן אלו אינו אמר מתנה מכל מה אירם מלכו עתיד לו ותבע משמתן הנותן חוב זה כו' ופסק להדין עם אמתן מפני שעם נאר מיתתו דהאב זכה בחיי אמתו ולחריך לעכ"ל מעבדו מקור' אמתן' ל"מ"ם זה ועי"ש אחריך: לב זכה בנכסי מכח אמתן ולא"ג דבשעה אמתן אמתן אינו לו בה עדיין לא בא המתנה ליד אמתן מ"מ כיון דלחוכן כתב בלשון מתנה לאמתן במעכשיו אם יעבור לו והרי עבר הכ"ל כאלו אמר לה לזדו לאמתן בשעה אמתנו לבלוי אור בשם הרא"ש ע"ש (סי' ג): לג בכאלו אמר לה בפירוש כו' ולא הבעל אהו כ"ל הרמב"ם והרמב"ם מהני כשא"ל כן בפירוש אבל להרא"ש והטור דס"ל דהרוקא ליתן לבתו ולא הבעל מתנו אמי' הפירות כ"ל אנס לבתו אינו נותנו לבל דבר כ"ל אחריך זכולי לדבר בלבוי וכמ"ם בי"ל סימן רכ"ב ובא"ע סימן פ"ה כ"ל הכ"ל כאלו אמר לבאמה עד"ו • מיהו י"ל דוקא התם דנותן לבתו דאפוכי לחיות לה עולמית ברוך לבתנות כן אם רוצה אלא יהא לבעלה אמי' הפירות מאא"כ הכא אלא נתן לה עולמית אהרו"ל ואחריך מעכשיו לבלוטי ועיין בעור ח"ע ובדברי המחבר אם ר"ם ב"ש: לד אמר נכסי לאמו כו' הרמב"ם והוא בלמד מדין הזה ולשרוטי בי עובדא נכסי לבתא כו' לאיתא בגמרא הכ"ל ובכר כתב מור"ם דין אחר ורבי' בתקומה בכה"נ בסעיף אקודם זה אם דינא בכדי לא אחר מעכשיו ובמ"ם מילתא בעעמא גם כתבתי אם מה בת מור"ם בלמדוכו בהגהתו ע"ם: לה היה הבעל יורש אותה והוא קודם נודלי לא משמתינן אלא מעיינין אותה ביד הלוקח ובראה אמאיזו אחריך רוצה שיהיה אל בעל אין בדברי כלום ו אם בפ"ב מה' ד' זכייה די"ב וסם בפ"ח דפ"ב דרף קכ"ה ע"ב וכתב ה"ה גירסת הגאונים ז"ל בזה המעשה הוה דאמר נכסי לבתא ובתרה ליתיתי הוה לה בתתא וכו' והוכיח ה"ה אאין הדין הנזכר לעצלה (אם דין י' בפי' הבני בעצה דרב ביבי אמת) והביאו הר"מ בהגה לעיל סעיף ל' סעיף קטן ח') שהרי זה אמר ולחריה ליורשי ואע"פ כן אחרו בגמ' שהיתה הראשונה יכולה לבכור וכולי' כתב ה"ם מפני שהראשון יכול לבכור • וכתב ה"ם והטעם מפני שאמר ולחריה ליורשה לו ליורשיה כפי תנוק הגרסאות שהוא נמשך אמילו ליורשי יורשין אבל אם אמר לחריה לבת כיון שמתה הבת בחיי הראשונה זכו בהן יורשי הראשונה • הן דברי ר"ם והרי"ף ז"ל

קכ"ה ע"ם: (ח) לחריך ליורשי כו' ג"כ בעל יוכם לאותה כ"ל ולא"ם בכמ"ע ועי"ל ס"ע מ"ם אם: (ט) ס"מ כו' עיין בתשו' ר"ם בהן ס"כ סי' קל"ה: (י) ליורשיה כו' כן הוא בהרמ"ם ועיין במ"מ אם וכך בהבאר דאל"כ תיקשי אמ"ם מור"ם בהנה וכמ"ם בסמ"ע ס"ק כ"ל ולפ"ז לשון בחיי אם לאיה לאינו תשובת רשב"ל על לאוכן שהנאה לאמתן ולאו ויהוה בכנו מכה ומשכנו לו ולחריך לבלוטי ולאו בתים ולחר כך לחריך לחוכן ולקודם אם לאמתן לבתים ולחר כך לחריך לחוכן ולקודם אם לבתו הירושה כתב אמתן לאו לאמתן אמתן ולאו ויהוה בכנו מכה ומשכנו לו אמתן מתנה לאמתן ולאו ולחריך לבלוטי ולא כך אמתן מתנה אמתן אמתן לאו לאמתן ולאו ויהוה בכנו מכה ומשכנו לו ולחריך לבלוטי ולא כך אמתן מתנה לאמתן

ח סס פי' א דין י"ב פסוט סס כב"ב כפ"ט דף ק"ב ע"ל ט כתב ה"ה בעיה סס סס הוא בקרקע או כמשלטלי' אלא איפשט אבל בהלכות פסוט שהוא כמשלטלין ומכל מקום כסלא אמר כל המשלטלי' כיון שאפילו אישי ושערי אינן בכלל אבל אבן ענבים יסס דין י"ד וסס בגמ' ב סס דין ט"ו ומכור' סס בגמ' ע"ב מקום קנין ע"ל ל כשיש סס כיון דאסור לזהוני לאו בכסי הוא אלא דאמת כיון דאמדנן לאמור תורה ולא יסלק אפה נכסי הוא ולא אפשר ויל בעל הסשר על התחתונה מ תשובת הרשב"ל מחודשים ס"ל ג בריתא בפ"ק דבבא קמא דף י"ב ע"ב וכליסא קמא דרב אמרא דרב אמרא דרב אמי וכמ"ם תוס' סס ט טור בפ"ו בסס תשובת הרא"ם כלל ע"ו סי' כ' ע וגיאל סס כיון דדברי ס"מ ככתובים ומסורים דמו הוי כבריא שכתב שטר על השטרות אנס כאלו מס' השטרות ושיין בתשובת הרשב"ם סיון תתקי' ובדברי ה"ם פ"ו מהלכות זכיי' דין ב' ובתשו' הרא"ש כלל כ"ג סיון ל' מקבלין גר תושב אינו בכל טהר וכתב הכ"מ שאין הפרש בזה בין עכו"ם לישראלים ג תוספות סס בסס התוספתא * והוא הדין אם היה מתלוה עמו בדרך מעובדא דפרק הדר דף ס"ע"ב דא"ל עול גלוסקא וכו' ד מהא דמפרשינן שנוי עכו"ם וכו' בריתא' נישון דף ס"ח ע"ל ובתוס' דלקמן אם אין זו מתנת חנם הלי' הטור ס"כ וכ"כ הרמב"ם בפ"ג מה' זכייה דין ו' ודין העבד מפורש בפ"ק דקידושין ל"ג ע"ב ובמתק לוכתו

לומר מוכן לו ולי' בחיי אמה ואין בידי להניח כל הספרים ודוק : (יא) שלי נוטל כו' יון יפ"ת וכמ"ם בפי"ב ובתשו' מבי"ט פסק דלקמן אחר הפרי' לא הוי בכלל ל' משלטלי' והוכיח מלשון הטור ע"ם וק"ל : (יב) אמר ובכמבי"ט ח"ח סי' מ"ה וח"ב סי' ק"ה ופי' דפ"ח ונתבו' מ"ע ס"ם קי"ג : (יג) ספרים כו' עיין בתשו' רמ"ח סי' ג' דף ו' ע"ל ובכסל"ם סי' ל"ג : (יד) אם תפסו כו' ע"ל סי' ל"ן ס"ג בהג"ה ופי' ס"ן ס"ב וז' בהג"ה ועמ"ל סימן כ"ה : (טו) מתנת ס"מ כו' דברי המחבר תמוהין דכיון דשייר ליורשיו ה' חזוקים לא הוי מ"מ כדלקמן סי' ר"ן ס"ל וח"ב ל"ק דבעי כתיבה ומסירה וכן הביא בכ"מ ס"ם ס"ו מחו' מ"ש תשובת הרשב"ם וז"ל הקנאת שטר אינה בחתנת ס"מ בחיבה בעלמא והוא דהוי מתנה בכולהי בבמי עכ"ל ותשו' הרשב"ם בשור קמי אלעלמא הוכח דלא שייר ע"ם והיה אפשר ליאסר לפי מ"ם הסמ"ע סי' ר"ן סי' כ"ם ל"ה ובי"ב ועיין לקמן סי' ר"ן סי' ו בהג"ה : (טז) אבל אם היה מתנת בריא עיין מ"ם לעיל סי' ס"ו פ"ג חולקי ע"ו : (יז) דלא כתב ליה כו' כלומר כיון דלא כתב ליה ולא אחר ליה דבחיבה לחוד מהני בתג"ק וכדלעיל סי' ס"ו ס"ו וכן צריך לפרש לשון תשו' הרא"ש שבשור אבל לדוכא העליתי לפס דבעיתן כתיבה ומסירה וע"ש : רמט הקומר כו' עיין בתשו' הרמ"ם סי' כ"ד ובתשו' מבי"ט ח"ח סימן קכ"ב : רנ המתנה

ט הנותן מתנה ואמר מטלטלין שיש לי לפלוני נוטל כל כלי תשמישו אבל לא לן חטין ושעורים וכיוצא בהם ואם אמר כל המטלטלים (יא) שלי נוטל הכל לן והעבדים בכלל המטלטלים אבל לא לח ריחיים התחתונה וכיוצא בהם שהרי היא מחוברת לארץ ואם אמר כל המטלטל נוטל אף ריחיים התחתונה וכיוצא בהן :

יא (יב) כ אמר לט נכסי לפלוני נוטל כל המטלטלים וכל הקרקעות והבגדים והעבדים והבהמות והעופות והתפילין עם שאר (יג) ספרי' הכל בכלל נכסי' ל אבל מ ספר תורה יש בו ספק אם הוא בכלל נכסים או אינו לפיכך מא (יד) אם תפסו אין מוציאין מידו (אחר לתת לה בגדים כל מה שמקרי בגד הוא בכלל בין בגדי חול בין בגדי שבת) (הרמ"ם סוף כלל ע"ו) :

יב מ הכותב לחבירו שנתן לו ד' אמות קרקע ואגבן כל מטלטלין שיש לו בין זהב וכסף בין שאר כל כלים גדולים וקטנים ובגדי פשתן וצמר ומשי וכל מה ששמו מטון וכל מה ששמו נכסים לא קנה לא קרקעות מפני שאין קרקע נקנה באגב ולא עבדים מב משום דקל"ל החזיק בקרקעות לא קנה עבדים ולא ספר תורה (מיהו מג בספר תורה אם תפס אין מוציאין ממנו) (טור) :

יג נ הנותן לחבירו כל נכסיו מטלטלי אגב מקרקעי ולא שייר ליורשיו אלא חמשה זהובים והיו לו בביתו שטרי חובות מד אם (טו) מתנת שכיב מרע היתה ע קנה דשטרות בכלל נכסים הם (טז) אבל אם היתה מתנת בריא לא קנה כיון (יז) דלא כתב ליה קנה אינהו וכל שיעבודא דאית בהו ולכן זכו בהן היורשים :

הגה ואפילו היה המקבל עצמו חייב לנותן בשטר לריך לגבות ליורשיו ולאחר דלא קנה השטר גם החוב לא נתבל (בית יוסף ס"ם ל"ן בשם הרשב"ם) :

רמט הנותן כתנה והחזר בו או הנתן לעבד ואשה • ובו ה' סעיפים :

א (א) ת האומר ליתן מתנה מועטת לחבירו והחזר בו א הרי זה ממחוסרי אמונה : (ועיין לעיל סימן ר"ם ס"ח) :

ב ב עכו"ם ב שאינו גר תושב אסור ליתן לו מתנה ג אא"כ הוא מכירו לאו אם יש בו ברבר משום דרכי שלום :

ג ה הנותן מתנה לעבד או לאשה קנו הארון והבעל הארון קנה גם הגוף והבעל לא קנה אלא השירו אבל הגוף שלה כשתתאלמן או תתגרש ונתבאר זה בטור א"ה סי' פ"ה :

ד הכותב כל נכסיו לעבדו ג קנה עצמו בן חורין ונתבאר זה בטור יורה דעה בסימן רס"ז :

ה ו מדת הסירות שלא לקבל מתנה אלא לבטוח בהשם שיתן לו די מחסורו שנאמר

ד ושונא מתנות יחיה : רן הלכות

קודם לפיזון לזרעה וכמ"ל : לן טעים ושעורים וכיוצא בהן כי כגון אחר מיני פחורות שמשלטלים מבתחת לזיבו משמע דלא מקרי תחתיו עד שיפרש כל משלטלי . טור בשם הרמ"ה : לן והעבדים בכלל כו' דאף על גב דבעלאת אחרינן עבדים הוקשו לקרקעות אחרי בתחתה דהולכין אחר לשון בני אדם ובלשון בני אדם בכלל משלטלין הן כיון דבידי ועל"ר :

לח ריחיים התחתונה דלקן דרך בני אדם לשלטלה לאחר שהוקבעה בתקומה ואף בשעה שרוחה לנקרה מבקרה בתקומה משא"כ ריחיים העליונה דבשעה שבא לנקר' ולתקנה כרי' לשלטלה ולהוקמה מתקומה וכן קיימא בכל הפוסקים בהליה ונם בש"ע לא הזכיר אלא ריחיים התחתונה ומתחתיה על בעל עיר שוגן דכתב דגם ריחיים העליונה קיימא בכלל ולריך לאחל שעשות סופר הוא שם ס"ר' להיות תחתונה וכן מוכח מת"ם שם ז"ל ואם אחר כל המשלטל גם ריחיים העליונה ואפי' התחתונה בכלל כו' דאלא"ל ק' מאי אפי' דקאמר וק"ל :

לט נכסי לפלוני נוטל כל כו' שכל דבר שרגילין ומותר למכור בשטרות כמשמעות בכלל נכסי הוא : מ ספר תור' שיש בו ספק כו' דאיכעיא דלא איפשט הוא בגמרא כיון דאפי' לאדם למוכרה כ"ל לאמור תורה ולעשה אסה ועפ"ר : מא אם תפסו אין מוציאין כו' דספיקא דדינא הוא ואם יבא אליהו ויפסק הקיבעיא וכל מס' העומד להתברר בתקום דקאי המתן יקום בירו ועפ"ר : מב משום דקי"ל החזיק בקרקעות כו' כן בתבאר בטור ובדברי המחבר לעיל כו' ל"ב ס"ו דאין קרקע נקנה אגב : מג בס"ת אם תפס כו' כיון שהוא ספק אם הוא בכלל שם נכסי וכמ"ם בפעיף אלפני זה : מד אם מתנת שכ"ע היתה קנה ז"ל הטור בס"ם זה בשם תשובת הרא"ם ודאי שטרות בכלל נכסי הן מיהו ה"מ בשכ"מ אא"ל קנין דדברי ס"ר בתוכן וכמסורין דמי והוה כברי שכתב קנה לך אינהו וכל שיעבודייהו ונם מסכן ליד המקבל אבל בברי לא אא"ל דהקנה לו כל נכסיו

בא"ק והשטרות הוי בבית ויש כאן כתב' דכתב לו כל נכסיו ומסיר' אנב חבירו מ"מ לא כתב לו קנה לך אינהו וכל שיעבודא ומסיק שם דהשטרות יבאלו ליורשיו ולא אמרינן דהוה הפקר דודאי לא היה דעת הנותן להפקיען אלא שלוק היורשים מהם אדעתא דהכי מיקנם אבירו ומאחר דלא קנאם בשאלו בחזקתן וזכו בהן יורשים עכ"ל :

רמט א הרי זה מחוסרי אמונה הטור מסיים וכתב ע"ו ז"ל בד"ל בתתנה מועטת אבל בתתנה מרובה לא אמרי לא אמרה דעת המקבל שיתנהנה לו עד שיקבלנה לו בקנין לו כ"ל מן ההקנאות שהתנה בקני' בהן עכ"ל ואינו דוקא בעבור אבל בעני אין חילוק דאפי' בחלוכה כמי זכה מתנת בדר וכמ"ם בסי' קכ"ה סעיף ה' וכפי' ר"ל ורמ"ג ע"ש : ב אחינו גר תושב גר תושב הוא מי שקיבל עליו ז' מצות בני נח וכו' כתיב לגר אשר בשעריך תתנו ואיתו אם אין לו אבא מצוה לאחיותו ואם יש לו עכו"ם מותר לאחיותו ומשא"ה בעכו"ם שאינו מקבל עליו ז' מצות בני נח אף שאינו בא"ק כתיב בזה לו מכור לנכרי דוקא בתחילה ולא אא"ל דהקנה עצמו בן חורין ודלו מתנתו יקיים פסוק הוא (בחלק ו') ודרוש לה הגאון מן ברס"ג דקידושין : ג וכוונת מו"ל דלדך בני אדם לחיות בפשו ובמה ביתו ונקאתר דלדרכה מוכח מתנות יקיים כי הלהוש לאחר מתנות מרוך לחתוקה הבריות ואין מוכיחין על מעשיהם הרעים שרוחה בהם ועפ"ר : רנ מתנות

רמט א מאמר מ"ם בסי' ל"ד ס"ק ב בריאתא ספ"ק רע"א ל"כ ע"ש וכו' יהודה וכתב הרמב"ם בפ"ו מה' אישות בא"ה אשין בתנאי בתיבל טהר וכתב הכ"מ שאין הפרש בזה בין עכו"ם לישראלים ג תוספות שם בשם התוספתא * והוא הדין אם היה מתלוה עמו בדרך מעובדא דפרק הדר דף ס"ע"ב דא"ל עול גלוסקא וכו' ד מהא דמפרשינן שנוי עכו"ם וכו' בריתא' נישון דף ס"ח ע"ל ובתוס' דלקמן אם אין זו מתנת חנם הלי' הטור ס"כ וכ"כ הרמב"ם בפ"ג מה' זכייה דין ו' ודין העבד מפורש בפ"ק דקידושין ל"ג ע"ב ובמתק לוכתו

אור ס"ה מעובדא דרב אידל בפ"ג דקידושין ל' ע"ש

היה נ"כ לכן הכן ולא"נ דבני בנים קרויים בנים מ"מ כלשון בני אדם אינו כן אלא לחריבן דכוותה היה לכן הא הנאחר לבדו מי: ח ועוד דכן כתו לא מקרי בן אם בהנהות מדרבי כתב דבר כרת וכ"כ בל"מ מיהו אין נ"מ כלשון בני כוותה אם בחלי ועוד כו' אלא לומר עוד דאייה דא"נ הכן ליתן כלום לבן הבת חלק מדאמרי' בנחלת דבל האומר לו כוותה לו ולא לאורשי ועוד דאיה מהנחלת דאמרי' דאם האומר נכסי לבני לאין בן הכן בבלל ה"ה כאן לא היה כוותה אלא לאחותו ולא תבכה וכן מוכח אם בהנח"ר ע"ם: ט ולאו אבר כרת אלא אמר אם אמר עם"ר אם בתבתי ופירשתי ל' ב"ו ובלחד מקום לאי בשעה שהיה בריא אמר כן והיה לו בנות וכן הכן אזי הבנות ישלו הראוי לבנותיו ולאי בשעה שהיה אם"מ אמר כן אזי הבל לבן הכן כדין אם היו לו כן ובת הכ"ל: י מיהו אם אמר לאחתי כו' עמ"ם בסעי' שאחר זה אם כתב המחב' תשובת הרא"ש ס"כ: יא גדולים וקטנים כו' ל"ל הרא"ש הביאו העור בסימן זה (סעיף ה') בבלל יתמי יש זכרי' ונקיבות קטנים וגדולים אלא מיהו קולא בתלמוד בל' יתומי' שיאלו גדולים מבלל יתומים אלא אם מקומות אתקנו חז"ל תקנה אלא שייכי בגדולים כו' ע"ש:

יב פלוני כותב מתנה בנח' ולא לה מלכתיב גבי מבקה והיתה לאהרן ולבניו ותני' מתנה לאהרן ומתנה לבניו: יג בשאר דברים כגון שאחר אלו לפלוני ולבני פלוני וכן בכל תנאי נ"אם:

רמח א נכסי לפלוני ולאחריו לאין לבני כו' בשור סימן זה סעי' ה' כתב בשם רבי יונה ז"ל ולאו באחריך תלא אילת' דלאו אמרא מה שאמר אחריך אלא מכרת אלא מאם הנכסי לך לשון מתנה

גמורה משמע והי' אם אחר נכסי לך מ"מ אם אחר נכסי לך. ואם תאות לפלוני עכ"ל ועי"ש המחבר בסמוך ס"ב: ב שהיה בן מבלל הבנים ל"ל אם יש לבתון בנים אין מי שלאו ליורשו כ"ל בכו ולא לא אחריכן יורשה אין לא הפסק כשמקבל היה בן הי' אם אין לבתון בנים אלא בנות לו אחים אזי הנת לו אם כשנתן לבן אחריכן נגייהו דירושה אין לא הפסק ומהאחריך לא חייבי המחבר אם גם הוא לאו לאורשו. ומוה"ם בא ומדבר בהנהותיו מיל אחר זה והוא מדברי המ"מ ע"ש: ג הקדישה אחריו אל ראשון כו' פי' הראשון לאו לאורשו ואע"נ דשמ"מ יכול לחזור מתנתו שנתן בבר ולתנו לאחר אחרי אם הכל אלא חזר מראשון שהרי עדיין בדעתו שיהיה לובל ימי מיון אלא אחר אותו ויהיה לאחר לו להקדש וכיון שנתנה בבן בחייו תו אין לירושה הפסק. וכל זה מיירי בחיוכן אלא בוכל לומר אלא אפטרופוס בתחון בנון שייר מקנה לו אפי' בפי' אלא מתנה נמורה כוותה לו בא' מאחר לבכים שנתנלו בסימן מ"ו: ד אין להקדש כלום היינו דוקא שנתן מתנה הנאונים וע"ש שאחריך: ה בערבאות אל עכו"ם פי' ובערבאותיהן לא אחריכן יורשה אין לא הפסק ועמ"ש בס"ם שמ"ט בהנ"ה דלא מזה: ו אבל הברי' שנתן מתנת ברי כו' דקדק וכתב מתנה דדוקא בלשון מתנה ויכול ליתן אבל בלשון ירושה אינו יכול ליתן הברי': ז לפיכך אם כתן הראעות ע"י אנשים כו' ברייתא הוא זה בבבא ל"ב (דף קכ"ט) האומר תנו אבל לבני בבל בבת ולאו ליתן להם אלא נותן להם אלא (לאחרי' ולאו דעתו לא לשעבד בנו מבריהן ביום כן אלא כדי איבתנו בשוברם אלא יתן להם אלא אבל) ואם אחר אל תתנו להם אלא אבל אין נותנין להם אלא אבל. ואם אחר ואם מתו יורשים אחרים תתיהן בין אחר אל תתנו בין אחר אל תתנו אבל אפני שזכו אחרים אחר מיתתן. ומקשין מזה דש"מ דאפ"נ דנתנו לבנו שהוא יורש מ"מ אחריכן דירשה יש לא הפסק שהרי כאן זכו אחרים אחר מיתתן. והרא"ש מתרץ הברייתא מיירי כגון שאחר בשעה שנתנו לבנו מתנה אלא מאם ירושה נותן להן כו' וכמ"ש המחבר כאן ברים. כשיף זה והר"ן כתב דהברייתא מיירי דאחרו ביד אנשים ולא בא ליד הבנים לזכות בו מעולם ועוד תירץ הר"ן דשם מיירי אלא זוכה לבנו מבבטנו ע"י הנשים כ"א אבל בבל שנת ולותו אבל נתנו להן ועל"ר: והנה הרמב"ם כתב כלשון המחבר ומשמע מלשונו דלא מ"ל כתירוץ ראשון. והר"ן הביא כתב לפיכך אם כתן המשנת ביד אנשים כו' עד לא מאם ירושה כו' הרי דלא"נ דנותנים ביד אנשים אם"ה הנרוכו לומר לא מאם ירושה. ות"ם הרמב"ם

לזיורשים מזונות עוד כתב בשם המרדכי ס' מי שאת הלומר כתבו נכסי לבני ולבנותי * אם ס"מ לו מלוה מחמת מיתה ואם לו נחלות ותכשיר בשם הרלוי לבנים לבנים ולבנות לבנות **רמח** א לשון הרמב"ם פי"ב מה' זכייה ל"ג וכתב ה"ה פסק בהרא"ש דאמר הכי בבוף פ"ח דב"ב (גברייתא דיש קלי') ב בשם ר"ל ובשם בנמ' דף קכ"ט ע"ב אבל רב אחא גליה לדב יונילא וכו' ג ואם * מתנה הנותן בלום ינלא בנו מהבית יזכו בו עניים לזי מיל מהבית אזי בו עניים מ"מ בשם כ"ר יו"מ בשם תזי הנלוים ד וכתב ה"ה אבן פירשו הנלוים ז"ל ועיין בסי' רכ"ג ס"ו ובהגה"מ ה וכתב ה"ה וכתבו ז"ל אחר' היה הבני רלות לזורשו ל"ב אינו מלוה ומוכרת הוא בסוגיא ובס"כ הרא"מ ז בשם ר"ל וכתב ה"ה אבל אמרו הנלוים שהמתנה היא בירושה אבל אם שהבריו קיימין בירושה אלא הבריא קיימין אם אתה עושה המתנה בירושה אף היא אינו בלום ולא בבור ז בשם דין ז"ל כתב ה"ה זה כתב לתרץ הקושיא שהקשו רבים מברייתא שם הלומר תנו אבל לבני בבת וכו' ולא אמר אם מתו וכו' אין נותנים להם אלא אבל והקשו אבל אף אמתה היא בירושה לבניו ואין לא הפסק ותירץ רבינו דלאיירי אפי' ולאמר לן מקום ירושה וכו' ט כתב ה"ה זה המשך לומר מה שלומר לומעלה

ואלן הוכלקה הברייתא

(ד) ולא אם יניע כו' הלשון מנומנם ופ"ל דה"ק מולנים הנפרטים מתכה אף אינינ לו כו' ופירושא קמברש וכן כ"ל בשור והרא"ש ולוק:

רמח (א) ש"מ. עיין בתשו' מבי"ט ח"ח סי' ו' ומי' קמ"ו ומי' ק"ן וקס"ל קס"ה קס"ב וכשאלנת הנגיות סי' רכ"ג רכ"ד וח"ב סי' קי"ו ורס"ד ומ"ט ומכ"ב ועיין בתשו' ל"מ לשון סי' י"ח ומי' כ"ח: (ב) שכל לי מתנה כו' עיין בתשו' מ"ע סי' כ': (ג) הבריא שנתן כו' וה"ה בש"מ אם אחר מהיום וכ"כ מוה"ם פ"ו בהגה"ה שכן עיקר ועיין בתשו' מבי"ט ח"ב סי' ש"ט: (ד) ש"מ כו' עיין בתשו"ן לבם"ל דף מ"ד ומ"ב סי' ל"ה עיין בתשו' ר"ש כהן ס"ב סי' ל"ב ל"ג ובתשוב' רמ"ח סי' כ"ב דף קנ"ה קנ"ו ובתשו' רשל"ם סימן שכ"ה ולע"כ: (ה) ואחר כו' לו אחר בכל"ל וכך הוא מבואר בכ"י וק"ל: בכסי

(ד) (ה) ואם אם אמר לי מקרי בן) (מרדכי פ' מי שקנו) ר"ש מי שאומר דאי ליח ברא אלא בר ברא

ט ודאי אבר ברא קאמר: הנה אפי' אם יש לו בנות (כ"ר פ' מי שמת בשם הריש"ל ש) י מיהו אם אחר ליתתו הבנות בבלל כן כ"ל מתשובות הרא"ש (בבלל פ"ה ס"ג) והוא הדין אם אחר ליולדי תלניו (מהרי"ו בפסקיו):

ד מי שחלק נכסיו מחמת מיתה וכתב והשאר יחלקו ב' אחיותי ויתמי אחותי יש ביתומי אחותו זכרים ונקבות יא גדולים וקטנים כלם בכלל אפי' נקבות נשואות:

ה האומר נכסי לפלו' ולבני חולקי' אותו יב פלו' נוטל מחצה וכל בניו מחצה לאמר לפלוני ופלוני ולבני (פלוני) נוטלים בני פלו' מחצה ושני האחרים מחצה. מ אפילו הנפרטים מרובי' והנכללי' מועטים נוטלים הנפרטי' מחצה (ר) ואף אם יגיע לא' מהנפרטים פחות מלא' הנכללים כגון שאמר נכסי לפלוני ולפלוני ולבני ראובן ולא היה לראובן אלא שני בנים:

הנה וכן הדין יג בשאר דברים ולכן יש ואשה שהתנו ביניהם שאם יחות אחד מהן יחזירו הנכסים לקרוביהם קרוביו נולדין הכני וקרוביה הכני (הגהות מיימוני פ"ל דזכיה ב):

רמח הנותן מתנה לחבירו ואמר ליה ואחריך לפלוני. ובו יג"ם:

א (א) ח שכיב מרע שאמר א נכסי לפלו' ואחריו לפלו' אין לשני אלא מה ששייר ראשון ב ואם היה הראשון ראוי ליורשו כגון ב שהיה בן מבלל הבנים אין לשני כלום. (ותפילו אם גם הבני לאו לירש (הגהנ"מ פי"ב דזכיה הל"ו בשם הר"ן) וכן אפילו ג הקדישה אחריו אל ראשון ד ג אין להקדש כלום) (תשובת רש"בא סימן תש"ה וב"י בשם נאונים) (ב) ד שכל לשון מתנה ליורש הרי הוא כלשון ירושה וירושה אין לה הפסק ה ואף על פי שיאמר ואחריו לפלוני: הנה ואם עשה הכוואה במקום שנהגו לדון ה בערבאות אל עכו"ם ונתנו אח"כ (לתקום אחר) לדון בדיני ישראל לא אחריכן דירשה אין לה הפסק (רי"ב סי' כ"ב) ו

יאבל (ג) הבריא שנתן מתנת בריא על דרך זה יכתב ליה נכסי לך ואחריך לפלוני אין לשני אלא מה ששייר ראשון אפילו היה הראשון ראוי ליורשו:

ב (ד) ז שכיב מרע שאמר נכסי לך ואחריך לפלוני והיה הראשון ראוי ליורשו ופירש (ה) ואמר לא משום ירושה ח אני נותן לך שאין לה הפסק אלא במתנה והרי הפסקתיה השני קונה מה ששייר ראשון ז ט לפיכך אם נתן המעות ע"י שליש ואמר תנו לבני שקל בכל שבת ולא משו' ירושה אני נותנה להם והנשאר מהנכסים אחר מותם יהיה לפלוני אין נותנים להם אלא שקל אע"פ שאינו מספיק להם (וע"ל סי' רכ"ג סעיף ו'): נכסי

ואם תאות לפלוני עכ"ל ועי"ש המחבר בסמוך ס"ב: ב שהיה בן מבלל הבנים ל"ל אם יש לבתון בנים אין מי שלאו ליורשו כ"ל בכו ולא לא אחריכן דירשה אין לא הפסק כשמקבל היה בן הי' אם אין לבתון בנים אלא בנות לו אחים אזי הנת לו אם כשנתן לבן אחריכן נגייהו דירשה אין לא הפסק ומהאחריך לא חייבי המחבר אם גם הוא לאו לאורשו. ומוה"ם בא ומדבר בהנהותיו מיל אחר זה והוא מדברי המ"מ ע"ש: ג הקדישה אחריו אל ראשון כו' פי' הראשון לאו לאורשו ולע"נ דשמ"מ יכול לחזור מתנתו שנתן בבר ולתנו לאחר אלא חזר מראשון שהרי עדיין בדעתו שיהיה לובל ימי מיון אלא אחר אותו ויהיה לאחר לו להקדש וכיון שנתנה בבן בחייו תו אין לירושה הפסק. וכל זה מיירי בחיוכן אלא בוכל לומר אלא אפטרופוס בתחון בנון שייר מקנה לו אפי' בפי' אלא מתנה נמורה כוותה לו בא' מאחר לבכים שנתנלו בסימן מ"ו: ד אין להקדש כלום היינו דוקא שנתן מתנת הנאונים וע"ש שאחריך: ה בערבאות אל עכו"ם פי' ובערבאותיהן לא אחריכן דירשה אין לא הפסק ועמ"ש בס"ם שמ"ט בהנ"ה דלא מזה: ו אבל הברי' שנתן מתנת ברי כו' דקדק וכתב מתנה דדוקא בלשון מתנה ויכול ליתן אבל בלשון ירושה אינו יכול ליתן הברי': ז לפיכך אם כתן הראעות ע"י אנשים כו' ברייתא הוא זה בבבא ל"ב (דף קכ"ט) האומר תנו אבל לבני בבל בבת ולאו ליתן להם אלא אבל (לאחרי' ולאו דעתו לא לשעבד בנו מבריהן ביום כן אלא כדי איבתנו בשוברם אלא יתן להם אלא אבל) ואם אחר אל תתנו להם אלא אבל אין נותנין להם אלא אבל. ואם אחר ואם מתו יורשים אחרים תתיהן בין אחר אל תתנו בין אחר אל תתנו אבל אפני שזכו אחרים אחר מיתתן. ומקשין מזה דש"מ דאפ"נ דנתנו לבנו שהוא יורש מ"מ אחריכן דירשה יש לא הפסק שהרי כאן זכו אחרים אחר מיתתן. והרא"ש מתרץ הברייתא מיירי כגון שאחר בשעה שנתנו לבנו מתנה אלא מאם ירושה נותן להן כו' וכמ"ש המחבר כאן ברים. כשיף זה והר"ן כתב דהברייתא מיירי דאחרו ביד אנשים ולא בא ליד הבנים לזכות בו מעולם ועוד תירץ הר"ן דשם מיירי אלא זוכה לבנו מבבטנו ע"י הנשים כ"א אבל בכל שנת ולותו אבל נתנו להן ועל"ר: והנה הרמב"ם כתב כלשון המחבר ומשמע מלשונו דלא מ"ל כתירוץ ראשון. והר"ן הביא כתב לפיכך אם כתן המשנת ביד אנשים כו' עד לא מאם ירושה כו' הרי דלא"נ דנותנים ביד אנשים אם"ה הנרוכו לומר לא מאם ירושה. ות"ם הרמב"ם

לזיורשים מזונות עוד כתב בשם המרדכי ס' מי שאת הלומר כתבו נכסי לבני ולבנותי * אם ס"מ לו מלוה מחמת מיתה ואם לו נחלות ותכשיר בשם הרלוי לבנים לבנים ולבנות לבנות **רמח** א לשון הרמב"ם פי"ב מה' זכייה ל"ג וכתב ה"ה פסק בהרא"ש דאמר הכי בבוף פ"ח דב"ב (גברייתא דיש קלי') ב בשם ר"ל ובשם בנמ' דף קכ"ט ע"ב אבל רב אחא גליה לדב יונילא וכו' ג ואם * מתנה הנותן בלום ינלא בנו מהבית יזכו בו עניים לזי מיל מהבית אזי בו עניים מ"מ בשם כ"ר יו"מ בשם תזי הנלוים ד וכתב ה"ה אבן פירשו הנלוים ז"ל ועיין בסי' רכ"ג ס"ו ובהגה"מ ה וכתב ה"ה וכתבו ז"ל אחר' היה הבני רלות לזורשו ל"ב אינו מלוה ומוכרת הוא בסוגיא ובס"כ הרא"מ ז בשם ר"ל ובשם אמרו הנלוים שהמתנה היא בירושה אבל אם שהבריו קיימין בירושה אלא הבריא קיימין אם אתה עושה המתנה בירושה אף היא אינו בלום ולא בבור ז בשם דין ז"ל כתב ה"ה זה כתב לתרץ הקושיא שהקשו רבים מברייתא שם הלומר תנו אבל לבני בבת וכו' ולא אמר אם מתו וכו' אין נותנים להם אלא אבל והקשו אבל אף אמתה היא בירושה לבניו ואין לא הפסק ותירץ רבינו דלאיירי אפי' ולאמר לן מקום ירושה וכו' ט כתב ה"ה זה המשך לומר מה שלומר למעלה

° וכתב ר"מ סיון כ"ט פ"ו ע"ש ג"ר מש"כ שם בפ"ד די"נ וכתב הרב היגיד זהו פשוט כל זמן שאין המתנה בעשות אתה בעל מעיקר ורקים מכותן בפי' ע"ת לחזיר (שהמקבל לוקח הפירות כל זמן המתנה לשמ"ם) וכולהי דלא עדיף סתמו מפורשו ד כת' מהרמ"ל ס"ק ח' ובכ"ח הגיג עליו כיון דמפרש שיתנו לבניו ולהי דאין בנותיו בכלל כיון דמיעט אותו ולקיין ס"ב אחני דקאמר לבני כלתיכו' וק"ל: (ב) ישלו אותו הזכרים כו' עיין בסמ"ג סעיף קטן' וכן כתב הגית מרדכי: (ג) לדיוקא כו' קיימו בפתם לכל מפרש לבניו שבסעי' ק"ג דלקיים לים לתת' קולקים בני' ובנות • ב"ח וע"ש: וקף

רמז (א) ונתנו לבני' כו' עיין בסמ"ג ס"ק ח' ובכ"ח הגיג עליו כיון דמפרש שיתנו לבניו ולהי דאין בנותיו בכלל כיון דמיעט אותו ולקיין ס"ב אחני דקאמר לבני כלתיכו' וק"ל: (ב) ישלו אותו הזכרים כו' עיין בסמ"ג סעיף קטן' וכן כתב הגית מרדכי: (ג) לדיוקא כו' קיימו בפתם לכל מפרש לבניו שבסעי' ק"ג דלקיים לים לתת' קולקים בני' ובנות • ב"ח וע"ש: וקף

כב דין שטר במתנה שלא נעשה אלא להבריח בשור הנזכר פי' צ' °:

יז דין שכ"ב מרע שאמר תטול אשתי כאחד מהבנים בשור הנזכר פי' ק"ח:

יח **כג** כל הנשתנים כל נכסיהם משתבטל המתנ' ויחזרו כל הנכסים לבעלים הראשוני' אין המקבל מתנה מחזיר פירות:

הגה הקומה לחכירו **כד** (ט) לכול עמי לריך לשלם לו ולא לחזרינן מתנה קלא היה ליה (י) ולכן מי שמקבל לתתנו עם בתו יותר מזמן שקבל לו מזונות לריך לתתן לשלם לו מזונותיו כשתבע מתנו ה לכל לא מזונות ! לשתו ודוקא לליכא לוכחה דכתן לו לשם מתנה לכל הוכח לזוכה דכתן לו לשם מתנה רק לאחר כך בפ"ה קשה ביטיסם ולכן מבע מתנו (יא) ופטור (ת"ה סיון סי"ו):

רמז השולח חפצים לבני ביתוולא פירש היאך יחלקום • ובוה ס' סעיפים •

א לבריא ששלח כלים ממדינת הים ואמר יתנו אלו לבני הרי אלו **א** (א) יתנו לבנים ולבנות הראוי לבנים כגון ספרים וכלי מלחמה לבנים והראוי לבנות כגון כלי משי הצבועי' וחלי זהב ישלום הבנו' **ב** היו ראוים לזכרים ולנקבות **ג** (ב) ג' ישלו אותם הזכרים:

הגה מי שהיו לו בנים מאשה אחת ובאה אשה אחרת ותתכם עם בנו הראשון שבנו מן הנשים ° ישלו אלה ביחוד כיון הם ולא היו לו מן הנשי' רק בנות **ד** אין לבת במקום הבנים כלום (ג מרדכי ל"ם שמות):

ב ° ג' וכן המשלח כלים לביתו סתם והיו בהם כלים הראוים לבנות אותם ° בנותיו אומרן דעת הנא שלהן שלח ואם אין לו בנות או שהיו בנותיו נשואות ! ישלו אותם נשי בניו שהדעת נוטה שלהם שלח ה ויש מי שאומר דהני מילי דליית ליה איתתא אבל אי אית ליה איתתא ודאי (ג) לדיוקא שרר דבגופו דמיא:

ג ! שכיב מרע שאמר נכסי לבני בלשון רבי' ולא היה לו אלא בן אחד ובנות **ו** הכל לבן לבדו (וכ"ם אם יש לו בנים רבים דסכל לבנים) ואין הבנות בכלל: (ומקור בפירוש לבני ולבנותי הרלוי לבנים בחתילה בתחילה בלא לידו תו לא מכי לחזור בו ומ"ם דאחזנות אשה לטור אלא הבי' שם ולקי' מהם לאחרינן מי שסלק לחדיו הים ולבד לאחר ופירשם את אשתו ועל קרן בני וכתב הגרדכי בשם מוהר"ם דל"ם אבים ל"ם אחר ועיין בי"ד סיון בס"ג דיש מקלקין בין שם בעלה הלך לחדיות הים לו שבאחר עשה כאן:

רמז **א** יתנו לבני' ובנות הרלוי כו' קיל"ן בזה דנם בנות בכלל בני הן בפרש כיון דכתבתם הוא דבר הרלוי לפקיכו' לאוד לאחרינן לבנותיו כיון לבלתו ולא תבעיא בשאינן לוקן בשולי' לו שבבני' בשולים ולבנות לוקן בשולים הוא לבנות בכלל הבנות הוא לבנו' כדי לתבנן על בעליהן וכמ"ם בדרישה ע"ש אבל בשם שבאים בשולות ולהי כלותו קודמין הרכיהן על בנו בעליהן מבש"כ ברכיבותיו דיש לכן לבנים שיעבו לכן ברכיהן וכמ"ם בסמ"ג אחר זה בשלח שיתנו לבניה וכ"ם בשלח שיתנו לו לבנו' ועפ"ל: **ב** הוי הלרוים לזכרים ולנקבות כו' פי' שם בהן דבר ה' הרלוי לבנותן ד ישלו אותו הזכרים בפרישה ודריסה ולהי דקדק בזה לאחר יתנו לבנו ס"ל הכי תשוב לל' בנו משמע שפי' לזכרי' מלבקבות מבש"כ בסמוך בשלח ולאחר שיתנו לבניה דשם ישתנו לבניהן יחד וכ"כ הטו' בהדי בשם הרמ"ה בס"ה בשלח ולאחר שיתנו לבני ביתו ובסעיף ב' בשלח ולאחר לבניהם כתב בשם הרמב"ם שיתנו לבנו ולא כתב דבלינו ה' הדרי ע"ש ודו"ק: **ד** אין לבת בתקו' בנים כלום ואע"ג דולהי דעתו היה שם בנותיו ישלו אלא הקל"ב ס"ל לתבנות פשוט דבנו הקרובים ישלו אלא הרלוקים מ"מ כיון דאן הדין אין לבנו' בתקום בנים כלום אין לעקור בחלה לחזרייתא אם לא שיתנו בפי' לאחרים בל' מתנה: **ה** ישלו אותם בנותיו כאן מיירי בשוין בשאינן לוקן בשולים וכל"ל אבל בשאינם בשולות בלותיו קודמין ז"ל המחבר (והוא אל' הרמב"ם) אם לו שהיו בנותיו בשולות ול"ל ונם הבנים בשולים הבנים' בשולות והבנים לוקם בשולים דישלו בנותיו הרלוי לאן בל"ל: **ו** הכל לבן לבדו דדוויקא בבני שאחר יתנו לבנו הבנות בכלל בל' כדי לתבנן על בעליהן כשאן בשולי' לו שיקבלו עליהן בשאין בשולים אבל"ם אין הדבר בנותיו של בעליהן ולפי' לוקן בשולי' ה"ם כיון דאחר שיתנו לבניה דשם ישתנו בבני' אין לבן בלתי בשולים ולהי דלבו להעביר בחלה בדי לתבנן

רמו (א) לעולם אומדין כו' ואם אמר כתב כל נכסיו לפי לאחר מיתה מפני שלא היה לו זרע ואם כ' זכה לזרע עיין בתשו' מהר"ם מלובלין סי' ק"ח ועיין בתשו' מהרש"ל סי' ק"ל ובתשו' רשד"ם סי' רכ"ג ורמ"ש ובתשו' ר"ן סי' ל"ח: (ב) אבל לא בבריה עיין בסמ"ע ס"ק ג' עד והר"ן בפתחא בבריה כ"כ ב"י מפמו אבל בחתא בר"ן ל"ח לפסי' אלא כ"כ בפסיטו כיון דלא שביק בפסיק ולא שביק לבריה וזכה בנו ועיין בתשו' מהר"ם מלובלין סס: (ג) דאפי' בבריו עיין בסמ"ע ס"ק ל' עד דזה תיכו מוכרח כו' וכ"כ הב"ח: (ד) הכותב כל נכסיו כו' עיין בסמ"ע ס"ק ה' שכתב על הע"ה ולא דק כו' ולפע"ד דק היטב ולפזו הוא לי' רסב"ס דף ק"ל ע"א ע"ס עיין בתשו' ר"י לבית לוי סי' כ"ל: בדא

ב ג ישמ' שאומ' שרין זה דווקא בשביב מרע ג (ב) אבל לא בבריא ל ויש מי שאומר (ג) דאפילו בבריא היא:

ג ה ישמ' שאומר **ד** דהוא הדין בריא שכתב כל נכסיו לאחר מחמת שהיה צריך לברות מפני בעלי חוביו או מפני אויביו ואחר כך עשה פשרה עם בעלי חוביו ואויביו או שמתו אם נתברר שלא כתב מתנה זו אלא מחמת כן הואיל ונדחית השע' מפניו והרי הוא צריך לנכסיו בשלה המתנה:

ד ה (ד) ו הכותב כל נכסיו מתנ' לאח' מפניו בין שהיה ז בריא בין שהיה שביב מרע (וי"ל דוקא שכתב לו בלשון מתנה אבל ס"מ שכתב לו לשון ירושה קנה) (עוד) ו אפילו היה בן קטן המושל בעריסה לא עשאו אלא אפוטרופוס והרי הוא בכל הנכסים כאחר מאחיו ח ואפילו האריך בלשון כדרך שופרא דשטרי ילך יזכה יחזיק אומדן דעת הוא שלא נתכוון אלא להיות אחיו נשמעים לו ז ואם שייר כל שהוא בין קרקע בין מטלטלין זכה בתנדה ח ואם פירש בשטר שמתנה לו הקנארה גמורה ולא בתורת אפוטרופוס או שפירש בשטר שיהא רשאי למכור ולתת לאחרים לאו שכתב לו מטלטלי אגב מקרקעי ח או שהקנה לו בקנין ז וכן כל שכתוב בשטר המתנ' לשון שאפשר להוכיח ממנו דלמתנה גמורה נתכוון קנה: הגה

רמו

א ז' הרמב"ם ביום פ"ו מהל' זכייה ומתנה ברייתא בפ"ב דב"ב ל' קמ"ו ע"ב מאמום דר"ח בן מנסיא והרי"ף והרא"ש נולסי' ל"ר בשמן אלכה פר"ם בן מנסיא וכמי לאיתא בהדיא סס בפ"ח דף קל"ב ע"א וכ"כ ה"ה שאפשר הלכה בפ' מי שמת ב כתב ה"ה מפורש בבריאתא כל נכסיו ולא יקשה עליך מ"ש רב בשמן (סס דף ק"ב ע"ב) ה' על שיבתנו כל נכסיהם וכו' אחיהו מוכח דין זה עמהם אפני שכבר מוכח שביב מרע ואותה מסי' מוקמינן לה בר"ם בן אבטיח (סס דף קמ"ו ע"ב) אלמא דיכן אלמא דיכן אוה ג טור פ"ג בסס הרשב"ן לאפי' אמי' היה בן קטן המושל בעריס' ולפי' סס אחר אחיו הן גדולי' והן כאן לאיכא תרתי לרישתא הבן גדול ל"ה לאפטרופוס ונס זה הקטן אינו ראוי לאפטרופוס אפ"ה לא אלמא מ"ל כ"ב ב"י ול"מ בסס הפוסקי' ולא בהרז"ה: ז ואם שייר כל שהוא כו' ראם לאפטרופוס נתכוון לאה לא מיהא לאפטרופוס גם זה הכל שהוא: ח אי שהקנה לו בקנין כן דעת הרא"ש והרשב"א אבל הסכמת

שביב מרע כיון ששחק בשעה ששמע קנה ט:

הגה **כג** לא ראיתי מי שמאלא כאן כיון ס"מ לבריה וגם איכו מראה לי לאלא בכך מתחר שזכה לו המתנה עלי ידי אחר קנה בבריה כמו כ"מ וכן דעת הרא"ש שזכה המקבל בכל ענין:

רמו השומע שמת בנו וכתב נכסיו לאחר • ובו י"ז סעיפים:

א (א) י לעולם אומרים דעת הנותן אם היו הדברים מראין סוף דעתו עושים על פי האומר אע"פ שלא פירש כיצד מי שהלך בנו למדינת הים ושמ' ששת וכתב כל נכסיו לאחר **א** מתנה גלוי' גמור' ואחר כך בא בנו אין מתנתו קיימת שהדברים מוכיחי' שאלו ידע שבנו קיים לא היה נותן כל נכסיו לפיכך אם שייר **ב** מנכסיו כל שהוא בין קרקע בין מטלטלין מתנתו קיימת •

ב ג ישמ' שאומ' שרין זה דווקא בשביב מרע **ג** (ב) אבל לא בבריא ל ויש מי שאומר (ג) דאפילו בבריא היא:

ג ה ישמ' שאומר **ד** דהוא הדין בריא שכתב כל נכסיו לאחר מחמת שהיה צריך לברות מפני בעלי חוביו או מפני אויביו ואחר כך עשה פשרה עם בעלי חוביו ואויביו או שמתו אם נתברר שלא כתב מתנה זו אלא מחמת כן הואיל ונדחית השע' מפניו והרי הוא צריך לנכסיו בשלה המתנה:

ד ה (ד) ו הכותב כל נכסיו מתנ' לאח' מפניו בין שהיה ז בריא בין שהיה שביב מרע (וי"ל דוקא שכתב לו בלשון מתנה אבל ס"מ שכתב לו לשון ירושה קנה) (עוד) ו אפילו היה בן קטן המושל בעריסה לא עשאו אלא אפוטרופוס והרי הוא בכל הנכסים כאחר מאחיו ח ואפילו האריך בלשון כדרך שופרא דשטרי ילך יזכה יחזיק אומדן דעת הוא שלא נתכוון אלא להיות אחיו נשמעים לו ז ואם שייר כל שהוא בין קרקע בין מטלטלין זכה בתנדה ח ואם פירש בשטר שמתנה לו הקנארה גמורה ולא בתורת אפוטרופוס או שפירש בשטר שיהא רשאי למכור ולתת לאחרים לאו שכתב לו מטלטלי אגב מקרקעי ח או שהקנה לו בקנין ז וכן כל שכתוב בשטר המתנ' לשון שאפשר להוכיח ממנו דלמתנה גמורה נתכוון קנה: הגה

ג אבל מר כלאות ליה הכא שלכי וכמ"ש סס ועפ"ר: **ג** אבל לא בבריא לבנו אפי' בא בנו מתנתו קיימת דלין כאן לוחקן דעת דלא יסבוק לבנו ליתן כל אחר לו לאחרי' דכיון דרגילו לבניך כפסו דהוא כרי ונתן כל אחר לו לאחרים ולא אם לאחרים ולא אם לאחרי' דלא אם כמי אפי' אפיו אותו בנו וכיון לאתנה נחוצה אף אם יבא בנו ונותן מתנה לאחרים בחיים ולאחר מיתה לו שיקרי שביק נפסו כיון שאינו יכול לאוכרם כל ימי חייו ועכל"מ שהניחו: **ד** דה"ה בריא שכתב על נכסיו הב' כתב לפי דלא אפי' לבנו ושלא לאחרים בעריסה לא עשאו אלא אפוטרופוס והרי הוא בכל הנכסים כאחר מאחיו ח ואפילו האריך בלשון כדרך שופרא דשטרי ילך יזכה יחזיק אומדן דעת הוא שלא נתכוון אלא להיות אחיו נשמעים לו ז ואם שייר כל שהוא בין קרקע בין מטלטלין זכה בתנדה ח ואם פירש בשטר שמתנה לו הקנארה גמורה ולא בתורת אפוטרופוס או שפירש בשטר שיהא רשאי למכור ולתת לאחרים לאו שכתב לו מטלטלי אגב מקרקעי ח או שהקנה לו בקנין ז וכן כל שכתוב בשטר המתנ' לשון שאפשר להוכיח ממנו דלמתנה גמורה נתכוון קנה: הגה

ה (ה) ח הכותב כל נכסיו כו' לדעת הרי"ף והרמב"ם אם כתב לו לחודיו דינא הכי לכיון דכתב לו לחודיו דדעתו היה לאחזיקו שלא עליו קול בשטר שמוכה עכל נכסיו אלא לאו אפוטרופוס אבל בסמ"ם אם כל נכסי לבנו כי מתנה נחוצה היה • ואלקו בזה כדי לתרץ קושי' ק' אלא יסתרו דיני דבמתנה לחודי וכמ"ש כ"י • והרשב"ם והרא"ש ותשוב ולייעתיהו לא אלקו כיון כתיבה לאחזיקה בזה וכדי לתרץ הקושיא הזה אחלקין כיון כתבו לו בלשון מתנה בין אם כתבו לו בלשון ירושה וכזה תבין דברי המחבר ודברי מו"ר שכתב דיש לוקח בלשון מתנה כו' דא"ל לא אחר הא ועל"ר • ח וכע"ש כתב ז"ל דיש לוקח בלשון מתנה אבל סמ"ם שכתב בלשון ירושה קנה דכתיב והיה ביום הנחילו את בניו ס"מ ביום ראשון לא אחלק לאחר מכניו כל אחר לו כו' ולא לא לאין הא כתיבת שעם שם עניין לאחלק דאם גם בלשון מתנה הראשון כיון דם אם אחר לו כ"ש לבניו אלא שעמיהו הוא דבל' מתנה לוקח ל"ל דכוותיה לאפטרופוס דנ"כ מתנה מיקרי מש"כ בלשון ירושה ולוקח: ו

אמרי' אמר' היה בן קטן המושל בעריס' ולפי' אם אחר אחיו הן גדולי' והן כאן לאיכא תרתי לרישתא הבן גדול ל"ה לאפטרופוס ונס זה הקטן אינו ראוי לאפטרופוס אפ"ה לא אלקו מו"ל כ"ב ב"י ול"מ בסס הפוסקי' ולא בהרז"ה: ז ואם שייר כל שהוא כו' ראם לאפטרופוס נתכוון לאה לא מיהא לאפטרופוס גם זה הכל שהוא: ח אי שהקנה לו בקנין כן דעת הרא"ש והרשב"א אבל הסכמת

דכיון דשביק ז היב לאחריני לבריה נמי שביק ד כ"כ בב"י שכן דעת הרמ"ה אפי' בשמע שמת בנו וכו' ה שור סס בסס הרמ"ה וכתב הב"י שבראה שגם הרשב"ן מודה בכה ולא אתא לאפטרופוס אבל בשמע שמת בנו ז סס דין ב' ופשוט שם בנמ' דף קל"ח ע"א אחרת דרב יהודה אמר שמואל סס ז בעיא סס רים ל' קל"ב ולא אפטרופוס וכתב ה"ה בסס הרב אבן מגש ז"ל הלכה לקולא עבריכן ולא עשאן אלא אפטרופוס ח אחרת דרב מרילאי בר אחרי אמשמה דשמואל דף קל"ח ט שור ס"ז בסס ה"ר יונה וכתב הב"י ודברי שעם סס ז"ל הרשב"ם סס וסס בגמ' דף ק"ב ע"ב אחרת דרב אלי בחתן ה' עד שיכתבו כל נכסיהם וכו' כ שור סס בסס ה"ר יונה וכ"כ הב"י וכ"כ הרא"ש ופ"ה בסס אבן מיגאש ל ב"י סס בסס הרשב"ן ס ב"כ הרשב"ן בסס תשובה הרא"ש ולזה הסכים הרשב"ן וכתב אמרן קנין לאפטרופות והלכתא אלא שעמיה הוא ולא אפוטרופוס עליה וכ"פ ה"ה סס ל"ג בסס ז"ל ועיין בסעיף ז' שכתב בלונתא בזה ג כ"כ השור בא"ה בפיקון ק"ז בגם תשובת הרא"ש

טורי זהב

אתקיף בי אם אותו שהרין עתו דהב' מוסב בדעתו לאה לטריק עכמי לתקיף הוים או אחר יביא זה עדים ויוליא אחנו אם"ה לא אהני לא"כ מה שיתפוס אני כי יש סברא אבל' תפס בדין כיון שהוא בחתן יותר מן הב' בתחלה מבא"כ כאן אבל הפסק הוא אפיקא דדינא ומ"ל להרשב"ם אלא עבו כאן תקנה לאין שייך כאן כל אחד יבא ושוא"ל אחני גם כל דאלי' גבר לא שייך בזה דהעבם דבם אין אחרת אחות מיתות הדין עתו ומ"ה כל מי שבא לאחזיק בעצמו הדין עתו יהי' מי שיה' כיון הבעלים הא' הן אלא אחר והא"ה בכל אפיקא דדינא הוה כן לרשב"ם כתובה בהרבה מקומות ולא הוכרח הרשב"ם לכתוב כאן אחר' יבא' ל"ב לחזור ולתפיס אלא בלאדינו שהה שמועל' התפיסה אבל לא אחי על המקבל דלדידי' לא אהני תפיסה דמת"ב לית ליה זכות בזה אלא דבעלים הא' עם אותו אחר אהני אחר כל מי שיכול להחזיק כמ"ש.

ע"ש ו"א אחם הית' כו' ל"ל דהך ל"ם מקומו בס"י אחר שכתב אלא הרי הוא הפקר וכל הקולם זכה בה ו"ל הקולם זכה בה ו"ל אחי אחי ו"ל:

סי' רמו סעיף א' מנכסיו כל שהוא כל נכסיו לאחרים ושייר קרקע כ"ם מיירי ג"כ בכלי

ועפ"ל: ו ויש מכשירין כו' בעור מסוכם דאף הן ס"ל מתנ' פגם וכן איתא בגמרא דלא ס"ל דלא לבל עניו דלא דוקא בחמ' לעדים שהן יכתבו ויחתמו שחסור לשמות לבות לאחרים משום דמילי לא מיישבן לבלים אבל בשל"ל אמרו לעדים אחרים בזה לזכו אזה והעדים כתבתי בפרים' כ"ם גם שם ישבתי דלית מת"ם העור והמחבר כתן דדוקא בשב' מתנה מכשירין אמר אמרו הא פגם פסול וכ"ע בעור סי' קמ"ח בדסום לויבגור"ג (דף ל"ב ע"ח) כתב דגם פגם לא פסלינן בכה"ג ויבתי דמ"ם כ"ע דגם פגם לא מפסיל הייבו דוקא מעשם מילי לא מחסרי לבלים אבל עשמא אחריב' יש לפסול פגם משום דכתיב וכתב ונתן ע"ם דהבאתי ראיה לזה:

רמה א לא שכתב בתנאי כן הו ג"כ בגמרא ונעו' ובלא"כ אבל בחמ"ר כתוב בתוכה וכן מבאתי בגמרא מדוייקת וכן נראה לחל"ב מלי מילוק בין בתתיה לבתתיה ובפ"ג קמ"לן אחר בלומר תהא בתוכה מהכי ועפ"ל: ב ואפי' קנו מידו דהוי קנין דברים כו' עד ולכן נהגו לעשות תנאים דאשים בשעת החופה • ים מקשים מאי תועלת' תנאים שנויים יותר מתנאים דאשונים ואי משום דבשעת חופה עושין תנאי' שנויים אבל יחוב ובקבלה אבפסנו דמשעבד בו מיד ואפי' בדבר שאין בא לעולם וכמ"ם הטור ר"מ פי' ס"ו דקנה לו בקנין סודר מעכשיו דמהכי אפי' בקנין אתן דלא להוי בקנין דברים וכמ"ם הטור בר"ם רמ"ה ז"ל דכיון שאמר מעכשיו אין זה לי' הבטחה אלא בהאי אמרא לו בהאי קנין מקנה ליה גופא דאמרא • אי"כ בתנאים דאשונים כמו לעבדו אבל מיחייב בפסנו לו ויקנה לו מעכשיו דיחוב עליו החיוב ולא יכבלו עוד לתנאים אדשים • ובעיני לחו קושיא הוא כלל דולאי בשעת כתיב' התנאים איכו רוצים שום בר משגיחה לשעבד בפסם לו להקנות בקנין מעכשיו בכל מאי דפסקו אבפסנ' ליתן לו כתו שהיה בהשותו וליתן לבדוגיתה בבך כך וכך מיבלה שמא יתחרטו ח' מהבדלי' מאיזה סיבה וירצה לחזור בהשדוכין ומ"ה איכו מקבל עליו אלא בקנין אתן כך וכך דאיכו אל ולא כתחייב לקיים דברי התנאים אלא מכח הקנם שקיבלו עליהו כל בר אם יחזרו בהשדוכין ומ"ה המנהג דאין מוציאין מהחזור בו כ"ח הקנם ואע"ג דאבהן עכמו בפסק אבפסנו ליתן כל הנדוניא ויקיבל עליו בקנין אלא ואפי' ה"ע משום דקנין אתן קנם שהוא אמכתא' והוא לבכו לומ' שאמכתא' כזו דיש בו כוח קנין ולא סגי באפי' דפסק אבפסנו בקנין דאיכו אמכתא' ואם איכו בעוה הוא יתן עליו ערבות בקנין כמו כל ערבות בקנין דעלמא דמהכי אפילו שלא בשעת מתן מעות אלא ואולאי משום דלא מחייב בפסנו בקנין אתן וכב"ל אמ"ל בשעת חופה דאז משם והלאה תו אין ח' מסופק שמא יחזרו מהבדלי' ומ"ה רגילין לעשות תנאים אדשי' והייבו דמה שבבר קבלו אבפסנ בקנין אתן מחייבין עכשיו בפסם בשיעבוד גמור ובקנין מעכשיו דמועיל וכב"ל: ומ"ם נמי הא דלא אמרי' דלאה בלא מנאים אדשים לבתחייב אבי הבת ליתן לו אזונות ודירה ואלר דברי' שקיבל עליו וחתנם לאחר חופה מכח הקנם שקבלו עליו דאיה בלא מנאים אדשים לבתחייב אבי הבת ליתן לו אזונות ודירה ואלר דברי' שקיבל עליו וחתנם לאחר חופה מכח הקנם שקבלו עליו מעתה דאמרו' בשעת שידוכין ומרגלא בפומ' דאיכו אמר דהייבו שעמ' אלא ואמרו שמכח קיבת נישואין מקבל עליו כל מה שלא קיי' אבי הבת עד הנה: ולפי מ"ם כ"ל דהייבו שעמ' דכל מה שבסק אבי הבת אז אבי הבן בשע' שידוכי' לא הוה אלא בקנין אתן וכמ"ם ולא מחייב לקיים התנאי' כ"ח מכח הקנם והקנם הוא שמאמתא אלא שאז"ל אמרו דלית ביה משום שמאמתא משום הבטחת שבתביים ח' מהבדלים בחזרת הבטי • ושעם זה איכו אייך כי אם בשלא קיימו ח' מהבדרים שקבלו עליו שזמנם קודם נישואין דאז לא ילחם בר הבטי להבנים בבו אז בתו לבחופה והמנהג' הוא מכל זה שלא קיים הבטחתו וכיון שהוא הגור' הבטחת מ"ם מייב בקנם משא"כ הדברים שבאל מייבן לאחר הנשואין דאם אבי הבת ישעון הלא שמאמתא הוא וכבר עבר הבטחת דהרי כבר כבסה וקי"ל • אבל ודאי מכח הקנם מחייבין אותו לבקבל אבפסנו חיובן בתנאים אדשים קודם חופה דאם לא דלא לבקבל עליו אז זה קודם חופה ח"ו כמו שלא דלא ליתן לו הבדוניא אז שלא ליתן לו אלא בתו דבכלל בוחת הוא כב"ל וז"ם מו"ל בא"ע סי' כ"ח דמבכ' הקנם מחייב לבתוב ולעשות לה בתובה גדולה כאשר בסק אבפסנה בשעת שידוכין וגם זהו בכלל תנאים אדשים שמתקני' אבל אם לא בת' לה קוד' חופתו לא מהנן לבפותו לאחר החופה ומשעם שבתבתי' וכן הוא במהרי"ו בר"ם קמ"ג דכתב ז"ל ועל מי שבתב לאשתו בשעת הקנם דעשה כך וכך לבתובה ובשעת החופה לא עשו שטר בדאה אלא שבתה הרי לבנינו דבתב דאף שקיבל עליו הדבר בקנם ויקיבל קנין ע"ז אפ"ה כל אלא בתב לה קודם החופ' לא זבתה מכח הקנין והקנם ואם דמיי' שם ובת"ל דבכיון דקיבל עליו בקנ"ם בריך ליתן ולקויי"מ שקיבל עליו בקנ"ם לעשות לה בתובה גדולה כמו שהתבה בו' לא כ"ב אלא למ"ד דס"ל דקנין אתן מהני וכמ"ם בהדיא לבני זה ע"ש ואפי' לבפי דבריו מייב ובתב שם דבל זמן לא נתן לא זבתה הלאה ודל"ל דאין בדיבו אלא לבחרמיו לו לבוחו בשוטים אבל לא לירד לבבמיו אל"ם אם בבר מת קודם שקיים מה שקיבל עליו לעשות לה בתובה גדולה לא זבתה מכח הקנין לילך לבבמיו ולנגות לה ובראה דמשעמא דבתיבב' המהבה הוא שלא לחרמי' הענבר בשידוכן אע"ג שקיבל עליו בחרם ובקנם וג"כ כותבין בתנאים הקנם לא יפעור בחרם דבין הבדדין אין מקבלין עליהן בפירוש בחר' שלא יחזרו בהן אלא קונים בקנין על מה שבתב בתנאים ועיקר הקנין הוא קנין אתן ומה"ש גם החרם לא חל עליו על שיקבלו עליהן החרם בפירוש לו שבניבות גוזרים דבר בחרם: ג וי"ל אשם קנו מידו מהכי לי' אתן בסי' קל"ז ס"ד בתב הטור בשם הרמ"ה שבי הדעות ע"ש: ד ומהרי"ו פסק כו' בתשובתו סימן קמ"ג כ"ב ע"ש ויש בס"ל ע"ם הטיבר בבאן שמ"ם בס"ב ז"ל וי"ל אשם קנו מידו מהכי לשון אתן פ"ל בתוב קודם ומהרי"ו פסק דעליה קאי וק"ל

ב עור בשם הרמב"ן דלא אמרינן לאחר זמן ובשטר אחר ועדיין לא עשה וזה מבואר הרב המגיד ד"ל בפי' קל"ה מהל' בשם תשו' הרשב"א

כב"ח ול"ע: (ב) ויש מכשירין עיין בסמ"ע ס"ק ו' ע"ש בשם הרמב"ן דלא ישבתי דלית מ"ם העור ומחבר כתן כו' ובאמת לא קשה כלל בתתנה דקדק העור וכתב דבסר לבר"ע משל"ב לעות וק"ל

רמה (א) הכותב בשטר כו' עיין בתשובות מהר"ש מ"ב סי' ז"ן: (ב) ואפי' קנו מידו כו' ובא"ע ס"ם כ"ל בעלם מהב"י דין ודעה זו ובתקנם הגיג שם אתשו' בשב"ן ע"ש ובב"י כתן וק"ל ועיי' בתשו' מהרש"ן שון סי' קל"ג דף קמ"ה ע"ל: (ג) וי"ל כו' עיין בתשובו"ן לב ס"ל דף ס' מקבל

וחתמו בשטר מתנה ותנוהו לפלוני אינם יכולים לומר לסופר לכתוב אלא הם עצמם כותבים ו (ב) ב ויש מכשירי' באומר אמרו לפלוני ופלוני שיכתבו ויחתמו בשטר מתנה ויתנוה לפלו':

רמה הכותב נתתי שדה פלוני לפלוני והאומר נתתי שדה פלוני לפלוני והוא אומר לא נתתי לי • וכו' אסעיפים:

א (א) ל הכותב בשטר נתתי שדה פלוני לפלוני
א אושכתב • נתתיה לו או הרי היא שלו הרי
זה זוכה בה ב כשיגיע השטר לידו (אבל בדיבורא בעלמא לא קני אלא אם כן קנו מידו (עור בשם הרמ"ה) והא דלתרגינן דלא קנו היינו ארוכה ליתן עכשיו בלשונות אלו אבל אם אמר נתתי נתתי בלשון הוראה ל"ל דקנה (ר"ן פ' המקבל) ועיין לעיל סימן ס' סעיף ו') גאבל אם כתב בשטר אתננו לו אף על פי שהעידו עליו העדים לא זכה המקבל:

הגה ב (ב) ואפילו קנו מידו דהוי קנין דברים (עור בשם הרמ"ה):

ב ג (ג) ד ויש אומרים שאם קנו מידו מהני לשון אתן: ד ומהרי"ו פסק בסנדרא דאשונה ולכן כתב להבתב לאשתו בשעת הנישואין לעשות לה בתובה גדולה לא

רמה

א לשון הרמב"ם בפרק ל' מהלכות זכיה דין י"ח בריתא פ"ל דרגשין דף מ' ע"ב וכדאמר רבי יוחנן שם וכולן בשטר ס"ם אתוכה לו מ"ע בשם הרא"ם ונתרא מדיוקא

ב וכן פיבם ר"י שם

ג בתבמים שם בבריתא בבני אתין זה אלא בתבעים שיתנבה לו לאחר זמן ובשטר אחר ועדיין לא עשה וזה מבואר הרב המגיד ד"ל בפי' קל"ה מהל' בשם תשו' הרשב"א

לא לבל בבל אמרו לבל מאמר לבל מתנה לבל בבל אמרו לבל מתנה לבל בבל אמרו לבל מתנה לבל בבל אמרו

ם וכ"ל שם מסוס להוציל) ובמתלקי הבעלים ובעל הבית מוחזק מספק תחלה ע"ם פלגים כ"כ הרש"ם מפרק ד' דגיטין דף ע"ם ע"ש ומפרק ז' דב"ק דף ע' ע"ש

רמד

א ג' הרמב"ם פרק ל' דזכיות ומתנה ל"ו וכתב ה"ה דפלוגתא דרב ושמואל בפ"ג דגיטין (ד' כ"ם ע"ב) במתנה לא היה כגון ופסק כשמואל

כו' לוקח נכסן תלה הטעם פשוט והך דקדא בגדולה מיירי מ"מ כיון דמכר דידה אתרכאי מסוס יהה וכיון דלית יד לקשנה ה"ה מכר דהאיך לפסר לתלה בין גדולה לקטנה כיון דתרוייהו לית להו יד אבל בקטן דמכר דגבלא מסוס אליבו' אתרכאי וכיון דלין שליחות לקטן אין מכר לקטן כן הוא בש"ם וכי"ף והרא"ש ועיין בתוספו' ורש"י שם גם מה שהגיב על הע"ש המעיין בע"ש ירלה שם ליושב דבריו ע"פ מ"ש ע"ש ודוק : (יג) וחזר בו בעודו באויר עיין בסמ"ע ס"ק מ"ח וכ"כ בכפ"ל ה"ה ס"ק אחר שיכת מביתו תלה דהטור כ' אחר מביתו לבוחת דבהפקר מוליאין מידו אפילו חזר בו בעודו באויר הבית ובתנין לבעה"ב ע"ש : (יד) ולא זכה בעה"ב כו' תמיה דהיינו דוקא לדעת הרא"ש ושור לא מהני תפיסה בבעיא לא לישמעאל אבל המקבר שפסק כהרמב"ם דבפסיקא דלישנא מהני תפיסה וכדלעיל סי' ל"ב ס"ג ולקמן סי' רמ"ח סי"ח ומיתן שמ"ו ופ"ח וש"ן וכתה דוכתי ת"ב ה"ה הכא זכה בעה"ב ודוקא לומר דהכא מיירי שבבע"ה לא דוקא לדעת הרא"ש ושור בכל מחמת הרא"ש בוקמה בן נס בע"ב מוליאין מידו בב"ה כתב לדיין בכתמא דאפי' הוא כיד בעה"ב מוליאין מידו ובותבי לבותן דקא תוקמינא לה בחזקת הרא"ש קמא עכ"ל ולא הזכיר אום תולה בדבר ועוד כיון דבב"ה כתב לל' הטור שכתב אין בעה"ב יכול להוליא מידו אינו מדוקדק והמתיב כאן בפ"ע ל' הטור תמצא לחדיא דם"ל כמ"ם בב"ה דאפי' תפס בעה"ב מוליאין מידו ב"ע ועיין בסמ"ע ס"ק מ"ח שכתב דאף שכתב הטור אין מוליאין מידו ס"ל דלקולא חזר ותפס בעה"ב מוליאין מידו וכן עיקר לדעת הרא"ש ושור וכמ"ש ועל' סי' רי"ב סי"ג ודוק וכ"כ בב"ה ובב"ח בדבריו :

רמד (א) וכ"ש אם קתמו כו' עיין בסמ"ע סק"ד ועיין בב"ח

מא

אחרת ונתנו לבעל הבית במתנה מא

(יג) וחזר בו בעודו באויר הבית הוי ספק **מב** (יד) ולא זכה בעל הבית משום דמוקמינן ליה בחזקת מריה קמא אבל אם הפקירו וזכה בו אחר

ם מוציאין מידו ונותנין לבעל הבית :

כה ע"כ ר"א באויר שאין סופו לנוח אבל אם סופו לנוח כגון שעומד בגג וזרקו לחצר ונתנו לבעל החצר וחזר בו בעודו באויר כמונח דמי ואינו יכול לחזור בו וזכה בו בעל החצר :

רמד האומר לשנים לכתוב שטר מתנה לפלוני • ובו סעיף אחד :

א **א** ל המתנה כגון שאין אדם יכול למסור דברי' לשליח כיצר **ב** אמר לשלשה **ג** אמרו לפלוני ופלוני שיכתבו ויחתמו בשטר מתנה ויתנו לו לפלוני אין זה כלום ואם אמרו לאותם העדים וכתבו ונתנו למקבל לא קנה (**ד** (א) וכ"ש אם קתמו הם בעצמם) (טור) **ה** וכן אם אמר לשנים כתבו וחתמו

מוליאין אותו מיד הלוקח ונותנין אותו ליד בע"ה מה"ט דכיון דהיים בחזקת דב"ה קו' תפיסה הבנו ועמ"ש בפרישה בע"ש :

רמד א המתנה כגון שאין כו' דין גם בזה הדינא בלקר בעור ל"ע סי' ק"ד גם בסי' קת"ח ובגרמב"ם בפ"ב דהל' גירושין והמתבר כאן כתב ל' הרמב"ם דכ"כ בפ"ד דהל' זכיה בתמה ע"ש ובדרישה כתבתי יסוב דל"ת מת"ם הרא"ש שהביאו הטור שם בסיפן קת"ח לפ"ם הטור כאן בכ"ם זה ע"ש :

ב אחר לשלשה לרבות' בקט ג' דאפי' ג' שהן כב"ד אפ"ם אינו אמסר מילי על ידן ועפ"ר : **ג** אחרו לפלוני ופלוני איכתבו ויחתמו בה' גירושין כתב הרמב"ם אחרו לסופר שיכתוב ולעדים שיחתמו מסוס דבגט הסופר אסור לו לחתום דגורו חז"ל שמא לעדים יקדקו הא"ם בזה ורוכה שלא יחתום הסופר בגט ושלוחו שניהם עליהן להסתלק גם לאחתו ואם דבריו מסוס כיסופא דסופר ויאחרו לסופר שיחתום עם עוד אחד וזה

ודאי מסול לכל במתנה לא אחמירו כ"כ ומותר לסופר לחתום כתורת עד ולא הפוהו לגט אלא באומר אחרו אחרות דבריו ומ"ה כתב הרמב"ם והמתבר המתנה כגון שאין אדם יכול למסור דבריו מסוסא דבזה לבד טוה ועל"ר : **ד** וכ"ש אם אתתו הן כו' פי' דאז שהן אדם יכול למסור דבריו מסוסא ולעדים שיחתמו ומדכתבו חוז"ם אלי' כ"ש אם אתתו הן בעצמן אדון ראשון אתתו הן כו' פי' דאז שהן אדם יכול למסור דבריו מסוסא ולעדים שיחתמו ומדכתבו חוז"ם אלי' כ"ש אם אתתו הן בעצמן אדון ראשון שהוא מדברי הרמב"ם חזה ראיה לאה שהנהתי בטור לכתבו בדברי הרמב"ם ולא בדברי הרא"ש כמ"ם בספרי אלבו ועל"ר מ"ם לייסב דברי המ"מ דפ"ד דזכיה הכ"ל : **ה** וכן אם אחר לשנים כו' בטור לא כתב אחר לשנים ונם לא כתב שם אל"ל כתבו ויחתמו אלא אם אמר לפנים יקדקו הא"ם בזה ורוכה שלא יחתום הסופר בגט ושלוחו שניהם עליהן להסתלק גם לאחתו ואם דבריו מסוס כיסופא דסופר ויאחרו לסופר שיחתום עם עוד אחד וזה

טורי זהב

לנוח שם דשם אין שייך חזרה אלא בעודו באויר ונם הבעי' ע"כ מיירי בענין זה דאם מבעי' ליה בלין סופו לנוח אי הוה כתובה כתו בסופו לנוח אי"ת דבחד נוחא מיירי • מוציאין מידו יש לי תי' דבסי' דה"ע ס"ם כתב אם בא אחר והחזיק בה זכה הלוקח ותרוייהו דהרא"ם והא ק"ו הוא דבכאן הוא משלשלין והכ' זכה בהן חזקה ותפיסה אפ"ה מוליאין כיון שהא' יש לו זכות תחתת בעיא דלא אפשר' כ"ש התם דבקרקע אין שייך תפיסה ואפ"ה זכה הלוקח (א"ר גם הפ"ד בפקי"ד תתה בדין זה על המתבר בלתקלי לא תהני תפיסה להרמב"ם והבינה בל"ע ובלע"ד שבעלם הא"ך דברי הכ"י שהבינ הכ"ם זה דמתנה לעולם לא בפקא תהכות בוחן עד לחתי לרשות מקבל שכ"ל וא"כ ל"ד לשאר ספיקות שבתלמוד ונם קושיא דש"ו כ"ל לתרץ דלדרנה הוא הנותנת כיון דבקרקע לא שייך תפיסה להתרן לעולם עומדת הרי הוא כחות שהיתה וכמ"ש הרא"ש בפ"ה אבל בטלטלין דשייך בהו תפי' חזקה בפק מהני כיון שאין שם חזקה ודו"ק ע"כ) :

סי' רמד סעיף א' אמרו לפלוני כו' לפ' ל"ר סימן זה בקדוש עקרי הדברים גם' המקבל דף ס"ה קי"ל כר' יוסי דאחד מאומר לנ' כתבו ויחתמו ויתנו לפלוני הם ל"ר הגמ"ל לא אמרינן שעשאן ל"ד ויכולים לומר לאחרים שיכתבו אלא שלוחין הן והם עלמן יכתבו ויחתמו דוקא ושעשאן מסר להם ומילי בעלמא מסר להם ומילי לא מוסרי לבלים אלא מילי דהוה מתם ותו אמרינן שם דיש בלגנת' אם אחר לנ' או לנ' אמרו לסופר שיכתוב ולנ' עדים שיחתמו ועשו כן לאיכא מאן דאסר לא נס בזה מסוס דמילי אינהו וכ"כ הא"ח בפ"ב דגירושין ובכ"ו בא"ע סי' ק"ד בשם הר"ן פוסל משעם דבעינן וכתב לשתה וכל שאין שומשין אפי הבעל לא מוקרי וכתב אבל בדין אני אין כאן פסול דאין זה אלא עושה שלים שלא בפניו וכו' ולפי שעמא ס"ל לרבינו בא"ע דסופל בלאחר אחרו ואכן כתב בזה הלא הוה מילי אלא ודאי דפוסל משעם הר"ן לאיכא בגמרא מאן דמכשר בזה לר' יוסי לפי הדין אלא דלא יעשה כן כיפרא"ל מחמת גזירה שמא תסיר עדים שיאחרו מעצמן לסופר בשם הבעל לכתוב וכ"ל בזה הדין שהכרנו בלאחר אחרו וכו' אין כאן לאחר אחרו לסוס' מיכתוב ולעדים שיחתמו וכן לאחר אחרו לפלוני וכ' מיכתבו ויחתמו דהנך תרוייהו אינם הם ומה"ה בפ"ב דגירושין לא זכר הרמב"ם רק אחרו לסופר ולא כתב אחרו לעדים אלא ודאי דא"ל אמן דתם בהא מאומ מילי ניכהו תם נמי בהא וזה הל"ב ובסמ"ע בסק"ג כתב לתלא בין גט למתילה מעשם המבואר בספרו ע"ם ומתהתי על טעם אלו דלפי הגרלה לא עיין התם דבהדיא אי' בסוגיא שם דלא מייאינן הך תמא שהסופר יחתום בלא מיוני הבעל שאין העד מוחם אלא"ב ומי הבעל דוקא ולפי' מאן דס"ל בלאחר אחרו ואי' מקום לקום שמא לאחר הבעל לנ' אחרו לסופר שיכתוב ולעדים שיחתום והם מחמת הבנה אחרו לסופר לחתום לא מייאינן לזה כיון דאחרינן לא יעשה כן בגרלא לא אכיחא והיותר מחמת דהא בא"ע סי' ק"ל כתב דבינו בשם הרמב"ם דחתם הסופר ועד כשר אפי' לכתחילה ומ"ש בפ"ע דלכתחילה פסול כשהסופר מחתם בלאחת גם ב"ר כתב כך בא"ע סי' ק"ל להרמב"ם אבל בחילה אפי' הגרלה לא עיין יפה בגרמב"ם דהבינו אחר לנ' כתבו

ויחתמו

מ סס סעיף ז' בסס ה"ר יונה וכן כתב בשמוקי יוסף בשמו בפרק מוקת פירוש שלא לוה על המסירה שתהיה בפרהסיא וכן פירש הסמ"ע בסס ס"ח כסס אלו הרא"ש והעתיקן המחבר בהלכתן כמו שכתב בפסקיו בפרק מוקת כן כתבו התוספות בסכל"ה לאחר דלאחר מיתה ס"ל הרמב"ם סס ריש פ"ט וכתב הרב המגיד מבואר בהלכות פרק מוקת בסס דבריהם הלי נאון ורוקח שלוה לאחר מיתה * הא אם לוה להמסירה בסתם לא קנה וכולי עשה ל"ב וכת' ה"ה בסס רב הלי נאון * פירושו מבואר בסי' ר"ן ס"ז ובהגה סס ס"ה פ כתב הר"ן מרלאחרי (סס) לא מנגיהן בה ולא לאריגן לאו כלום הוא וכו' צ"ל ולא יולאו מילתא לאתנה שמירתא לאיכון

ד ח מאם לא צוה לכתוב בפרהסיא וצוה לחתמו בפרהסיא כשר ואף על פי שלא צוה ליתנו בעידי מסירה בפרהסיא כשר אע"פ שלא צוה כן על החתימה (ט וכן אם לוה לוה על החתימה שתהיה בפרהסיא * ולא לוה על המסירה) (טור) :

ה כ יש מי שאומר דהאידנא שטרי מתנתא הכי הילכך כשמצוה לכתוב שטר מתנה פתם דעתו שיכתבו כמנהג הסופרי הילכך הוי כאילו אמר כתבוהו בשוקא וחתמוה בפרהסיא : (ומכל מקום לכתחלה טוב לפרס בהדיא) (כ"פ' מזקת מדברי ה"ר יונה) :

ו ס שכיב מרע שצוה ואמר לא תגלו מתנה זו ולא תודיעו בה אדם אלא לאחר מיתה הרי זה מתנת קיימת שבעת שהקנה אותו שהיא אחר מותו הרי אמר גלו אותה * יא שמצוה מחמת * מיתה אינו צריך לומר גלו את המתנה אלא אע"פ שהיא כתובה סתם יב אין חוששין לה שמא מסותרת היא :

ז פ"ל דמתנה טמירתא אם החזיקו הנותן בנכסים או שהחזיק הוא בהם בפני הנותן ולא מיחה בו קנה (וכנר בתבלר סעיף ג') :

ח ק הכותב שתי מתנות על שדה אחת הראשונה מסותרת או * סתם והשניה גלויה ומפורסמת אחרון קנה יג אפי' היתה הראשונה סתם (יד ולא לאחרונה דהרא"שונה הוי כמודעת) (טור) :

ט ס מי שהיו הדברים מוכיחים שאין דעתו ליתן מתנה זו אפילו שנתנה מתנה גלויה ונמצא שנתנה מקורם מתנה מסותרת הרי שתי המתנות בטלו הראשונה (מפני שהיא מסותרת והשניה) (רמב"ם) מפני שהדבר מוכיח שאינו רוצה והרי קרמה זו הרי המתנ' שנמצא כמו מודעא לה :

י (ד) ת מעשה באחר שרצה לישא אשה אמרה לו איני נשאת לך עד שתכתוב לי [* כל] נכסיך שמע בנו הגדול וצווח על שמניחו ריקן אמר לעדים לכו והחביאו וכתבו לו כל נכסיו במתנה ואחר כך כתב לה כל נכסיו ונשאה וכא מעשה לפני חכמים ואמרו הבן לא קנה והאשה לא קנתה שהרי לא ברצונו כתב לה טו וכאנוס ברבר הוא שהרי גילה דעתו במתנת הראשונה אף על פי שהיא בשלה מפני שהיא מסותרת (אבל אי לא היתה מתנה לראשונה הוי המתנה שנייה קיימת אלא מקרי אנוס נמור) (טור) :

רמג דין המזכה לחבירו על ידי אחר ורוצה הנותן או המקבל לחזור בו * ובו כ"ה סעיפים :

א ל המזכה לחבירו מתנה על ידי אחר כיון שהחזיק הזוכה בנכסים או בקרקע או שהגיע השטר לידו א זכה המקבל ואין הנותן יכול לחזור בו ב ויר המקבל על העליונה אם רצה מקבל ב ואם אינו רוצה אינו מקבל : הגה ולוקח שכבר מתנה ג * לשלוחו של שמעון יכול שמעון להוציאה מלוקחו לשלוחו כמותו (הגהות מרדכי דקידושין) :

ברא

יד ולא אמרי' דהרא"שונה הוה כמודעא לי' דשור ולא אמרי' הרי גילה דעתו במתנה הרא"שונה אלו אינו חכם בהסכמי' כל שבתנה שנייה עצמה לא ידעינן אם ראוי לומר דלא ניחא ליה וזהו שמסיק וכתב עלה מי שהיו הדברים מוכיחים כו' ל"ל דוקא בכהא דלאיכא הוכחה גם בתנה הסנייה עצמה דלא ניחא ליה הוא דליכו מתנה בלילוף שעם הכבר בתנה לאחר שלוחו שמכו' וכתב ל"ל והרי קדמה זאת מתנה פי' בלילוף גם זה אקדם וכתבה לאחר וכיוצא הדברים לאה לריך שניהן יחד מנאר והולך בסעיף שלאחרזה ב"ה מעשה בא' כו' וכן הוא ברמב"ם ובטור ע"ב : טו וכלאנוס בדבר הוא שהרי כו' דקדק וכתב דהוה כלאנוס בכה הדמיון ולא לוקם נמור ומ"ה הולרך גם לאודעא מתנה הרא"שונה והשעם דלא מקבל לאוכם נמור מבואר בטור שכתב ע"ז ל"ל ופי' הר' יוסף הלוי דזה לא מקרי לוקם נמור דלוכסא דלקמא מבטיה הוא הרי לו בעי הוא מכו לאוכף לנוכיה ולא הוה נוסף להפיק תשה ולא מקרי לוקם דלא כאבא לו מעלמא שבות מוכרח לדבר זה ומ"ה לא כתבל מתנה שנייה אלא מכח גילוי דשת דאודעא הרא"שונה וכבר כתבתי דלא אמרי' דמתנה מסותרת דהרא"שונה הוי אודעא לשנייה אלא דכאן בתשבה כמודעא בלילוף קנת לוכם השנייה :

רמג א זכה המקבל דזכין לתדם שלא בפניו : ב ואם אינו רוצה אינו מקבל כגון שיש בהמתנה עבדים והיה ברוך לפרנסן וכ"ש לקיים בפי' רמ"ה ל"ב מבטל דלא ניחא ליה בתנות דכתי' וגזונא מתנות ויהיה וכ"ש בפי' רמ"ה ולעשות נפי' קע"ה : ג לשלוחו של שמעון פי' שבבר המתנה לשמעון ע"י שלוחו שלא בפני שמעון ולא אמר לוכלו מרלוכן ולא לאיכון אלא דעתו היה להקנות וזכן הוא הר"ף וכ"כ מוקי יוסף וכוכלא בזה כתב הרמב"ן וכן הרשב"א בתשובה סימן תתקל"ד ק לשון הרמב"ם סס פ"ה ל"ג מהסקנת הגמ' סס סוף ל"מ' לכל הכא מר ניחא ליה דליקני ומר לא ניחא ליה דליקני * ברמב"ם סס לא כתב לו סתם כי מבואר בה"ם לאחר כך לפי' היתה וכו' ר סס ברמב"ם ומבואר בה"ם לעיל ש"ם דין ל' משובדא דההוא דאזיל לקדושי ליתתא וכולי לקמיה דבבא וכולי ומסיק ולא הוא הוא מוכחא מילתא דמתנת לוכסא וכתב הרב המגיד ופירוש המחבר הוא הוא מתנת הבן מודעא מאוס דשובל' נופה מוכחא דליכא לוכם ומיהו לי לאו מתנת הבן הוא מוכיחים שלוכם זה לאו לוכם נמור הוא אלא יכלה לא ישאנה ולא יתן לה בכסיו ולא אמר בלבו ונתן לבל בסתתה לבן מסותרת בפל מתנתה מדין מודעא וכן פירשו ז"ל ועקר עכ"ל וכמ"ש הרמ"ן בהגה ת הוא שובדא לעיל מתם * כן הוא ברמב"ם סס רמג א"ג פשוט וכ"כ הרמב"ם בפ"ד מה' סנהדרין ה"ב פשוט ומבואר בפ"ק דגיטין דף יד ע"ב ב פשוט בספ"ה דכ"ב דף קל"ח ע"ח נבי פלונתא דרשב"ג ורבנן בכתוב בכתביו לאחרים והיה בהם עבדים ולאחר הלה לו אפשי בהן ולין אתן ולבסוף בוא מבואר בפי' רמ"ה סי"ח * פי' שבבר המתנה לשמעון ע"י שלוחו

טורי זהב

בפרטוס אלא שהעדים לא שמעו וכזה כאמן ותמהתי דהא הוה כמיגו במקום עדים ותו דהא כתב הרמ"ה דספיקא הוא כו' משמע דמהכי תפוסה מלא אהוא ספק :

סי' רמג סעיף א' לשלוחו של שמעון בהגה"ה מרדכי שם כתב וז"ל בר' כיון שהולה שמעון שבבר לנזבריה והם היו בשליחות לאה יכולה לאה עצמה לבוטלו דיר שלוחה כילה ותו דלא נרע מתוקף לב"ה ועוד מבר"ב עכ"ל משמע דבעבר מיירי שהנזבריה הלבו כדי שיספיקו לדקה ולאותה בתק' היתה לבוטל לאה אלא פרטוה מפני הכבוד לאי פרטיו' פשיט' שלאה יכולה לבוטלו כי מה לבו שבבר בפטיה לו לא דזכתה ע"א דיבורו של הפוסק לדקה ולאחר' אלא בפנים כדמוכח מהתם דל"ם ל' וה' שמכתם כ"י רס"ו אלא כדפריש' ופס"ל דלקמ"ה יכולה לאה לבוטלו מעצמם שוכר ומ"ש מדר' כתן קיימו מה שנזכר בפי' פ"ו וכל' דגם דברי רמ"ה כאן מ"ל דמיירי מזה ודברי הסמ"ע סק"ג

מעכשיו ואם נתקיים התנאי נתקיים המתנה ואם לא נתקיים התנאי המתנה מעיקרא וכל המתנה כן הוא לו העור אלא שקיבל עליו לכתוב לכתובת הולך לכתוב לכתובת מעיקרא ונשארה גוד אחרון מאום דמיירי במתנת שכ"מ ונשכ"מ ק"ל דאף אם נותן כל מתנה כאילו מתנה כאילו ירושה ואין לה הפסק וכמ"ש העור והמחבר ר"ם רמ"ח ע"ש ואי"כ אלא אחרינן דיקא המתנה מיד בגו זה שבשל התנאי מ"ה הולך לכתוב דאפילו המתנה מעיקרא וכאילו לא יצא מיד לגמרי מעכשו ע"ש וכ"כ דב"ב דף מ"ל

כה אם כתובת הרא"ש: ונתנה הקונה קרקע מתנה בחריות **כח** ונתנה אחר כך לאחר ובאפוה אין המקבל מתנה **כו** אין לה אחריות: **כו** אין הנותן צריך ליתן לו מה שעורך אין המשכר אלא אם כן הקנה לו כל שעבודיו שם לו על הקרקע (תשובת רמב"ן סימן ל"ו):

רמב דין מתנה באונס ומסירת מודעא וסתנה טמירתא - וכו' סעיפים:

א (א) **ז** הנותן מתנה מחמת אונס **א** שאנסוהו ליתן אינה מתנה **ב** (ב) **ב** ואפילו קיבל עליו אחריות נכסים בשטר **ג** ואפילו אם אינו מוסר מודעא אי ידעינן באונס אינה מתנה לפיכך המוסר מודעא על המתנה כתבינן ליה **ד** אף על גב דלא ידעינן באונסיה שהרי אפילו היתה המודעא שקר כיון שגילה ברעתו שאינו חפץ במתנה הרי היא בטלה:

ב **ו** והיכא דידעינן באונסיה ומסר מודעא ובטלה לא מהני הבישול כיון דאונס הוא אפילו אי לא מסר מודעא לא הוי מתנה אבל אי מסר מודעא ולא ידעינן באונסיה ואחר כך בטלה מדעתו הוי בישול כיון שלא הכירו באונסו **ג** ולכך נהגו לכתוב בישול מודעא במתנה:

ג (ג) **ז** כל מתנה בין של בריא **ד** בין של °שכיב מרע **ה** צריך שתהא גלויה ומפורסמת **ח** לא מצויא אם אמר לעדים חתמבאו וכתבו **ט** אלא אפילו אמר סתם כתבו לו אינה כלום **י** אלא אם כן אמר כתבוה בשוקא וחתמו בפרהסיא וכיוצא בזה **יא** כ לפיכך כל שטר מתנה שאין כתוב בו ואמר לנו הנותן שבו בשווקי וברחובות וכתבו לו מתנה גלוי ומפורסמת וכיוצא בענין זה הוששין לה שמא מתנה מזויפת היא ולא זכה המקבל **יב** ואפילו אי קנו מיניה:

הגה **יג** ואפילו אם המקבל והחזיק במתנה מוליאין מידו (טור בשם הרא"ש) מיהו אם כשקיבל אם החזיקו אותו במתנה מעכשיו לא שייך בה סתר ולכן אם כתב לו שטר מתנה לך ותוך כדי מעכשיו הוה ליה כאלו כתב כתובה בשוק וכו' (ר' ירוחם נת"ו חל"ב) ועי"ל סי' זה ס"ג:

אם

רמב (א) **ז** הנותן מתנה ע"ב ב בשם כו' עיין כתבו' ר"מ אלשיך סימן ס"ד מדיני אלו: יוכה ג מבואר מהא דאמילו (ב) ואפילו קבל · עיין בשמ"ע פ"ק ב' עד דכתב גילה דעתו לכיוסף ליה כו' והכ"מ כתב דמיירי דידעינן באונסיה כו' ע"ש ודברי נ"ע לדינא: (ג) כל מתנה כו' עיין בתבו' רשל"ם סימן ת"ק ובתבו' ר' משה אלשיך מי' כ"ע ובתבו' ר"לב ס"ק סימן כ"ע

רמב בשם ה"ר יוכה ד פשוט שם בנמ"י ודמתבת' גילוי מילתא בעלמא היא ה עור וכ"כ הלמ"ש בפ"ו מהל' מכירה רוצה לתקנה בכל לבו לא קנה המקבל מתנה ו עור ס"ג ומה דבדי הרא"ש סעיף ו' מומרא דרב יהודה שם מ כרב אחי ומקנה לו בזוזי אלא שכתב לו כל מתנה המוה דבלבתא שלא שכתב לו בזוזי ונמל והקנה לו בזוזי אלא שכתב לו כל מתנה משום דיכול דב"מ לו מעשה לנותן בענין יפה נותן יותר מעשה (וכמ"ש בפי' רי"ד ור"ת) בזה כתבו הגמ' והלכתא אם הדיין רואה שנכתב בשטר המתנה אחריות נכסים אחרינן אולאי מכר היה כי אין מדרך המתנה לכתוב לה אחריות וכ"כ העור בהדיא בסימן קע"ה סעיף פ"ו ובס"ע שם ס"ל בהדיא בדין זה ע"ש וכאן דיירי שנם המקבל מודה אלא כתובת מכר בא לידו ונמל ע"ש עור דיש דף מ"ל מזה בפי' ר"ה: **ג** ולכך נהגו לכתוב בישול מודעא במתנה פי' ולא אחרינן מחל' שמסר מודעא הרי היה לוכם ותו לא מהני הבישול: **ד** כין אל שם מ"מ דוקא בשכ"מ דהיינו תוך ג' ימים דאסורים לחלוטין דיינו בברי לענין זה אבל אחר ג' דאסורים איקרי מתנת נותן מתנה ודינא אחרינן לית ליה וכמ"ש המחבר בסמוך ס"ו וכ"כ העור לקמן בפי' רכ"ג ס"ז ע"ש: **ה** בריכה את היה מבואר בסוף גלויה ומפורסמת כו' כדי שיהא גלוי שבעין יפה בתנה: **ו** לפי' כל שטר פו' בסמוך ס"ה יתבאר דהשיבה לין לדקדק בזה סעיף ו' ועי"ש בדישבל: **ז** ואפי' תפס המקבל והחזיק במתנה בשור מסיק וכתב דהרא"ש ס"ל דלפי' החזיק כמשלמי מוליאין מידו ועי"ל: יכ"ל בתרא מזמוה אם

דרב יוסף שם דף מ' ע"א כ לשון הרמב"ם בפ"ו מהלכות זכיה ומתנה דין ב' מזומרות הנ"ל וכמ"ש הרב המגיד שם דמ"ש המחבר שם קרקע אינו אלא מבני אדם שבשלמין בלא קנין והוא הדין לקנין משלמין ולא בשנה להסתירו ל עור ס"ו ובשם הר"ל ויש בסברא אחרונה ושלמה הסכים הרא"ש וכן כתב המרדכי בשם תשובה לגאון ובשם ר"מ וכן כתב ה"ה שם והרן בשם ר"ת וכן כתב ר"י בע"ג ק"ב

טורי זהב

סעיף ד' ויש חולקים מביאים ראי' מפי' ר"ל בית מבחר אי מכתיר לך דהוה עכ"פ מכירה אע"ג דלא סיים ובלע"ד לחרמב"ם שהוא דיעה קמייתא מיירי הך דסי' ר"ל בארתה לו בוחר ואל"ל מכתיר אלו וא"ל כמו שסיים הצדה וכו' דקי"ל כהים מולקין דלא לחרמב"ם כוה הדין כמו שמקנה לחבירו ל' אחות אבל קרקע לריך לסיומי אותן ל' אחות כפי' כמ"ש המ"מ בזה וכבר פשט המנהג שמקנין אבל ל' אחות בלי שום סיום בחיים קרקע אלא ע"כ דקי"ל כי אלא לריך סיום ע"ש בין שתמנה עמ"ס סי' ר"ו:

סעיף ט"ו בר"ר בתשובת הרא"ש ודע"ג ז"ל אלא יוכל לחבור כו' לריך לחבון מלו אחר בזה ותו לחם כפל ה"כרי' דאחר ל"ק ע"כ ודע"כ כו' ותיכון ריש אל"ל דמתקל אחר הרא"ש דיש ב' פירושי' עכ"ל אלא יוכל לחבור אחר' הא' שאין לו יכולת לחבור כי אין לו כח ע"ו ואע"פ שהוא אלו ובלבד זה אי"ל להזכיר בשילת המתנה והפי' הב' שאינו רשאי לחבור ולכו דרך זה אתה מוכרח לומ' לחם אינו רשאי לפי שהמתנה בטיל' אלו ואתה עושה לסוכל אלתה מוכר מה שאינו אלא ואחר ע"ז דפי' בתרא עיקר כמו אלא יוכל לאכול ואל"כ אחר לפרש שהמתנה בטילה לפי' קמא דלו המתנה קיימת הלוך אין לו יכולת לחבור דמי מעכב עכ"ל ולו אלא ע"כ דבכל נוכל המתנה בטילה:

ס' רמב סעיף ג' תחבאו כו' פי' הרמב"ם הטעם שאל כתבה לאחר הבר עכ"ל ואע"ג דלפ' הסמיכה דף ע"ז כתבו התו' ד"ה חזלו בשטר ופו' דלא כיסף ליה לאיכם סוכת עלינו קול אבתן בכתר אלא מקרי מתנה שמירתא והיינו סיכה דמסתבר' אלאותו טעם פי' ל' ומשמעמו בא ולאחרו כלי לקוי · ע"ש כתבו בשוקא ותחתו בפרהסיא הא דלא כלל בחד בבא כתבו ותחתו בשוקא לפרש שנם הכתיבה תהי' מבוהסת ואע"ג דהמיוך אחרינן דל"ל אתה הכתיבה מבוהסת מ"מ עדיף אפי' אתה מבוהסת ותו דק"ל דעדי מסירה כדתיב ויתפרסם בכתיבה לאוד · ע"ש בהג"ה ואפי' תפס בו' פי' משלמין והמ"ל בשם הרא"ש ולפי' אם טוען המחזיק אבלאת כתבם לו בתתנה נאמרה ולא"ל כתבו בפרהסיא לא מהני כיון דקי"ל בתתנה אתה מבוהסת מבוהסת ולפי' לי מבוהסת לי' לבמיקא כתב הרא"ש דקוי ספיקא דדינא ומבוהסת מוכיח וכיון כתב בשם הרמ"ם דלפי' תפס ולחתר אבתתנה נאמר' כתבם לו מהני תפיסה כיון דספיק הוא לוקי ממון לחזקתי' אבל א"ל כתב דלא מהני תפיס' עכ"ל מבואר דבר הרמ"ם ס"ל דמהני תפיסה בספיק דדינא וכן הוכחתי בשוב בשם ר"ת והני' כתב דהרמ"ה לא מוירי מספיקא דדינא אלא טעונן אבלאת כתבם כפי' בפלפוס